B103/c/1914

National Library
Bibliothèque Nationale

CĪŅA MUMS JĀTURPINA

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. Kundrats, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor Karlis Kalejs, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 18 | SESTDIENA, 1984. GADA 5. MAIJS | 34. GADS | SATURDAY, MAY 5, 1984.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

Andrejs Eglītis

1945.g. 1. maijā
Liepājā

Dvēseļu cietoksnis

Nedz šaubu, nedz baiļu, nedz drebēšanas. Ar uguņu laistīšanos pamalē milst gaiss, kā čūskas lodā zibeņi sakarsētos gaisos, un tāla ducināšana noskan pāri ugunīs apkvēpušām tautām. Kā pirms negaisa, iekams vēl nav kritusi pirmā smagā lietus lāse, nav paskrējusi acīm garām zibens strēle, mocošu gaidu pilns klusums nolaidies pār zaļajiem Kurzemes zelmeņiem, gaiss sabiezējis dvēseļu čukstos, krūtis grib dziļu elpu. Un ir tā, it kā jūra paceltos, zeme izkāptu no savas vietas, mirušie nokratītu pīšļus — jānāk, jābrāž pirmajam pērkonam ar atpestīšanas ugunīm un šķīstīšanās negaisiem — slāpst tīrā, spirgtā dzīvības gaisa, smagāk par kalnu spiež un smacē austrumu lietuvēns, guldams pāri Eiropas krūtīm.

Saslienies nu, kas dzīvo starp sapni un nomodu, kod savā rokā, lai sajustu pamirušās asinis, veldzē murgaino pieri, raugi, debesis jaunu auku perē. Neatkāpies savā ticībā, neizbīsties, neapžilbinies negaisu blāzmās, raugies savas tautas rītdienā, roku virs acīm turēdams, it kā saulē vērdamies. Esi gatavs, esi kā noskaņota kokle un zobens ar vienu dzidru skaņu, svaidīts lielai dzīvošanai un stiprai mīršanai. Debeši biezē, šaudās Dieva ugunis, aug pērkona gaisi, velkas visapkārt nokauto asiņu laukiem — lai es nedzirdu pirmsvētras stundā tavu dvēseli drebot! Pirmais pērkons biezē, lai kareivis pārbauda šķēpu un ikviens sevi, lai dvēsele uzņem jaunu dziesmu, lai visa latviešu tauta pārlūko savas bruņas — Kurzeme runās savām uguns mēlēm un dzīvos caur savām asinīm.

Un kā tas notiek ar pērkona negaisiem — tie mirklī, uguns vaigu rādīdami, satumst kā nakts un pēkšņi kāpj uz debess vidu paši ar savu spēku, viesuļiem un dārdiem — pretī visām zemes celtām aukām, šķīsta, speŗ, kapā, cērt; tie nāk arī lēnām, ozolainiem mākoņiem piemilst pamale, dzird tālu dārdēšanu, visi gaisi uguns caurausti, tie kāpj kā milži pār ļaužu galvām ar savu svētību un postu.

Un nāk viens no šiem negaisiem, jau tālās ugunīs atplaiksnī Eiropas debesis, kad aukainie atpestīšanas dārdi iegrausies virs Kurzemes, kad kritīs pirmā smagā lietus lāse uz sakarsušā vaiga un logā ietrieksies karsts vējš — un tad būs kā pēc pērkona — tīrs dzīvības gaiss.

Ne mirkli zūdīšanās, austrumi mirs, viņu asinis šņākdamas plūdīs atpakaļ uz stepēm, ticīgā cilvēce modīsies, un viņas spēks nāks kā zibens un pērkons — tas jau rakstīts. Un tur viņa stāv, purpurā tērptā šodienas paaudze, apdegušu vaigu kareivis, ugunīs sēklu izsējis zemnieks, apsūdzības pilns bērns, māte ar dusmu asinīm pierietējušām krūtīm — izredzētie izcīnīt savai tautai dzīvību. Neapstāsies latviešu tautas asiņu šalkšana austrumu kapeņu malā, ko nepabeigs viena audze, veiks otra, un atkal mēs stāvēsim savas zemes un valsts priekšā, kā brīnumā raudzīdamies. Kā akmens gul ticība — nokāpsim no uguns sārta, ducinās pirmais pērkons, kritīs pirmā smagā lietus lāse, atelpos cilvēce.

Neaizslēdzieties Kurzemes pilsētās un sētās aiz pieticības zelta durvīm, neturiet rokās baltu puķi, iznāciet cīnīties, lai pēc pērkona negaisa spožajā gaismā varētu stāvēt blakus kareivja brūcēm, un debesīm nebūtu kauns uzlūkot.

Ir tā, kā pirms negaisa, atrauj logus, brīvu krūti uzņem jaunu cīņas dziesmu un kļūsti vētrains, drīz kritīs pirmās smagās lietus lāses, dūmos un asinīs kūpēs pasaule, bet tu dzīvosi.

1945.g. 5. maijā
Liepājā

Karogu augstāk

Pasaules pārradīšanas stundā, kad akls kļuvis prāts, doma aprij domu, vārds runā pretī vārdam, acis meklē acis un sastop izmisīgu spožumu, lai šalc kā vētra pāri Kurzemes šaubu ielejām neatkarīgās Latvijas valsts sludināšanas vārds. Lai zvana skaļāk par visiem zvaniem, lai skrien kā dvēseļu uguns no mutes uz muti, baismīgajā aklības naktī spožāk par zibeni debesīs zīmēdams un teikdams: mūsu gars ir neatkarīgā Latvijas valsts; mūsu dzīvā un mirušā miesa — mūsu zeme! Šie Dieva elementi jāsakausē kaut šajā zūdīšanās un ticības viesulī sātanam nedalāmā vienībā — jāizsauc pasaulei skaļāk par kara pulku dunēšanu — jāizkliedz mirušo un dzīvo paaudžu balsīm — te bija valsts, tagad kareivji, izdedzināta tauta, kapi un karogs. Te jānāk valstij — ar savām ugunīs salietajām asinīm, cīņu, ar tūkstošgadīgo pagātni esam otrreiz ienākušies un nogatavojušies pie tautu likteņa vētrainā koka.

Negribam atraisīties, nokrist asiņainā zemē bez laika, pāraugt ar gadu simtu aizmirstības sāli, kā nolādēti trūdēt, līdz zeme, jaunās mokās sadrebēdama, mūs izmestu gaismā.

Lai tiekam šodien, iedami kopā ar visiem Kurzemes spēkiem, pie pasaulei izkliedzamā latviešu tautas dvēseles sauciena: kad atraks sagruvušās pilsētas un kapos guldīs mīļoto kaulus — mēs atraksim savu valsti!

Mūžīgo tiesību balsis šodien jāizsaka tik skaidri, kā mirušā kapeņu uzraksts un šūpulī aijātā vārds. No savas valsts un zemes mēs neatkāpsimies — šodien tas moku biķeris visai tautai uguns dzēriens. Augstāk karogu, kareivi, augstāk karogu, tauta! Lai šalko ap viņu izcīnītā un elles naktīs sauktā neatkarības slava! Šodien kā savi soģi varam droši saņemt mūžīgu dzīvības elpu vai liela traģisma apmirdzētu tautas noliekšanos pīšļos.

Viegli sava neatkarības karoga apdvesmotām nācijām paceltu galvu kāpt uguns sārtā: Dieva sūtības izpildīšana un varonības skurbums reibina. Rūgti mirt bez valsts, bez savām dvēseļu debesīm virs tautas galvas.

Par visām runām un nopūtām skaidrāku Latvijas valsts deklarāciju — kā ugunis sviest pret mūsu postu, mest sajauktā un viesuļos sagrieztā pasaulē. Ne ar soli, nedz vārdu, nedz garu mēs nemazināsim Kurzemes cietokšņa stiprumu. Darīsim to neieņemamu, mūžīgu, lai tāds viņš paliktu arī tad, ja visdziļākā posta brīdī kāds valnis negaisa priekšā ieliektos — nesalaužama vēl stāvētu Kurzeme ar savu garu un Dieva stiprumu. Spēcinot savu tautu uguņainā likteņa brāzienos ar Latvijas neatkarības vēsti un kopējās Kurzemes karavīru cīņas garu pretī austrumu veltenim — mēs kļūsim divkārt stiprāki nāvē un dzīvībā.

(Turpinājums 10. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 5. MAIJS, 18. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

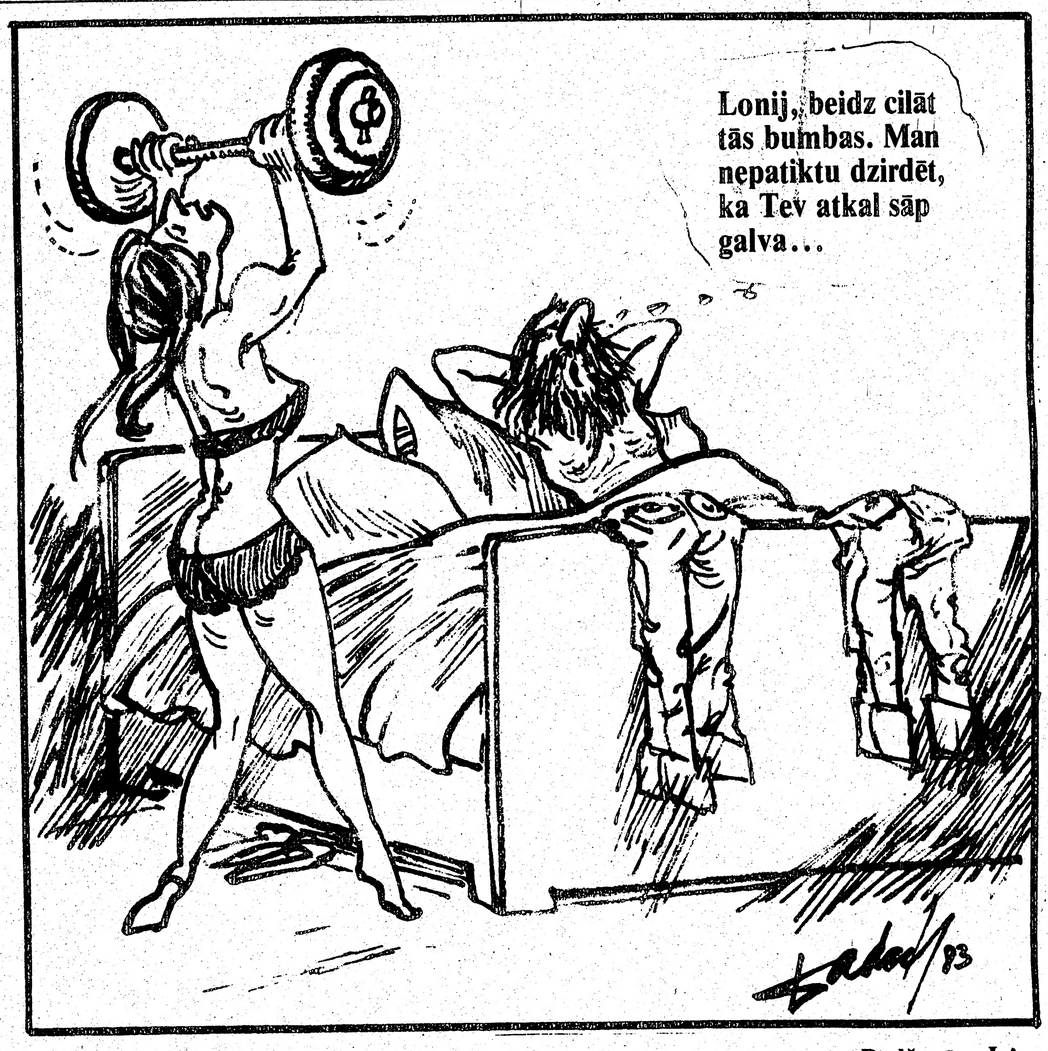

Ar vingrošanu varot saglabāt jaunību. Dadža zīm. LA.

P. Grods

Divas kapitulācijas

8. maiju atceroties

Uzvaras priekā kauca sirēnas, plūda vodka, šķīda kaviārs, zvanīja dievnami un gaisu žilbināja krāsainas raķetes, kad rietumu sabiedrotie, kopā ar Padomju savienību, 8. maijā ceļos nolieca pasaules virsvaras tīkotāju — nacionālsociālistisko Vāciju. Bija beigusies kāda gaŗa, neaptveŗamu apmēru sadusme, kuŗas gala iznākumu ar aizturētu elpu gaidīja visa pasaule, cerot, ka briesmīgais slaktiņš novedīs tautas uz taisnīga miera ceļa un kaŗa iedīgļi tiks iznīcināti uz visiem laikiem. Vismaz šāda pārliecība paudās rietumu sabiedrotajos, kuŗi allaž paļāvušies un uzticējušies veselīgam saprātam, taisnībai un godīgumam tautu un valšķu savstarpējās attieksmēs, uzskatot to par pašu par sevi saprotamu jēdzienu.

Varbūt viss tas arī tā īstenotos, ja vien kaŗa laupījuma iegūšanā un sadalīšanā ilgā kaŗa līdzdalībniekos nebūtu Padomju savienības! To allaž vadījusi patmīlība, savtīgums un slepenībā turētas iekāres, saskatīdama citu mērķi un uzdevumus, kas kalpotu vienīgi viņas interesēm, politikai un nolūkiem. Tā, piedaloties Otrā pasaules kaŗā kopā ar sabiedrotajiem rietumos, ne tikai domāja par Hitlera Vācijas iznīcināšanu, bet raudzījās tālredzīgi ar saviem nodomiem, kuŗu īstenošanas vajadzība bija viena no Padomju savienības svarīgākām izvirzītām prioritātēm. Izsekojot padomju politikai ar redzīgu aci, jāatzīst: šī valsts neko nedarīs un neuzņemsies upuŗus, ja gala iznākumā tai nebūs ieguvumu.

Kaut arī pagājuši daudzi šķietami miera gadi, šobrīd ar sūrstošām atmiņām vēršamies notikumos, kuŗus to briesmīgās noskaņas un izpausmes dēļ nemaz negribētum atcerēties, jo tie uzrauš arī mūsu tautas sāpes un tai uzsūtīto skaudro likteni.

Ar vēl lielāku vaļsirdību un ticamības spēku nekā citā laikā varam liecināt: 1945. gada 8. maijā risinājās divas kapitulācijas: nacionālsociālistiskā Vācija padevās rietumu sabiedrotajiem, noliekot ieročus pie to kājām, bet rietumu demokratijas arī tai pašā brīdī bija kapitulējušas Padomju savienības noziedzīgām iecerēm un nepārprotami agresīviem nolūkiem nākotnē.

Līdz ar kaŗa beigšanos, parakstot nolīgumus, kaŗotāji atiet savās robežās. Padomju savienība no savas puses to nedarīja un nedara vēl šodien. Rietumu sabiedrotie draudzības gara uzturēšanas nolūkos nav gribējuši vai vēlējušies piespiest Padomju savienību rīkoties, kā to prasa taisnības principi. Rietumu demokratijas valstīm zinot, redzot un akceptējot acīm redzamus faktus, Padomju savienība *nav* atgājusi savās robežās. Gluži pretēji: ar čekas zvēriskiem kadriem un sarkanarmiešu masām Padomju savienība sāka žņaugt (jau tūdaļ pēc kaŗa beigšanās) daudzu Eiropas tautu brīvību un to turpina vēl šodien. Tas taču nebija rietumu nodomos un paredzējumā, kad tie cīņai pret Vāciju piesaistīja Padomju savienību. Kas tai šodien, turpat jau četrdesmit gados, meklējams Baltijas valstīs, Polijā, Ungārijā, Čechoslovakijā un pēdējā laikā arī Afganistānā? Vai šī vienreizējās tirannijas lielvalsts sekmē un atbalsta brīvību un tiesības?

Ar Otrā pasaules kaŗa beigšanos ir notikusi tikai varas

(Turpinājums 6. lp.)

Lasītāju vēstules

NEDRĪKSTAM AIZMIRST

Brīvās pasaules latviešu sabiedrība ir darbojusies ar nepareizām prioritātēm, par daudz cenzdamās saglabāt valodu, dziesmu un ,,mākslu'', un par maz iepotējot ticību un pārliecību jaunajā paaudzē, ka mums ir sātaniski ienaidnieki, kas notiesājami par lielāko ģenocīdu, kādu cilvēce ir piedzīvojusi. Tūkstoši nomocīto cilvēku dvēseļu, kā arī dabiskais un starptautiski pieņemtais legālais likums mums uzliek lielu pienākumu, proti: kad nāks norēķināšanās diena, mums vajadzēs bez žēlastības vērtēt arī tos, kuŗi tikai ,,izpildīja pavēles'', un tos, kuŗi pieder partijai tādēļ vien, ka to ,,prasa darba postenis.'' Šāsdienas komūnistiem vēl joprojām ir kontraktuālas obligācijas par visu, kas noticis pagātnē un kas notiek šodien — jo tie asinstraipi ir neizdzēšami, tie tiek pārnesti no paaudzes uz paaudzi, no veco benžu uz jauno aparačiku rokām.

Sabiedrības mērķi ir tagad neskaidri, īpaši starp jaunajiem. Notiek pat brāļošanās ar ienaidnieku zem ,,kultūras'' maskas, jo uzskati veidoti bez sirdsapziņas. Bērni ir izglītoti, bet nav morāli apbruņoti.

Šinīs laikos vajadzētu būt pavisam nenozīmīgi, vai kāda persona prot latvisku dziesmu un deju, vai laulāta ar tautieti vai sveštautieti. Būtu jābūt tikai vienam mērogam: nesamierināmam naidam pret visiem komūnistiem un zvērestam saukt viņus visus, lielos un mazos velnus, agrāk vai vēlāk likuma priekšā. Ar šādu stāju laiks būtu mūsu pusē, bez tās ir garantēta iznīkšana. Mēs nedrīkstam neko aizmirst, nedrīkstam nevienam piedot, citādi mums nekad nepiedos tautas upuŗu dvēseles.

Juris Irbe Richmond Hill

LONDONAS PĀRSTEIGUMS

Vecos laikos precību lietās jauniešiem nebija nekādas teikšanas. Šos jautājumus izšķīra tēvi un mātes. Tagad vecāku uzskatus precību jautājumos neviens vairs neņem vērā. Vecāku iejaukšanās ir nevēlama vai pat bīstama. Tā var radīt lielas traģēdijas, vai pat jauniešu izstumšanu no latviešu ģimenes uz mūžīgiem laikiem, pat ģimenes pilnīgu sairšanu.

Savā laikā par šo jautājumu ir daudz diskutēts. Šie jaukto laulību tautieši ir smagi nosodīti, uzskatīti par asimilācijas veicinātājiem.

Bet te nāca negaidīts pārsteigums. Un tā ir atkal Londona, Ont., kas mums sagādāja šo negaidīto pārsteigumu. Visos laikos Londonas latvieši un to kopa ir bijusi krietna latviešu lietu atbalstītāja. Aleksis Dreimanis atkal ir parādījis lielu gudrību un tālredzību mūsu sabiedriskā dzīvē.

Šā laikraksta 1984. gada 31. marta 13. numura 6. lappusē iespiestā rakstā ,,Jaukto laulību reālitāte'' ir teikts, ka paši jaukto laulību jaunieši noorganizējuši sanāksmi, kur piedalījās 22 šīs grupas dalībnieki. Tie sanāca kopā un angļu valodā sprieda par Latviju, latviešiem un citām latviešiem īpatnējām lietām. Šādas sanāksmes šī grupa turpinās.

Domāju, ka Londonas Latviešu Kopas, Alekša Dreimaņa un jaukto laulību jauniešu nostāja ir pareiza. Esmu noteikti pārliecināts, ka pareizāk ir šos jaukto laulību ļaudis iesaistīt mūsu sabiedrībā, nekā tos izstumt un ignorēt. Te paveŗas plašs, vēl neapkopts darba lauks mūsu centrālajām un vietējām organizācijām un draudzēm. Londona te atkal bija pirmā.

Adolfs Svenne Sarnijā

NAV KO MĀCĪTIES

Pie LA 29. aprīļa numurā ievietotās lasītāju vēstules ,,Valdis Liepiņš paskaidro'' jāpiebilst, ka neizprotamā kārtā autors nespēj atcerēties, ko viņš Hamiltonā sludinājis. No armēņu terroristiem mums nav ko mācīties.

Ojars Ieviņš Hamiltonā

RĪKOJA BĒRNI

LA aprīļa (7.) numurā atreferējumā: Simtgadnieces godināšana, ieviesusies kļūda. Toronto katoļu draudze nerīkoja Baginska mātes jubileju. To rīkoja viņas bērni un mazbērni — Niedru un Saulīšu ģimene, kā arī prāv. B. Baginskis.

Starp apsveicējiem vēl būtu bijis jāpiemin rakstveida apsveikums ar dāvanu — Rožukroni — no pāvesta Jāņa Paula II.

P. Broks Toronto

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Latviešu varoņi

VAROŅU GRĀMATA, SASTĀDĪJIS A. GRĪNS, OTRS IESPIEDUMS, GAUJAS APGĀDS, 1984, BROŠĒTA, 126 lp.

Grāmatas pirmais iespiedums parādījās 1935. gadā kā Varavīksnas izdevums. Par materiāliem grāmatas sastādīšanai izmantoti Latvijas armijas pulku vēstures, memuāru krājumi, biografijas, personiskas atmiņas un laikrakstu informācija.

Grāmatu bija iecerējis izdot J. Jēkabsons sava apgāda Pilskalns serijā, kas tur būtu labi iederējusies. Cik zināms, Jēkabsons nevarēja vienoties ar A. Grīna brāli par honorāru. Iespiešanu atlika. Tagad Gaujas apgādam to izdevies veikt ar Rasmu Grīnu, kaut grāmata izdota tikai brošēta, jo iesietā veidā cena varētu būt par augstu. Tur aprakstīti seno latviešu patstāvības laiku karotāji, kad tie devās sirot uz kaimiņzemēm vai arī aizstāvējās pret uzbrucējiem. Viena nodaļa veltīta latviešu cīnītājiem svešu valstu dienestā, bet beigu nodaļās apskatīts Latvijas valsts neatkarības cīņu laiks. Aprakstiem pievienoti astoņi mākslinieka K. Krauzes zīmējumi par seno laiku cīņām, kā arī pulkveža O. Kalpaka un ģenerāļa J. Baloža attēli.

Ievadā autors raksturojis latviešu karavīru un cīnītāju. Latvietis savas cīņas vislabāk veic naktī un tumsā. Te pieder arī meža kaujas un partizānu gaitas. Naktīs zemgaļu karavīri uzdrošinājušies lauzties pašos Rīgas vārtos, naktī tos arī neatbaida uzbrukums lielas krustnešu armijas nometnei. Meža kaujās, sarīkojuši slazdus vāciešiem un leišiem, zemgaļi guvuši uzvaras. Vidzemes latvju pulciņš 16. gadsimtā pārrāpies tikko krievu ieņemtās Cēsu pils mūriem, sacel uzvarētājos lielu pāniku, un Jāņa Briesmīgā karavīri izbailēs tomēr paspēj atrast pils vārtus un aizbēgt. Zemgales un Kurzemes zemnieki nakts laikā dodas pretim ienaidniekam un ieņem pilis.

Otra latviešu karotāja īpašība ir augsti attīstīts pašlepnums, kas mudina varoņus cīņu laukos turēties pret pārspēku arī tad, ja nav nekādas izredzes uzvarēt. Beverīnas bajāri Dotis un Paiķis cīnās pret deviņiem igauņiem, bet ciltsbrālis Veķis nebaidās uzsākt cīņu viens pats pret deviņiem krieviem. Tas vērojams arī Latvijas atbrīvošanas un leģiona cīņās.

Latvieši uzbrūk pārspēkam, ja apstākļi to prasa. Senie Kokneses sirotāji Krievzemē nebaidās uzbrukt 600 leišiem, kaut paši ir tikai 90. Neatkarības cīņās kapteiņa Zolta rota cīnījās pret desmitkārtīgu pārspēku.

Latviešu cīnītājiem raksturīga ir pārgalvība bez mēra, ja pagadījies drosmes ziņā vājāks pretinieks. Senās Tālavas ķēniņa dēls Rameķis droši cērtas iekšā krievu pulkā un nogāž gandrīz visus krievu pulka karavīrus.

Dažās latviešu izlūku dēkās saskatāma karātavu humoram līdzīga dziņa izrādīt pretiniekam savu nicināšanu un pazoboties par ienaidnieku darbos un vārdos. Kurzemes hercoga Jēkaba leitnants Dundurs, vilkdams no muklāja zviedru ģenerāli Aderkasu, bargi noprasa: ,,Vai tu tas lielais bišu tēviņš?''

Augsti attīstīta ir latviešu cīnītāju pienākuma apziņa. Kalpaks nāves stundā domā par to, kas vadīs cīnītājus kaujās, bet Balodis, noraidījis Niedras valdības un vācu vilinājumus viņus atbalstīt, ir uzticīgs tikai Pagaidu valdībai.

Grāmatā aprakstīti senās Tālavas varoņi Rūsiņš, Dotis un Paiķis, Roboms un Veķis, Tālivalža dēli un viņu cīņas. Īsākas nodaļas veltītas senlatviešu sirotājiem Krievijā, kaujai pie Saules un Durbes, bet plašāks raksts par seno Zemgali. Latvieši palīdzējuši karot vācu ordenim un bīskapiem, tie cīnījušies zem zviedru karogiem, Kurzemes hercoga Jēkaba pulkos. Kurzemē salīgti kara kalpi karojuši Holandē pret frančiem, bet hercoga Jēkaba dēls ar latviešu pulku sities Ungārijā pret turkiem, latvieši cīnījušies pret Napoleonu, Krimas karā, pie Donavas un Plevnas, Kaukaza kalnos un Sibirijā, smagās cīņās strēlnieku pulkos un pēdējā karā leģiona rindās.

Plašāk aprakstīti Latvijas atbrunošanas cīņu dalībnieki O. Kalpaks un J. Balodis, bet īsākas apceres ir par kapteiņiem Jūliju Zīli un Paulu Zoltu, kaprāli Speldzēnu un virsseržantu Klavieru.

Grāmatā ievietoti vēsturiski apraksti par latviešu cīņu gaitām dažādos laikmetos, par Latvijas atbrīvošanas laiku arī biografiskas ziņas. Grāmatai gaumīgs izskats, tā iespiesta uz laba papīra. Ar savu saturu tā piemērota latviešu skolām un ir laba dāvana skolu izlaidumos. Žēl, ka taupības nolūkos tā sagatavota tikai brošēta.

Būtu vēlams, ka varētu sastādīt līdzīgu grāmatu par latviešu leģionāru cīņām un varoņdarbiem. Šinī cīņu laikā varoņu nav trūcis. Tur ir pulkveži Aperāts, Kripēns, Janums un Veiss, tur ir daudzi citi ar zemākām militārām pakāpēm, bet ar lieliem varoņdarbiem, kā Riekstiņš, Adamsons, Perro, Ancāns un citi. Dažs tautietis svešumā sācis aizmirst latviešu leģionāru varoņdarbus un piemirsis, ka tikai leģionāru cīņas un varonība pavēra viņiem ceļu uz brīvību rietumos.

V. Irbe.

Sirakūzu latvieši skaisti nosvētīja mūsu pasaku lielmeistara Jāņa Širmaņa 80 gadu pastāvēšanas atceri. Greizsirdīgie torontieši klusībā arī plāno ievērojamā rakstnieka cienījamo gadu sasniegšanas svinības. Cerams, ka Širmaņa dzimšanas dienas kliņģeris būs izcepts līdz skolas gada atsākšanas dienai.

A CALDERBOOK CB 404

UK £ 3.95
USA $ 8.95

GALLOWS OVER EUROPE

Andrejs Eglītis

Translated by Robert Fearnley
in collaboration with Velta Snikere

ANDREJS EGLĪTIS, one of Latvia's great poets, has been writing with elegance and great lyric power of love, humanity and freedom for half a century. The 80 poems in Gallows over Europe express his political awareness and his fervent patriotism as well as his deep religious experience and concern for the human condition. These eloquent translations will carry the universal message of these poems to a wider public and give Eglītis his long deserved place among the foremost international poets of our day. Eglītis writes: "How do I regard my poetry? Like one looks into the mirrow - my true self. I ask for freedom and human rights for my nation and I believe in God. What is my intention? To continue writing true poetry, especially on behalf of the millions oppressed and silenced."

VELTA SNIKERE is a foremost contemporary Latvian poet and an acclaimed translator.

ROBERT FEARNLEY is an English poet who has mastered Latvian among other languages. He achieves great poetic precision and clarity in his translations.

Cover design by JURIS SOIKANS

JOHN CALDER (PUBLISHERS) LTD
18 Brewer Street
London W1R 4AS

RIVERRUN PRESS INC.
175 Fifth Avenue
New York NY 10010

ISBN 0-7145-4025-0

TĀLOS JAUNOS DZIESMU DRAUGUS KLAUSOTIES

Kalamazū latviešu koncertu cikla ietvarā šajā sezonā — 31. martā — tālu ceļu no kaimiņu zemes Kanadas bija mērojis jauniešu ansamblis, jaukts koris Jaunbalss 21 balss stiprumā. Šīm balsīm laikam tas bija pirmais mūzikālais izbraukums pāri savas zemes robežām, kurā viņi visi varētu būt piedzimuši un uzauguši. Koncerts notika Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā. Apmeklētāju bija vairāk nekā parasti, un tā bija zīme, ka Jaunbalss gaidīta. Tā arī nevienu nepievīla.

Cik zināms, Jaunbalsij šūpulis kārts Hamiltonā 1979. gada rudenī, kad par tās vadītāju kļuva tikpat jauna mūzikas lauka kopēja Dace Beitāne, līdz viņu uz Toronto ,,aizvilināja'' Viestura koņa dziedātājs Edgars Šmits. Šobrīd Dacei Šmitei jau ir Rietumontario universitātes Londonā mūzikas grads ar kvalifikāciju diriģēšanā. Daces mūzikālajām gaitām nācies sekot ar interesi. Biju priecīgs, kad pirmajos diriģentu kursos Gaŗezerā (1979.) Dace bija viena no pirmajām tālumniecēm, kas pieteicās. Toreiz mūsu domātais praktiskais darbs laika trūkuma dēļ palika pusceļā, bet maestro Jāņa Kalniņa pasniegto amata rīku, zizli, Dace saņēma, kas kursu nobeigumā vairāk bija domāts kā mudinājums, novēlējums darboties šai laukā nekā balva. Šoruden Jaunbalsij pēc maniem rēķiniem apritēs piecu gadu darba posms. Šajā laika posmā jaunajai koņa vadonei jau sakrājusies zināma pieredze un apgūta praktiskā maņa. Sākot ar Hamiltonas jauniešiem, Dace vadījusi kādu laiku Londonas (Ontario) latviešu kori, tad manījām viņu pie Toronto pensionāru koņa, palīdzīgu roku viņa devusi arī Jānim Barušam Viestura korī un, protams, ar pašu Jaunbalsi, kuŗas sastāvā dziedātāji no Hamiltonas, Toronto un kāds laikam arī no Londonas. Šo jaunu balsu ansambli biju fragmentāri vērojis aizvadītajos dziesmusvētkos (7.) Toronto, bet ar pilnu koncertu nu viņi visi piebrauca,tā sakot, pie pašām durvīm Kalamazū. Balsu samēri itin labi, bet bez dziļiem basiem, kas parasti nāk līdz ar nodzīvotiem gadiem kuplumā un bagātībā. Kā izņēmumu atceros Londonā (Anglijā) E. Dambja vadītajā Mežezerā jaunu puisi ar apbrīnojami zemu un ,,sulīgu'' balsi. Šo kā ar uguni meklēto balsu dēļ ikvienam jaunu balsu korim rodas dažādi nepārvarami grūtumi un nesasniedzamas puantes priekšnesumā, kas nepaiet gaŗām arī Jaunbalss iecerēs. Tas viss pieder mūsu visu koņu sapņiem!

Atvestajā ,,ciemkukulī'', 17 darbu skaitā, 11 latviešu komponistu 13 dziesmas: J. Cīruļa Līgo, H. Pavasara Bērzi, J. Zālīša Ceļš uz dzimteni, T. Ķeniņa Dieva kalpa vakars, Ald. Kalniņa Latgalē, B. Skultes Aijā un Pasaciņa, J. Beloglazova Sasaukšanās, Lailas Saliņas Atraktais, E. Melngaiļa Vējamāte un Rožulauks, Jurjānu Andreja Precēj' mani precinīki, J. Kalniņa Kuŗš putniņis un četras cittautu komponistu dziesmas oriģinālvalodā (to skaitā arī igauņu Tuljaks). Jaunbalss priekšnesumā ir tiešām patīkami klausīties: skan tīri, dzidri, nevainojamā intonācijā. Tumsa slēpj putekļus, gaisma — visu parāda. Arī Jaunbalss gaišajā dziedājumā, izrunā gribētos vērst uzmanību uz šaurā un platā ,,e'' skanējumu, kur šaurajam nebūtu jāskan plati. Šur tur varēja vēlēties vairāk degsmes (Bērzos), aizrautības un dzirkstīguma (Ceļā uz dzimteni). Patika Beloglāzova Sasaukšanās, korim izvietojoties pa plašo zāli. To vajadzēja atkārtot, skanēja tik senatnīgi! Tiem, kam nav svešas ganu gaitas, sasaukšanās un dziedājums deva jauku pārdzīvojumu. Tāpat īpaši labs sakāms par cīruļa Līgo un Melngaiļa Rožulauku. Jauks iestarpinājums bija Debisī darbā Ērikas Beitānes solo. Viss

(Turpinājums 18. lp.)

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

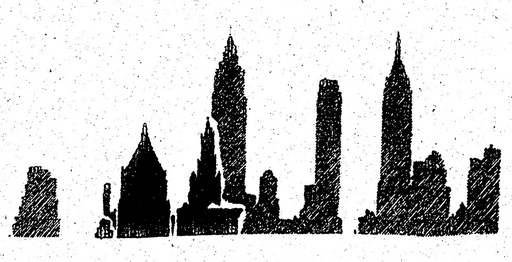

Copyright by Jānis Širmanis

(35. turpinājums)

»Tik netaisies ilgākai palikšanai. Pazemi atstāsim drīz. Noliksim pie ieejas bruņotu sargu.«

»Un tad?«

»Tad — varbūt iznomāsim Noslēpumu aizu kādam naudas maisam krodziņa atvēršanai vai klusuma un miera mīļotāju atpūtas telpām. Man vienalga. Varbūt pārdosim. Lai nāk citi vīri ar bagariem, eskavatoriem, ūdenslīdējiem. Neticu, ka mēs paši te vēl ko paveiksim. Mašīnas vajaga. Ar pirkstu tikai sierā var caurumu izurbināt.«

»Aplam, aplam!« Spoks enerģiski saslējās. »Var iznomāt, bet pirms tam gotiņa jāizslauc. Rutka ala gaida. Es tur nekā liela nepadarīju. Ja galva uz leju, tad cilvēks ātri kļūst dulns. Trijatā mēs ātri dabūsim zināt, kas tur apslēpts.«

Klāvs jau agrāk atteicās no Rutka alas urbināšanas. Laikam sestais prāts to brīdināja. Bet Spoks gribēja pierādīt, ka viņš mums ļoti derīgs sabiedrotais. Neļaušot atstāt Noslēpumu aizu ar tukšām kabatām.

No labdarības grūti atteikties. Klāvs piekāpās. Es tāpat. Norunājām vēlreiz izlaist rokas no piedurknēm un, kā mūziķi saka, saraut uz ff.

Spoks un Klāvs solījās sākt. Alas neērtā stāvokļa dēļ tie teicās mainīties divatā tik ilgi, kamēr es sagatavošu pusdienas. Pēc tam būtu jāmainās trijatā. Tā plānojām. Klāvs un Spoks devās uz Rutka alu, es strautmalā iekuru mazo petrolejas pavardiņu ar nolūku cept speciālmaisījuma kotletes. Atvēru konservētu lašu kārbiņu, no otras izņēmu saplucinātu vērša liesumu, no trešās — žāvētas olas, no ceturtās — sakapātas pupiņu pākstis. To visu samaisīju, bet maisījums neturējās kopā. Kaut kā par daudz, kaut kā par maz. Ķēpa!

»Kā dabūt maisījumu pikās, kā tikt ar pikām uz pannas?« man pietrūka padoma. Lai rādītu darba vīriem labu latviskās neatlaidības piemēru, mīcīju maisījumu tai cerībā, ka mīcīšana to padarīs sīkstāku. Vai tas tiešām tā notiktu, par to nedabūju pārliecināties. Spoks negaidot pārtrauca kulināro problēmu pētīšanu. Viņš izstreipuļoja strautmalā, izskatījās dzeltens kā kālis, kāsēja un šļupstēja:

»Al-al-bert, n-nāc! Klāvs nolaida karogu . . . «

Dažs labs sportists apskaustu manus slaidos lēcienus. Rakstāmistaba, gaitenītis, kāpnes uz leju — viens un divi.

Rutku alas dibena aizsprosta akmenī manīju nelielu caurumu. To Klāvs paveicis, bet nu pats gulēja saļimis ar galvu uz leju.

Gaŗāmgājējam varbūt liktos necilvēcīgi, bet man nebija citas izvēles — aiz kājām izrāvu Klāvu no alas. Pataustīju pulsu. Tas liecināja, ka Klāvs tikai paģībis. Iemeslu nevajadzēja zilēt. Deguns uztvēra kādu nepazīstamu, tikko jūtamu smaku, un es sapratu, kāpēc senie Noslēpumu aizas iemītnieki aizsprostojuši Rutka alas dibenu: gāze!

»Te nedrīkstam kavēties!« uzsaucu Spokam. »Palīdzi!« Divatā aiznesām Klāvu uz Rakstāmistabu. Taupības nolūkā tur spīdēja tikai maza, maza petrolejas spuldzīte. Izdzēsu to un kā neprātīgs metos uz strautmalu. Iegrūdu straumē pavardiņu un pannu, paķēru pirmās palīdzības piederumu somiņu un brīdināju Spoku:

»Nevelc dziļu elpu, nepīpo! Lietosim tikai elektriskās spuldzītes. Mierīgi, bet ļoti veikli nesīsim Klāvu no aizas laukā.«

»Cik tālu?« Spoks miegaini jautāja.

»Pa strautu līdz Piestātnei. Un tad raudzīsim tikt augšā līdz Gaisa tiltam.«

»Tas par traku. Man pašam kājas nedrošas.« Spoks aizbildinājās. »Vajadzētu vismaz kādu pusstundu atpūsties.«

»Plānprātiņ . . . « man grūti nācās dūres valdīt,« pēc pusstundas tava grēcīgā dvēsele varbūt jau plivināsies velnam tieši uz dakšām. No Rutka alas izplūst gāze. Klāvs saindējies, tu arī. Mums jātiek projām.«

Spoka grēcīgā dvēsele vēl negribēja ellē sutināties un manas dūres sajust — arī ne. Nesām Klāvu. Simts astoņdesmit piecas mārciņas pa ūdeni, pa nelīdzeno strauta gultni!

»Svētais Jāzep un Marija!« Spoks piesauca svētos, kā grūtajos brīžos katoļi to mēdz darīt. »Golgātas ceļš nebija tik grumbuļains . . . « viņš stenēja.

Klāvs vairāk atradās ūdenī nekā virs tā. Spoks klupa aiz nespēka, es — aiz izklaidības, jo visu laiku domāju, vai kādreiz būtu ko dzirdējis, kas jādara, ja cilvēks sarijies gāzi. Velti! Galva tukša kā uzdzīvotāja naudas maks. Bet kaut ko gribējās darīt. Šad un tad piegrūdu Klāvam pie deguna ožamā spirta pudelīti ar nolūku:

»Jāgādā, lai sāk šķevoties. Ja šķevosies, tad uzmodīsies.«

Nezinu, vai ožamais spirts, vai plunčāšanās pa dzestro strauta straumi palīdzēja Klāvam atvērt acis. Pie Piestātnes, kur izkāpām no strauta, lai pa veco, pazīstamo alu virzītos uz Gaisa tilta pusi, Klāvs darīja to pašu, kas gadās neizturīgākam dzērājam pēc septītās degvīna glāzes. Vēl un vēl, un vēl.

Miesas no pasaulīgām mantām pamatīgi atbrīvojis, Klāvs vārgi pasmaidīja:

»Briesmīgs nogurums . . . Bet būs jau labi . . . Vajadzētu kādu pusstundu mierīgi nosnausties. Varbūt tā drīzāk galvas sāpes norimtu.«

Spoks šķielēja uz manu pusi.

»Ko nu tu teiksi? Vai arī Klāva grēcīgo dvēseli pēc pusstundas velns ar dakšām badīs?«

»Tas tā var gadīties,« pamāju. »Mums jātiek tālāk! Jo ātrāk, jo labāk.«

Alā sākās jaunas grūtības. Eja uz Gaisa tiltu tik šaura, ka pa vienam vien iespējams kustēties. Vilku Klāvu. Spoks bīdīja un rūca:

»Pēc pusstundas nevis velna dakšas, bet zvirgzdi skrāpēs Klāva pliko pakaļu.

(Turpinājums sekos)

LATVJU JAUNĀS BAZNĪCAS APGĀDĀ IZNĀCIS
rakstu un apcerējumu krājums

JAUNAIS LAIKMETS ATSKAŅAS 2.

108 lp., kuŗā starp citiem rakstiem par katram kristietim svarīgiem jautājumiem ievietots arī apskats par Kārļa Pētersona grāmatu „Dieva meklētāji", aprādot un atspēkojot viņa apmelojumus un apvainojumus Latvju Jaunajai Baznīcai un tās darbiniekiem. **Grāmatas cena ar piesūtīšanu tikai $3.-**

Reiz mums katram pienāk dzīves noslēgums — no tās jāšķiŗas. Un kas pēc tam? Par to lasait grāmatā

PAR DEBESI UN ELLI,

pēc dzirdētā un redzētā, ko uzrakstījis Emanuels Svedenborgs. 285 + 10 lappuses, iesieta, **ar piesūt. tikai $4.-**

Par citiem mūsu izdevumiem pieprasait sarakstu, ko izsūtām par brīvu.

Vienīgā pasūtināšanas vieta ASV un Kanadā:
Jānis Kreicbergs, 35 Ridge Rd. R.D.3,
Hackettstown, N.J. 07840.

Turpat var pasūtināt arī Jāņa Kreicberga dzejoļu krājumu

DVĒSELES SKAŅAS UN NESKAŅAS,

78 lp., $4.-

Ejot roku rokā

Vecākā mākslinieku vienība ASV — Latviešu mākslinieku grupa Ņujorkā — ar pāris gadu atstarpi 7. un 8. aprīlī rīkoja savu kārtējo gleznu izstādi DV namā, Bronksā. Kas mudina šīs izstādes rīkot šajā tik daudzu un dažādu mākslas virzienu piesātinātajā šolaiku gaisotnē? Tā ir griba apliecināt un izteikt sevi vienotībā — latviešu mākslas īpatnībā un vienreizībā. Protams, ir arī spirgti vēji ieviesuši pārmaiņas grupas sastāvā un tās dalībnieku mākslinieciskajā izteiksmē, taču, negrozot principus un pamatus, uz kādiem grupa sākotnēji nostājusies, būtiskais izteikts vārdos: tradicijas ar jaunu garu.

Ja arī nepielūdzamais laiks ir ierāvis pa robam grupas sastāvā un mūžības slieksni ir pārkāpuši daudzi izcili grupas biedri, taču viņu grupas izstādēs reprezentētie darbi atstājuši paliekamu nozīmi grupas darbībā. Zaudējumi tomēr nav spējuši mazināt grupas dalībnieku rosmi un jaunu apvāršņu meklēšanu.

Izstādi atklāja bij. ALAs Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, īsumā pieskaŗoties grupas tapšanai un tās darbības dažādiem posmiem, un uzsvēra grupas nozīmi trimdas kultūras dzīvē kopš tās dibināšanas 1951. gadā. Jau tas vien, ka grupā kā nevienā citā organizācijā ir 9 Kultūras Fonda laureāti un 5 dažādu citu apbalvojumu saņēmēji, liecina par grupas kvalitāti.

Šajā lietpratīgi izkārtotajā izstādē piedalījās triju paaudžu mākslinieki, kopskaitā 24 ar 59 darbiem — sākot ar veco meistaru akadēmiskā garā nostrādātiem darbiem un beidzot ar spontāni veidotiem abstraktās mākslas paraugiem. Sakļaušanās vienā veselumā liecina par labo sadarbošanās gribu paaudžu starpā. Izstādi vēl kuplināja grupas „divu mūzu kalpi" ar savas dzejas lasījumiem — Austra Balode un Voldemārs Avens. Nebija klāt Klāra Zāle un Indra Avena.

Pēc tradicionālās vīna glāzes — pāri par 80 apmeklētāju kavējās omulīgā gaisotnē pie vanadžu sagādātā cienasta.

Tā nu „vecā gvarde", ejot roku rokā ar jaunpienācējiem, apliecināja piederību un ticību latviešu mākslai, kuŗa vēl elpo ar to specifisko elpu, kas apgaro mākslas darbu un uztur to dzīvu ne tikai gadiem, bet gadu desmitiem arī vēl tad, kad to radītāji ir aizgājuši. **A. B-de**

PIE GAŖEZERA,
Latvijas ciemā,

pārdodama 6 g. v. māja.
Ķieģeļu apšuvums. 3 guļamistabas, 2 dzīvojamās istabas, 2 kamīni, 1 1/2 vannas istabas, apsildāma veranda, 2 1/2 mašīnu garāža, 2 zemes gabali. **Cena: 75.500.-**

Tuvākai informācijai lūdzu zvanīt **(613) 226-8900,**
jeb **(616) 244-8049.**

Nebeidziet par viņu cīnīties

Jānis Ezergailis 86. mūža gadā 23. februārī šķīrās no dzīves, apglabāts 27. februārī Sanset kapsētā, Klīvlandē. Kopš 1952.g. Ezergailis dzīvoja Klīvlandē, aktīvi piedalījās Klīvlandes latviešu sabiedriskajā dzīvē — draudzē, Daugavas vanagos, Veco Latviešu Strēlnieku apvienībā un Klīvlandes Latviešu Biedrībā. Līdz mūža pēdējām dienām Ezergailis rakstīja ziņojumus par Klīvlandes sabiedriskiem notikumiem Latvijā Amerikā un līdz 76. gadu beigām bija viens no latviešu grāmatu pārdevējiem, kas ar smagiem koferiem ieradās sarīkojumos piedāvāt latviešu gara darbus.

Jānis Ezergailis, vidējais no trim brāļiem, dzimis 1898. g. Kosas pagasta Zvanniekos, Vidzemes vidienē, kā viņš sarunās mēdza atgādināt, apgabalā, kas bija latviešu teikām un tradicijām bagāts. Viņa dzimtajā apvidū bija arī spēcīga draudžu dzīve, arī Brāļu draudzes bijušas izplatītas, no kā nelaikim bija ieaugusi dievbijība un baznīcā iešana, ieraža, kas viņu nekad neatstāja. 1915.g. Ezergailis 17 gadu vecumā iestājās latviešu strēlniekos, kur dienēja 8. Valmieras pulkā. Kaŗavīra šineli viņš novilka tikai 1921.g. pēc Latvijas brīvvalsts izcīnīšanas.

1918.g. sākumā frontei sabrūkot, viņš aizbrauca uz Maskavu, kur 14 mēnešus dienēja Kremļa gvardē, stāvot posteņos uz Kremļa vaļņiem, apsargājot Ļeņinu un pārējos sarkanos tranus. Šī pieredze atstāja dziļas pēdas un lielā mērā ietekmēja visu viņa mūžu — ieaugot dziļā latviski tautiskā patriotismā. 1919.g. maijā viņam radās izdevība aizbraukt uz Rīgu, kur sagaidīja Landesvēra ienākšanu galvaspilsētā. Drīz pēc tam viņš iestājās Latvijas atbrīvošanas armijā, 2. Ventspils pulkā. Lielāko tiesu no sava kaŗadienesta viņš pavadīja kā sakarnieks ar telefona klausuli pie auss, kas viņa kaŗavīra pieredzei deva drusku īpatnēju perspektīvu par kaŗu un virsniekiem. Pēc miera noslēgšanas ar Padomju savienību Ezergailis vēl palika armijā līdz 1921.g. aprīlim, dienēdams Rīgā, kas viņam deva iespēju iepazīties ar Latvijas kultūras un polītisko dzīvi.

1926.g. viņš apprecas ar rūjienieti Bertu Gaili un pārceļas uz dzīvi Rītes pagastā, uz Susējas krastiem, Augšzemgalē, kur viņš, pēc tam, kad iziet Tukuma pienotavas kursus, kopā ar sievu uzņemas Rites kooperātīvās pienotavas vadību. Ritē Ezergaiļu ģimenē piedzimst divas meitas: Dzidra un Valda un dēls Andrievs. Pienotavas darbā viņš nostrādā līdz 1944.g., kad, tuvojoties sarkanarmijai, atstāj darba vietu un dodas uz Vāciju. Vācijā visilgāko laiku nodzīvo Ansbachas bēgļu nometnē. 1949.g. ieceļo ASV, vispirms apmetoties pie Sant Louisas, bet vēlāk pārceļas pie meitas Šarlotē, N.C. 1952.g. iebrauc Klīvlandē.

Ezergailis bija grāmatu cilvēks. Kopš jaunības dienām viņam interesēja rakstniecība: viņš daudz lasīja un daudz rakstīja. ,,Ezergailim viegla spalva,'' ļaudis teica. Pa daļai avīžniecībā viņš sāka darboties jau divdesmitos gados, rakstot Latvijas Sargam un citiem izdevumiem. Ļoti aktīvu rakstniecības darbu Ezergailis uzsākaemigrācijā, rakstot laikrakstiem Latvija Amerikā un Vācijas Latvijai, žurnāliem DV Mēnešraksts, Treji Vārti un Ceļa Biedrs, kā arī Klīvlandes draudzes un DV biļeteniem.

Polītiski Ezergaili var apzīmēt par niedristu — varbūt pat par visizteiktāko emigrācijā. 1959.g. iznāk Ezergaiļa rediģētā grāmata par Andrievu Niedru. Kopš 50. gadiem viņš ir arī nepārtraukti polemizējis trimdas izdevumos pret Niedras noliedzējiem un kritiķiem.

Visaugstākais viņa apziņā bija dzimtene Latvija.

Sava testamenta pēdējo paragrafu viņš veltījis latviešu tautai:

,,Visiem tiem, kas paliek aiz manis: par visām lietām vairāk mīlējiet savu Tēvzemi Latviju. Nebeidziet par viņu cīnīties. Lūdziet par viņu Dievu, lai neļauj pazust mūsu tautai. Bet savā cīņā un darbā esat apdomīgi — vai ejat pa pareizo ceļu. Ir jāzina, ka mums draugu nav, un nekad nav bijis. Tie, kuŗus mēs turējām par saviem draugiem jau sākot ar Latvijas valsts pirmajiem gadiem, ir bijuši tikai mūsu izmantotāji.

Dievs, svētī Latviju!''

A. E.

Latviešu autoru darbi lietuviešu koncertā

Marta beigās Losandželosas Latviešu namā notika divu lietuviešu mākslinieču koncerts. — Koncertēja soliste Biruta Vizgirda (Vizgirdiene) un pianiste Raimonda Apeikę (Apeikyte). Koncerta pirmajā daļā bija dzirdamas divu lietuviešu komponistu — M.K. Čiurlioņa un G. Gudauskas (Gudauskiene), kā arī E. Dārziņa dziesmas. Soliste B. Vizgirda bija pūlējusies iemācīties latviešu dziesmas oriģinālvalodā. Arī pianiste R. Apeikę līdzās saviem un divu citu lietuviešu komponistu skaņdarbiem ļoti izteiksmīgi nospēlēja divas J. Mediņa Dainas. Koncerta otrā daļā B. Vizgirda dziedāja G. Pučini un G. Verdi operu ārijas, un pianiste R. Apeikę, savukārt, nospēlēja trīs F. Lista darbus. Bija arī piedevas. Koncerts bija labi sagatavots, un to ļoti atzinīgi vērtēja kā lietuviešu, tā arī latviešu klausītāji. No apmēram 200 koncerta apmeklētājiem latviešu bija nedaudz vairāk par desmito daļu. Spriežot no puķu kalniem, ko saņēma abas mākslinieces, liekas, ka lietuvieši savus māksliniekus uzņem daudz sirsnīgāk nekā latvieši.

B. Vizgirda latviešu mūzikas cienītāju saimei līdz šim bija ļoti maz pazīstama, bet pianiste R. Apeikę ir sevišķi iecienīta Dienvidkalifornijas latviešu sabiedrībā. Viņa ir koncertējusi par labu Latviešu nama būvei, kā arī piedalījusies ar priekšnesumiem daudzos citos latviešu sarīkojumos, bieži noraidot jebkādu atlīdzību. Reiz viņa pat piedāvājās atsaukt savu plānoto atvaļinājumu pa Dienvidameriku, lai saglābtu programmu kādam latviešu sarīkojumam.

K. K.

Edgara Elferta godināšana Sietlā

Piektdien, 30. martā, Sietlas Zviedru klubā bija pulcējušies vietējo latviešu organizāciju vadītāji, kā arī kupla draugu saime, lai godinātu Edgaru Elfertu. Edgara 70 mūža gadu darbu un cīņas mērķus labi raksturoja Sietlas latviešu draudzes mācītājs prāvests Roberts Āboliņš, kas ievadīja apsveicēju rindu, uzsvērdams, ka mēs šajā jubilejā Edgaru Elfertu godinām kā Latvijas svētumu sargu. Draudzes priekšnieks Pauls Bukans savā apsveikumā sīkāk pakavējās pie jubilāra — Sietlas latviešu draudzes priekšnieka vietnieka Edg. Elferta — dzīves gaitām un panākumiem, pasniegdams arī velti. Ziedus pasniedza draudzes dāmu komitejas vadītāja Mirdza Āboliņa.

Edgars Elferts dzimis 1914. g. 28. martā Lielauces pagastā. Pēc technikuma beigšanas Rīgā strādā VEFa elektroķīmiskā nodaļā. Dienējis 6. Rīgas pulkā. Pēc virsn. vietn. kursiem beidzis K.S. rezerves virsnieku nodaļu. Sarkanarmijai atkāpjoties, izbēg un pievienojas Lubānas apgabala partizāniem. Leģionā piedzīvo smagas kaujas, atkāpjoties no Volchovas. No 15. divīzijas Januma pulka pats uz savu vēlēšanos atgriežas Kurzemes cietoksnī, kur kā rotas komandieri janvāŗa kaujās smagi ievaino.

Kaŗa beigas sagaida Bambergas slimnīcā un nonāk amerikāņu gūstā Hofā, kur bada rezultātā smagi saslimst. Vācijas gadus pavada Eichštates un Regensburgas nometnē un ,,melno rotās'' Gīsenē, Nirnbergā un Štutgartē. ASV ierodas 1950.g. Pēc īsāka laika Takomā un Mauntvernonā apmetas uz pastāvīgu dzīvi Sietlā. Dzīvi piedalās latviešu sabiedriskjā dzīvē, gadiem ilgi būdams dažādos amatos LBVŠ, Sietlas latviešu draudzē un Daugavas Vanagu apvienībā Ziemeļrietumos.

LBVŠ valdes priekšsēdis Edgars Rubenis cildināja jubilāra ilggadējo darbību biedrības valdē, kur viņš pildīja dažādus amatus un daudzkārt reprezentējis Vašingtonas štatu ALAs pilnsapulcēs. Priekšsēdis arī pieminēja, ka Elferts ir arī Latvijas Brīvības Fonda, Amerikas Latviešu Apvienības un Patiesības Fonda pārstāvis. Valdes vārdā priekšsēdis pasniedza jubilāram velti. DV apvienības Ziemeļrietumos priekšnieks Austris Ķirsis cildināja jubilāra nacionālpolītisko darbu tautas un tēvzemes labā. Gadiem ilgi reprezentējis Ziemeļrietumu apvienību Zemes valdes delegātu sapulcēs, apgaismojis Vašingtonas štata kongresa locekļus, reizēm arī prezidentu un citus polītiķus par netaisnībām, kādas mums jāpārdzīvo. Ar sevišķu dedzību pievērsies mūsu kaŗavīru goda aizstāvēšanai. Par nopelniem DV darbā apbalvots ar Zemes valdes Goda rakstu un Centrālās valdes Atzinības rakstu. Ar vanadžu sveicieniem un rozēm jubilāru apveltīja apvienības vanadžu priekšniece Alise Felzenberga.

Draugu grupas vārdā greznu Latvijas karogu Edgaram pasniedza Jānis Muižnieks un ziedus jubilāra dzīvesbiedrei Rasmai nodeva Emīls Ozoliņš. Otras draugu grupas velti — prāvu aploksni — jubilāram pasniedza Jānis Sīpols. Ar speciālu dziesmu Edgaru apsveica krustdēls Arturs Rūsis un sirsnīgu sveicienu nodeva meita Maija Eerkes, kas arī sekmīgi izpildīja ceremoniju meistares lomu. Rakstiski bija apsveikusi ASV latviešu virsnieku apvienība un draugi no Kalifornijas un Kanadas. Pateicības vārdos jubilārs bija patīkami pārsteigts par tik kuplu draugu saimi, daudzajām veltēm, ziediem un ,,nepelnītiem'' sumināJumiem. Dziesmās un pārrunās godinātāju saime pavadīja vairākas patīkamas stundas.

L. Šv.

L. Cauka astoņdesmitgadniece

Pagājušā mēneša sākumā savas ģimenes un tuvāko draugu vidū Londonā, Ontario provincē, savu 80. dzimšanas dienas atceri nosvinēja skolotāja un sabiedriskā darbiniece Lūcija Cauka, dzimusi 1904. gada 4. martā Madonas apriņķa Vecgulbenes Milos.

Pēc 4. Rīgas pilsētas vidusskolas beigšanas vienu gadu mācījusies Rīgas skolotāju institūta paidagoģiskā klasē, ko beigusi 1923. gadā. Latvijā strādā par skolotāju Kalncempju pagasta 6-klasīgā pamatskolā. Vācijas posmā jubilāre strādā par skolotāju Altgarges, Bokchornas un Emdenes nometņu latviešu pamatskolās.

1950. gadā L. Cauka ar savu dzīvesbiedru Aleksandru un jaunāko meitu iecelo Kanadā un apmetas uz dzīvi Londonā. Šeit jubilāre darbojas par skolotāju latviešu skolā un Londonas latviešu kopas uzdevumā iekārto latviešu bibliotēku. Jubilāre 6 gadus strādā Hamiltonas latviešu skolā. Literārā laukā jubilāre sarakstījusi vairākas lugas jaunatnei un bērniem, kā arī izdevusi savu pirmo dzejoļu grāmatiņu Meklējot balto ceļu. Londonas latviešu draudzē viņa noorganizējusi un vada Ticības celsmes stundas. Jubilāri sveica mazdēls M. Bērziņš no radiem, L. Zandersone no pensionāru biedrības, V. Alksne no draudzes dāmu komitejas, R. Epneris no draudzes pārvaldes. Dz. Stirāja no draugiem un L. Zvagule no Londonas latviešu kopas dāmu komitejas. R. E.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izdevumus vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām, kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4

I. Blaževics

Kurzeme pēdējās dienās

Kādā starptautiskā konferencē iepazinos ar vācu rakstnieku Šreiegu (Schreiegg), bijušo karavīru, kas zināja stāstīt par pēdējām dienām Kurzemes cietoksnī un gaitām gūstekņu nometnē Jelgavā. Tagadējais reālģimnazijas direktors Šreiegs 1944.g. ticis iedalīts jaunsaformētajā Štetīnas SMG bataljonā, kas ar kuģiem devās uz Kurzemi. Bataljons 24. decembra rīta agrumā izcēlās Liepājas ostā un Ziemas svētkos jau tika iesaistīts kaujā. Bataljons kopā ar citām karaspēka daļām ģenerāļa Hilperta (Hilpert) virspavēlniecībā pēc trim smagām uzbrukuma atvaires kaujām piedzīvoja smagus zaudējumus.

1945.g. pavasarī stāvoklis kļuva gauži kritisks un bezcerīgs. Kaimiņos cīnījās latviešu leģionāri, kuru varonība tika bieži pieminēta virspavēlniecības ziņojumos, un viņu nesalaužamais cīņas spars bija visiem labi zināms. Tas arī atturēja vācu karaspēku Kurzemē no gara sabrukuma un pānikas, jo pretiniekam bija milzīgs pārspēks, un lidmašīnas arvien biežāk kaisīja skrejlapiņas ar ģenerāļa Govorova uzsaukumu kapitulēt. Vēl 8. maija rītā tika atsists padomju masīvais uzbrukums pie Liepājas, bet pēcpusdienā bija izziņota vispārēja kapitulācija.

Vācu karaspēks Kurzemē atstāja pozicijas un devās uz norādīto pulcēšanās vietu. Bija zināms, ka latviešu leģionāri tajā brīdī vēl palika ierakumos frontes līnijā. Bija apsolīts vācu karavīrus drīz atlaist, kas pagurušos karavīros radīja prieku un cerības. Varbūt šai padomju viltības ticamībai karavīrus, kopskaitā apm. 70.000, ieskaitot lazaretes, pilnā apbruņojumā sakārtoja gājienam sarkanarmiešu pavadībā. Gala mērķi nepaziņoja.

Gājiens noritēja ļoti grūtos apstākļos, pārnakšņošana klajā laukā, sausa pārtika no saviem krājumiem, un tikai pāris reizes sarkanarmieši izdalīja tēju. Pēc 8 dienām gājiens sasniedza Jelgavu, un pēc atbruņošanas karavīri tika ievietoti tur jau pastāvošā NKVD nometnē. Tās atrašanās vietu Šreiegs nevarēja noteikt arī uz topografiskās skices, kuru viņam vēlāk nosūtīju. Viņš domā, ka tai vajadzēja atrasties aiz pilsētas, Meitenes šosejas malā. Tajā rajonā pastāvēja vēl dažas mazākas nometnes un sodu nometne, bet netālu arī ungāru gūstekņu nometne.

Ungāru virsnieki bija izveidojuši labi izstrādātu un ļoti konspirātīvo nacionālo darbības programmu. Kāds virsleitnants, atklāts nodevībā, tika naktī pakārts pagalmā. Tas tika izdarīts ātri un slepeni. Pat NKVD ar rūpīgo izmeklēšanu nespēja atrast vainīgos.

Vācu gūstekņiem ticība un cerība solītai drīzai atlaišanai pamazām pilnīgi izgaisa. Sliktie dzīves apstākļi, TBC slimības izplatīšanās, vilšanās un izmisums izraisīja pašnāvību vilni, kas radīja vispārēju demorālizējošu un depresīvu noskaņojumu. Izejai no šīs bīstamās krizes — morāles un garīgā līdzsvara atgūšanai Šreiegs nodibinājis kultūras pašdarbības grupas.

Nometnes administrācija to atbalstīja, jo gūstekņi līdz ar garīgo sabrukumu zaudēja arī darba spējas, kas bija ļoti nepieciešamas sociālisma uzbūvei bijušā „kapitālistiskā Latvijā". Ar nometnes administrācijas gādību izdevās dabūt no Jelgavas pilsētas un skolu bibliotēkām grāmatas, arī vācu klasiķu Gētes, Šillera, Nīčes, Rilkes u.c. darbus. Tika rīkoti klasiķu darbu lasījumu vakari, referāti, diskusijas.

Nometnes politruks Voronenko, kura dēls vācu gūstā bija apmierināts ar humāno apiešanos, aiz pateicības sajūtas atmeta pat ideoloģiju un daudz palīdzēja kultūrālai pašdarbībai. Šreiegs sarakstīja arī lugu par Betlēmas prieka vēstījumu, ko Ziemas svētkos izrādīja attiecīgi dekorētā lielajā garāžā. Politiskā un sociālā ziņā šai premjērai Jelgavā bija zināma līdzība ar prieka vēsti Betlēmē — Kristus piedzimšanu.

Uzvedums gūstekņus ļoti aizrāva. Viņi tur atrada garīgo spēku avotu ticības un cerību stiprinājumam. Visā nometnē iestājās dīvains svētku miers. Pagurušie gūstekņi izjuta Betlēmes vēstījuma mīlestības un siltuma izstarojumu, kas viņu sirdis piepildīja ar prieku un svētku noskaņojumu.

Vēlāk arī nometnes administrācija un sargi gāja noskatīties vēl nekad neredzēto reliģisko spēli. Varbūt arī viņi šajā cilvēces atpestīšanas vēstījumu uzvedumā meklēja sev garīgo stiprinājumu un sirdsapziņas mierinājumu pēc nesenām smagām kaujām Kurzemē un daudziem noziegumiem, pastrādātiem pret latviešu tautu un karavīriem, tos brutāli dzenot vagonos deportācijai. — Uzvedums bija jāatkārto 21 reizi. Citas nometnes uzvedumu praktizēja līdz pat 1950.g.

Kad nometnē ievietoja vāciešus, no latviešu gūstekņiem bija palikuši tikai nedaudzi smagi slimie un transportam nespējīgie. Viņi mitinājās atsevišķā barakā ļoti primitīvos apstākļos: gulēja uz grīdas vai ar pašu spēkiem sagādātām dēļu klājām un bez kādas medicīniskas aprūpes. Vēlāk vācu ārsti viņus izmeklēja, apgādāja ar medikamentiem un izdarīja arī nepieciešamās operācijas, ar ko dažus izglāba no pāragras nāves.

Šreiegs smagi ievainots bija sākumā piedalīts likteņa varai atstātiem latviešiem. No viņiem arī uzzinājis, ka daudzi latvieši, lai izvairītos no deportācijas, mēģināja sevi samaitāt vai sakropļot, bet tas nelīdzēja.

Jelgavas pils un pilsēta bija stipri izpostīta. Tukšās ielas atstāja nāves pilsētas iespaidu, kuŗai pāri gājusi iznīcinošā kara vētra. Kad sākās cukurfabrikas un kiegeļu cepļu atjaunošanas darbi, pavērās arī iespēja kontaktam ar iedzīvotājiem. No viņiem uzzinājām, ka gandrīz visi darbam spējīgie vīrieši tika deportēti.

No iedzīvotājiem ieguvām arī informāciju par latviešu leģionāru traģisko likteni. Tas nometnē izraisīja vispārēju un dziļu sašutumu par Zviedrijas valdības cietsirdīgo rīcību — karavīru izdošanu ienaidniekam, kuŗi pēc tik daudzām sīvām cīņām par savu dzimteni meklēja patvērumu neitrālā zemē. Uzzinājām, kāpēc nometnē bieži tika izziņota trauksme, un pēc tam sarkanarmieši pilnā apbruņojumā smagās mašīnās drāzās laukā.

Šreiegs stāstīja par latviešu jaunekli Valfridu Karinu, pārbēdzēju pie vāciešiem Kurzemē. Karina māte vāciete, tēvs latvietis un kā pulka komandieris cīnījās Kurzemē sarkano pusē. Nometnē Karins darbojās par tulku. Gūstekņus pakāpeniski aiztransportēja uz Pad. savienību, arī Karinu. Jelgavā palika tikai apmēram 600, arī Šreiegs. Viņam izdevās sarakstīto Kurzemes balādi un divus stāstus par Latviju un tās tautu nodot caur latviešiem Sarkanam Krustam. Stāsti tika vēlāk publicēti Vācijas presē. Dažus citus darbus, lai neietu zudumā vai tie nenokļūtu krievu rokās, viņš nodeva latviešiem Jelgavā.

Tā kā Vācijas kancl.Adenauers guva panākumus sarunās Maskavā 1955.g. septembrī, daudzi gūstekņi un arī Karins tika atbrīvoti. Viņš dzīvoja Frankfurtē, un vairākas reizes abi satikās, bet vēlāk sakari pilnīgi pārtrūka.

Pēc atbrīvošanas Šreiegs savas lugas manuskriptu kā garīgo pieminekli no bezcerību laikiem gūstekņu nometnē Jelgavā, sarakstītu uz cementa maisu papīra, paņēma līdz un nodeva Ķelnes teātŗu zinātniskam institūtam. Profesors Nisens (Nissen) oficiālā deklarācijā to apzīmēja par ļoti nozīmīgo pēdējo vācu literāro darbu Baltijas telpā, sarakstītu neiedomājami grūtos politiskos un sociālos apstākļos cilvēku morāles un gara spēku uzturēšanai.

Līdz ar to vācu literātūrā iegāja šie darbi, kas sniedz illustrāciju par Latviju un latviešu tautas traģēdiju okupantu verdzībā. Par to rakstnieks un Kurzemes cīnītājs Šreiegs pelna visu latviešu tautas sirsnīgu pateicību.

Divas kapitulācijas

(Turpinājums no 2. lp.)

un režīma maiņa. Nekas vairāk. Vācija savu neapvaldāmā diktātora vadībā bija iecerējusi nacionālsociālisma virsvaru visā pasaulē. Tas tai neizdevās. Tagad šīs briesmoņa funkcijas pārņēmusi Padomju savienība, visiem līdzekļiem cenzdamās tās īstenot.

Vēl vairāk: Otrā pasaules kara sabiedrotie cīņā pret Vāciju šodien jau iet šķirtus ceļus. Iemesls: kāda diktātūra izstiepusi savus politiskos taustekļus, nesaudzējot arī kādreizējos sabiedrotos un daudzu citu valstu iekārtas. Šīsdienas aina pārāk skaidri rāda Kremļa nolūkus visā pasaulē. Tie ir tie paši, kuŗu dēļ plosījās Otrs pasaules karš, ar krusta gājienu pret kādu citu hegemoniju.

Neaizvērsim acis: kādam nolūkam diendienā kopš Otrā pasaules kara nobeiguma dimd ieroču kaltuves visā Padomju savienībā? Mierīgas un miermīlīgas dzīves uzturēšanai un turpināšanai nav vajadzīgi ieročiem pārpildīti arsenāli un līdz zobiem bruņoti karavīru miljoni.

Nav taisnība „slavas lauru apvītam" komūnistam, Padomju savienības maršalam Žukovam, kas kādā savā atmiņu grāmatā saka: Padomju savienība ir valsts, kas allaž cīnās par mieru un komūnistiskas valsts iekārtas nodibināšanu *savā zemē*.

Reālitātes liecina gluži pretējo, un tās jau turpinātas veselām dekadām. Izkaltie un vēl kaļamie ieroči neliecina par miermīlīgiem nolūkiem. Arī komūnistiskās valsts iekārtas ieviešana „tikai savā zemē" jau sen izgājusi plašākā forumā, uz ko nepārprotami norāda Padomju savienības agresīvā politika.

Tas, kas šķietami izbeidzās 8. maijā, šodien atjaunojies ar kāpinātu sparu un nekaunību. Tikai naīvais var neredzēt un nedzirdēt, kas norisinās telpā aiz baigās robežas. Padomju savienības uztverē mieram un miermīlībai ir gluži citāda nozīme nekā viņas kādreizējiem sabiedrotajiem. Miers viņuprāt ir tur, kur sarkanā gaismā blenž sirpis un āmurs, kur kāda brīva tauta ar varu nospiesta komūnisma verdzībā un kuŗai ar dzelžainās diktātūras žņaugiem aizcirsta mute un laupīta jebkāda iedrošināšanās pēc brīvības un tiesībām.

Neaptveŗami plašā un uzmācīgā padomju propaganda jau ar oktobŗa revolūcijas pirmajām dienām nebeidz dižoties pasaulei ar saltiem meliem: kur ieviešas komūnisma režīms, tur līdzšinējā dzīve, darbs, apstākļi un cilvēku labklājība pārvēršas līdz nepazīšanai un pozitīvā (?!) virzienā. Šo miglas tauri diendienā pūš Padomju savienību vadītāja komūnistiskā partija. Un nav mazums naīvo, kas tam tic.

8. maijs ierindojams dienās, kuŗas pieminam, atceroties pagātni un sīvās cīņas Kurzemes krastā. Šobrīd šai dienai piemīt baiga noskaņa, un tajā izkliegtais šķietamais miers un prieks mūsu tautu un zemi nodzinis verdzībā, kuŗai galu vēl nevaram saredzēt.

Un neviens, arī brīvajā pasaulē, atskaitot mūs pašus, nav dziļāk pieskāries mūs sūrstošajām rētām un nacionālo sāpju momentam, kāds piemeklējis Baltijas valstu likteni. Vai tas nekļūst vēl skaudrāks un asāks, zinot, ka šodien daudzas valstis, rietumu demokratijas ieskaitot, ar savu padomu, technoloģiju un citu komūnistiskai iekārtai noderīgu devumu atbalsta un sekmē padomju saimnieciskās dzīves augšupeju un nostiprināšanos padomju okupētajās zemēs.

Vai ar šādu atbalstu, kas, diemžēl, liekams devēju divkosīgās politikas svaros, spēsim sagaidīt priecas brīdi savai zemei un tautai, kas pārpilna brīvības un taisnības alkām?

Šodien no visa tā atrodamies ļoti tālu.

Pēdējais
pirmdienu vakars šinī sezonā!

Arizonas universitātes profesors
Dr. Rolfs Ekmanis
• grāmatas par okupētās Latvijas literātūru autors •
1984.g. 7. maijā, pl. 19.30

LATVIEŠU CENTRĀ RUNĀS PAR TEMATU

IEZĪMES LATVIJAS KULTŪRAS DZĪVĒ PĒDĒJOS GADOS

Ieeja pret ziedojumiem * *Atspirdzinājumi*

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 124

Kamēr ,,amīši'' izkristallizē savus spēkus gaidāmām ASV tautas pārstāvju vēlēšanām, mūsējie ne mazāk čakli ,,pa kluso'', it kā tas būtu kāds kauna darbs, organizē frakcijas ALA 33. kongresam maijā Kalamazū. Vēl pilnā sparā notiek delegātu mandātu mangošana no organizācijām, kam trūkst līdzekļu savējo sūtīšanai (maksāt ceļu un apmešanos).

Daudzi nemaz nezina, ka, piem., pag. gadā ALA kongresā Bostonā rosīgais Dr. V. Muižnieks no Kalamazū ,,pārstāvēja'' tālās Ziemeļkalifornijas 33 individuālus ALA biedrus, liberāļu spīkers Ģirts Zeidenbergs Sībrukas luterāņu dievkalpojuma kopas 26 dievlūdzējus, A. Padegs sev bija apgādājis Arizonas 25 ALA biedru pilnvaras, bet centra darbiniece Vašingtonā Laima Kalniņa savu balsi kongresā nodeva, ,,izsakot'' Koloradospringa 25 latviešu uzskatus, u.t.jpr.! Nedomājiet, ka visu to bija tik viegli noorganizēt!

* * *

Cik lielas vai mazas ALA ,,atsevišķo biedru'' grupiņas un no kurienes tās, pārstāvēja Dr. I. Spilners, G. Meierovics u.v.c., tas kongresa protokolā mums nebija minēts. Ja kādam ir nauda un vēlēšanās spēlēt ,,tautas balsi'' kongresā un nav izdevies samangot kādas organizācijas — tālumnieces mandātu, atliek tikai izpirkt uz draugu vārdiem delegāta mandātam nepieciešamo minimālo biedru karšu skaitu. Būtībā šī demokratiskā parikte dod iespēju nopirkt kongresā sev balsi un lepni piedalīties gan ,,piektās kolonnas'', gan citu koaliciju drudžainajā darbā, lai ietekmētu kongresu. Ne jau bez pamata DV delegāts Bostonas kongresā E. Elferts pēcāk sūkstījās, ka tiklīdz kāds runātājs ieminējies par čekas atbalstīto kultūras sakaru nevēlamību mūsu trimdā, tas starplaikā apstrādāts ar pamācībām un rājieniem! Lai Kalamazū kongresā tādi stingrās stājas izlēcēji, kas vēlāk ar norāšanu apklusināmi, notrūktos, jaunstrāvniekiem un laikmetistiem laikus jāuzveic ,,organizēšanās problēmas''. Piektās kolonnas mude, ,,lai caurvējš izpūš tagadējā establišmenta sveci'', liek drūmi bažīties,

* * *

Ceļa zīmes pakalpiņu kultūrsakaru leģitimācijai. Prof. Dr. Vaira Vīķe-Freiberga: ,,Trimdas latvieši, kas stāv uz etniskās iznīcības sliekšņa, izšķērdīgi sijā un vētī savas tautas locekļus un pašnāvnieciskā pārcentībā mudina izstumt no tautas kopības visus tos, kam nav tie paši uzskati, stils vai nostāja!'' (Šāda profesores ,,sūdzēšanās'' par trimdas vadības nodeklarētiem nacionālpolītiskās stājas principiem notika pag. gadā Rīgā, apmeklējot kompartijas kultūras žurnāla redakciju). — ,,Emigrācijas cilvēkiem ļoti maza saskare ar latviešu kultūras dzīvi. Tur ir latviešu kultūras nepietiekamība. Tāpēc ir nepieciešami kultūras sakari, un tādi notiek, neatkarīgi no tā, kā attiecīgās aprindas cenšas tos apkaļot!'', čekists A. Liepa, politisko kultūras sakaru komisārs Rīgā.... ,,Jābūt iecietīgiem pret tiem, kuŗi meklē jaunus, neizmantotus ceļus sakaru jautājumos!'', Ēriks Dundurs, Čikagas ziņās... ,,Jādod iespēja jaunajiem sabiedriskajiem darbiniekiem attīstīt savus brīvos ieskatus, lai ar pieredzi sabiedriskā darbā pārbaudītu savas idejas!'' — Nacionālpolītiskā un kultūras semināra Rotā atzinums. (Brīvo uzskatu brīvā pieredze jau reiz rūgtas paģiras deva jauno sabiedrisko darbinieku kongresā Anglijā, atklājot savu sapiņķēšanos ar čekas ziķerdienestu!). — ,,Brāļi, ak brāļi, lūdziet Dievu, lai Tas aklumu noņem jūsu acīm, ka varat redzēt ceļu, kas ejams! Lūdziet Dievu, lai Tas mēmumu noņem jūsu lūpām, ka varat izrunāt cīņas vārdus! Lūdziet Dievu, lai Tas uguni met jūsu sirdīs, ka varat degt un gaismot brīvības rītu!'' (Valdis Mārupietis).

* * *

ASV kongresa vēlēšanu drudzis piesities mūsu sābŗiem Ilinojā. Prāva Čikagas tautiešu grupa noorganizējusi ,,komiteju'' — ,,Latvieši par senātoru Persiju'', lai to par jaunu ievēlētu senātā, kur Persijs jau ir 17 gadu, vadot mums svarīgo ārlietu komisiju, kā pirmais esot ierosinājis Baltiešu brīvības dienas rezolūciju, apsolījies iedzīvināt mūsu kolonizācijas un neatkarības jautājumu Apvienotajās Nācijās.

Bet nu pie tām pašām latviešu vēlētāju durvīm klauvē cita grupa, mūsu rosīgā patriota, pretkomūnisma cīnītāja Teda Zieriņa vadīta, kas tautiešiem ieteic ievēlēt ASV senātā nevis Persiju, bet konservātīvo Ilinojas deputātu Tomu Korkoranu. Korkorānieši tagad mozē mūsu ,,persijiešus'', — balti meli esot, ka Perşijs 1982.g. būtu baltiešu dienas ierosinātājs senātā. Persijs esot pret lūgsnām skolās, neesot atbalstījis likumu, kas noliegtu ASV ievest padomju vergu darbu ražojumus, Nikaragas problēmā tas balsojis pret Rēgenu, konservātīvos republikāņus saucot par ,,kukū'' u. tml. Korkorans turpretim (abi viņi ir republikāņi) esot Baltijas valstu un Ukrainas komitejas loceklis, iesniedzis Kongresā likumu atcelt Jaltas nolīgumu, esot par lūgsnām skolās, pret padomju vergu darba preču ievešanu un tā jopr. Cerēsim, ka čikagieši abu cienījamo baltiešu draugu dēļ matos n

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas audzēkņi iepriecināja ar archibīskapa A. Lūša sacerēto skatu spēli Lieldienu rīts.

LNJAK jau sākusi veikt priekšdarbus nākošajam Vispasaules kongresam. Uzņēmumā Kanadas jauniešu darbinieki pēc darba cēliena Saulainē. Foto A. Abene.

saķersies! Bet kā ar mūsu piezīmēs jau senāk izteikto vēlmi — visus ASV augsto amatu tīkotājus šī rudens vēlēšanās aicināt skaidri un gaiši pateikt, kādi viņu ieskati Baltijas valstu jautājumā, un tos tad publicēt. Laiks vienoties, kas to darīs, ALA vai PBLA? Jebšu neviens?

* * *

Mazs ir tautiešu skaits Ņūorlinsā, bet tur zināmos — inženieri un juristu Andri Blomkalnu un mākslinieku Ausekli Ozolu (pēdējā rīcībā mākslas galerijas ēka, populārā franču kvartālā tuvumā) derētu uzaicināt izstrādāt metu, kā vietējos apstākļos izstādes laikā likt atskanēt Latvijas brīvības saucienam. iespējams arī, ka ALA jau ir kādi konstruktīvi plāni, kā beidzot īstenot Dr. V. Klīves vairākkārtējās deklarācijas, ka mūsu prasībām jākļūst revolūcionārām un radikālām. Pasaules olimpiada un Pasaules izstāde būtu dižs forums, kas tādas rosmes ievērotu!

* * *

Meklējiet rakstos! Mūsu vēstures jaunākajos apskatos atrodamas ziņas, kas līdz šim noklusētas, jebšu nebija pieejamas. Daudz tādus interesantus, pat eksplozīvus faktus, varam lasīt prof. Dr. E. Andersona Zviedrijā izdotajā Latvijas vēstures ,,Ārpolītikā.'' Piemēram, ka plašākai latviešu sabiedrībai britu imperija šķitusi lielākais Latvijas un latviešu tautas draugs. Par šādu noskaņojumu gādājusi latviešu prese. Angļu tautas un britu valdības patiesais noskaņojums pret Baltijas valstīm Latvijas valsts vadītājām aprindām nebijis noslēpums, bet — latviešu tautas morāles uzturēšanas labā par to atklātībā nav runāts...''

Nepatīkamāka jau ir norāde (uzrādot oriģinālavotus), ka no Vācijas nacionālsociālistiem pabalstus saņēma ne vien ,,atbrīvotāju kustība'' VABS Igaunijā, bet ,,nelielu summu saņēma arī zināmi latviešu Pērkonkrusta darbinieki.'' Ne jau katrreiz meklējot pa rakstiem atrodam tik patīkamas ziņas vien...

* * *

Ideja, kas satrūcinās krievus! Pēdējā Vispasaules latviešu jaunatnes kongresā Ķengurzemē atskanēja balsis, prasot vairāk aktīvitāšu politiskā laukā (E. Krūmiņa referātā), demonstrāciju gājieni esot garlaicīgi, trūkstot agresīvitātes. Politiskās rosmes padarītu interesantas ,,neatļautās lietas,'' ar noorganizētu publicitāti. Urrā! Tūdaļ arī radušās gaišās galvas, ar gatavu projektu — baltiešu jaunatnei 1985. gada vasarā noīrēt ,,Baltijas brīvības un miera kuģi,'' kas pabraukātos ,,atļautajos ūdeņos'' pa Baltijas jūŗu, gar mūsu tēvzemju piekrasti, ar prasību pēc pašnoteikšanās Baltijas valstīm, kā priekšnoteikumu mieram Eiropā! Nolemta pat sēklas nauda: pa 1 dolaram no katra jaunatnes apvienību biedra! Būs nauda, varēs čarterēt Brīvības kuģi, pasaulē atskanēs varonīgo jauno baltiešu sauciens pēc brīvības tēvu zemēm. Diezin tikai, cik Londonas Lloids prasīs apdrošinājuma prēmijās pret krievu zemūdeņu torpēdu uzbrukumiem...

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu Centrā Ģimenes dienas azaids notiks 13. maijā no pl. 11.30—15.

● Archibīsk. A. Lūsis kristījis Ilvaru Gunti Suksi, Gunša un Maijas, dzim. Siliņas, dēliņu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Ēriku Elmāru un Dianu Eleonoru Jansoni, Eleonoras un Elmāra dēlu un meitu no Boltonas, Ont.

● Uz 96 mūža gadiem 21. aprīlī ģimenes un draugu vidū atskatījās Līna Zīle. Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja sirmo gavilnieci bija atcerējusies ar ziedien. Neņemot vērā lielo gadu skaitu, jubilāre jūtas vēl vienmēr moža.

● Pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas sanāksme Latviešu Namā bija pulcinājusi vairāk nekā 180 pensionāru un viesu. Apvienības sarīkojumu daļas vad. K. Tannis iepazīstināja ar tās dienas referenti literāti Rutu Atvasaru, kas pakavējās pie temata Grēks. Klausītājiem viešņas sniegums patika. Pēc tam sekoja pensionāru rēgulārās nodarbības pa grupām.

● Latviešu Centrā koncertēja dziedone Lilija Zobena no Anglijas. Koncerts bija pulcinājis tikai ap 100 dziesmu mīļotāju. Bija jādod arī piedevas. Māksliniece viesojās ASV un Kanadas turnejas ietvaros. Viņai pateicības vārdus koncerta beigās veltīja Aija Kārkliņa, sveicot mākslinieci un pavadītāju ar ziediem.

● Mūžībā 74 g. vecumā aizgājusi farmaceite Hermīne Pāvula. Viņas mūža dienas noslēdzās 10. aprīlī Toronto slimnīcā. Aizgājējas dzimtā vieta ir Bauska. Viņas dzīvesbiedrs ir gleznotājs un rakstnieks Valentīns Pāvuls. Pēdējā gaitā nelaiķi 13. aprīlī Sv. Džēmsa krematorijā izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Ar atvadu dziesmu kokļu mūzikas pavadījumā atvadījās Ariana Liepiņa. Ērģeļu mūzikas pavadījumus spēlēja Edite Timermane.— Par aizgājēju sēro vīrs Valentīns ar dēlu Valentīnu, vedekla Nora, meita Laila Rāva, dēls Andris un 5 mazbērni.

● Sestdien, 5. maijā, pl. 15 Saulainē Kurzemes krišanas atceres svētbrīdis pie pieminekļa. Pēc tam groziņu vakars.

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi Klusajā nedēļā un Lieldienās bija ļoti labi apmeklēti. Pūpolu svētdienā dievkalpojumā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, mācītājs J. Cālītis un stud. teol. A. Elberts. Dievkalpojumam sākoties, archibīskaps ieveda amatā draudzes darbiniekus — padomes locekļus un dāmu komitejas valdes locekles.

Pēc dievkalpojuma Svētdienas skolas audzēkņi skolas vadītājas A. Kalniņas iestudējumā izrādīja A. Lūša sacerēto skatu spēli Lieldienu rīts — ar Jaunās derības lasījumiem un dziesmām.

Zaļās ceturtdienas vakara dievkalpojumā sprediķoja stud. teol. A. Elberts, bet Lielās piektdienas dievkalpojumā — archibīskaps A. Lūsis. Visos trīs dievkalpojumos bija kopā ap 470 dievgaldnieku. Dievkalpojumus kuplināja brāčists A. Jansons. Pūpolu svētdienā un Zaļā ceturtdienā dziedāja A. Vītols un Z. Vītola, bet Lielā piektdienā — draudzes ansamblis B. Alkas vadībā.

Lieldienu rīta agrā dievkalpojumā, sekojot jau pirms daudziem gadiem sāktai tradicijai, dziedāja Dainas koris diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā. Šo dievkalpojumu vadīja archibīskaps, savā svētrunā liecinot, ka kristīgās baznīcas vēsture ir labākā liecība Kristus augšāmcelšanās brīnumam un ka ne varas, ne valdības, ne ideoloģijas nespēj iznīcināt to ticības iedīgli, ko Dievs ar Kristus evaņģeliju atstājis cilvēcei kā svētu mantojumu.— Agrajam dievkalpojumam sekoja kopējas brokastis ar daudziem dalībniekiem.

Otrā Lieldienu dienas dievkalpojumā sprediķoja stud. teol. Aldis Elberts, bet liturģiju vadīja archibīskaps. Solo dziedāja Jānis Barušs. Ērģeļu solo spēlēja Anita Rundāne.

Lieldienu dievkalpojumā archibīskaps kristīja Elvaru Ģintu Suksi — Maijas un Gunša trešo bērniņu.

● Kora Jaunbalss 5. gadskārtējais koncerts 5. maijā pl. 19.30 Church of the Redeemer baznīcā (Bloor un AVenue Rd. krustojumā, pie „Museum" pazemes piestātnes). Diriģente Dace Šmite, soliste Ērika Beitāne (soprāns). Kora sastāvā 12 vīriešu un 13 sieviešu balsis. Koncerta programmā 11 latviešu un 4 cittautu komponistu 17 dziesmas.

● Autobuss uz Draudžu dienām Gaŗezerā ateis no Sv. Andreja baznīcas, Toronto, 24. jūnijā pl. 9. Ceļa nauda $100 no personas. Pieteikšanās ar $50 iemaksu līdz 1. jūnijam pie Morelas Vilkas Sv. Andreja baznīcas birojā otrdienās un trešdienās no pl. 10—16, vai pa pastu 442 Woburn Ave, Toronto, Ont. M5M 1L7, tālr. (416) 781-9410. Čeks rakstāms uz D.D.84 vārda. Pieteikties aicināts ikviens latvietis, kas vēlas Draudžu dienās piedalīties.

● Toronto Sv. Jāņa draudzes Palīdzības Fonda pilnsapulce izziņota 6. maijā, pl. 12, draudzes sanāksmju telpās. Pēc valdes un revīzijas komisijas ziņojumiem, valdes vēlēšanas un ziņojumi. Aizvadītajā gadā miruši 26 fonda dalībnieki, par 3 vairāk, nekā gadu iepriekš. No fonda dalībnieku iemaksām miršanas gadījumos 1983. gadā ieņemts 35.025 dol., bet kopā ar bankas un vērtspapīru augļiem pavisam 55.568 dol. (gadu iepriekš 50.000 dol.) Pabalstos izmaksāts 25.800 dol. (gadu iepriekš 20.800 dol.). Fonds pieaudzis par 25.346 dol. un kapitāla kopsumma tagad ir 229.000 dol., kas noguldīti bankās un vērtspapīros uz augļiem, kas 1983. gadā devuši 20.542 dol. Dalībnieku skaits uz 1. janvāri bija 680. Fonda pastāvēšanas laikā pabalstos izmaksāts 326.553 dol. Fonda valdē darbojas K. Ozoliņš, A. Vanags, E. Bērziņš, R. Kaņķis un J.Skrastiņš. Revīzijas komisijā — P. Kamaruts, J. Caune un J. Ozols.

● DV Toronto sieviešu korim Zīle, 43 dziedātāju sastāvā, diriģenta Arvīda Purva vadībā pēc 12. gadskārtējā koncerta svētdien, 6. maijā, pl. 17, būs koncerta pilnas programmas atkārtojums sestdien, 12. maijā, pl. 19 Latviešu Namā. Pēc koncerta saviesīgs vakars. Spēlēs E. Zakuļa deju kapella.

● PBLA Dziesmu dienu kopkoncertam — dižsarīkojumam „No Dikļiem līdz Minsterei" — mēģinājumi diriģentes V. Maksiņas vadībā notiek trešdienu vakaros pl. 19.30 Toronto Latviešu Centrā. Dziesmu dienu nošu krājums maksā 3.75 dol., un to var iegādāties pie rīcības komitejas pārstāves Kanadā Monikas Jonānes, tālr. 536-5235.

LNJAK 30. kongress 11., 12. un 13. maijā lietuviešu īpašumā Vasaga pludmales tuvumā, apm. pusotras stundas braucienā no Toronto. Jābrauc pa 27. lielceļu uz ziemeļiem līdz Elmvalei, kas ir maza pilsētiņa, bet no turienes pa 92. lielceļu uz rietumiem līdz Vasaga pludmalei, kur ceļš dalīsies. Brauciens turpināms pa 92. ceļu, kas nogriežas pa labi uz „Business section". Pirms tilta, kas šķērso upi, jānogriežas pa labi uz „River Rd. East" un jābrauc četri kilometri, atkal nogriežoties pa labi uz „Andrus Rd.", kas ir tikai kādu 100 metru gaŗš. Pa labi būs nometnes vārti. Tuvākai informācijai zvanīt: 466-6428 (Ūve) vai 481-4387 (Inga).

● Misisagā 15. aprīlī 81 g. vecumā mirusi Marija Sniķere. Aizgājēju 19. aprīlī no Rosara bēru nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaiķei paliek vīrs Vilis un dēls Jānis Kulbergs un vedekla Zenta.

● Māc. A. Briedis kristījis Tanju Luizi Pellizzeri, Pētera un Sandras, dzim. Ozolas meitu.

● LNAK padomes sesijas pirmās dienas vakarā, 14. aprīlī, Latviešu Nama valde un dāmu komiteja bija rīkojusi vakariņas, aicinot tajā visus sesijas dalībniekus un tautiešus, kas vēlējās ar viņiem tikties. Programmu vadīja Latviešu Nama sarīkojumu daļas vadītājs V. Tikiņš, uzrunu teica LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, sveicienus no Gaŗezera ģimnazijas nodeva direktors A. Bolšteins. Priekšnesumos R. Norītis nolasīja feļetonu. Ar mūzikāliem priekšnesumiem vakaru kuplināja Toronto Latviešu biedrības koklētāji Ariānas Liepiņas vadībā. Par vakariņām bija rūpējusies Latviešu Nama dāmu komiteja priekšnieces Sofijas Zaķes vadībā.

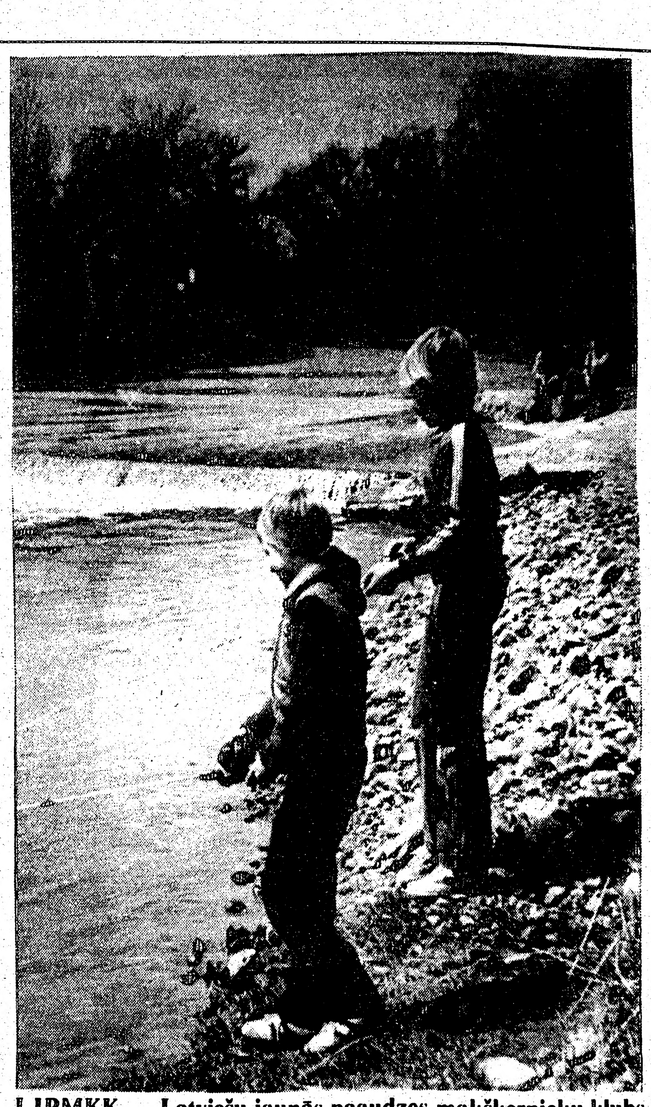

LJPMKK — Latviešu jaunās paaudzes makšķernieku klubs Kanadā pagājušā nedēļā atklāja foreļu makšķerēšanas sezonu.
Foto J. Liģers.

● Pensionāru apvienības 26. aprīļa saietā Latviešu Namā 170 dalībnieku noklausījās folkloristes Birutas Senkēviča stāstījumu par Ūsiņa un Jurģu dienām. Stāstījumu papildināja ar kopīgi nodziedātām piemērotām tautas dziesmām, klavieŗu pavadījumu spēlējot Jānim Beloglāzovam. Sanāksmē bija ieradies arī Latviešu Kreditsabiedrības priekšnieks Imants Alksnis, kas paskaidroja par „Registered Retirement Saving" plānu. Sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis iepazīstināja ar rakstnieku Eduardu Freimani no Edmontonas, kas pašreiz viesojas Toronto LPB Kanadas kopas sarīkojumā. Ģimenes dienas sarīkojums 10. maijā ar māc. Ā. Čopa svētbrīdi, Lijas Pones deklamācijām un pensionāru apvienības kora dziesmām.

● Latviešu biedrības Sestdienas skolas 33. izlaiduma akts 2. jūnijā pl. 11 Latviešu Namā.

● Austrumu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums 13. maijā pl. 13 Sv. Barnaba baznīcā. Pēc tam draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdiena, veltīta Ģimenes dienai, pie klātiem galdiem baznīcas zālē. Hugo Miķelsons ar draudzes jauniešiem sagatavojis priekšnesumus.

● Pēc Sv. Andreja draudzes kora 31. gadskārtējā koncerta Sv. Andreja baznīcā koris, solisti un mūziķi ar piederīgiem un viesiem, kopā 150 personu, pulcējās baznīcas zālē pie draudzes dāmu komitejas klātajiem kafijas galdiem. Koncerta izpildītājiem pateicās māc. J. Cālītis, draudzes priekšnieks U. Ķiesners un kora diriģents A. Purvs un citi. Kora priekšnieks A. Bredovskis un diriģents pasniedza kora žetonu jaunajai koristei Intai Zalcmanei, kam šis bija viņas pirmais koncerts. Īpašu sumināju guva trīs koristi — Lonija Zvaigznīte, Arturs Bērziņš un Astrīda Bredovska, kas korī dziedājuši 30 gadu, kā arī septiņi koristi Milda Sudmale, Millija Budrevica, Gaida un Arvīds Āpšes, Rasma Zamlovska un Voldemārs Freimanis, kas korī dziedājuši 25 gadus, kā arī diriģents Arvīds Purvs.

● Tautas augstskolas ģimnazija ik pavasari rīko īpašu sarīkojumu, kurā audzēkņi priekšnesumos rāda, ko skolas gadā dažādos priekšmetos mācījušies. Šī sarīkojuma atlikumu ģimnazija novēl Latviešu Namam, kas skolai dod telpas bez maksas. Šogad tāds sarīkojums notika 27. aprīlī ar pāri par 150 apmeklētājiem. Daudzajos priekšnesumos, ko ar uzrunu ievadīja Ruta Lauze (4. klase), bija 15 īsreferātu, domrakstu un sacerējumu, kā arī solo un kopdeklamācijas un kora dziesmas, piedaloties visu klašu audzēkņiem. Rakstu darbos bija literātūras, sabiedriski, vēsturiski, patriotiski un politiski temati. Audzēkņu vakaru vadīja skolotāja R. Krastiņa, saviesīgo daļu ar tautas dejām un rotaļām — V. Ķelle (4.kl.), bet par cienastu rūpējās Andris Miezītis (4. kl.). Ģimnazijas izlaiduma akts 25. maijā pl. 19 Latviešu Namā.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(37. turpinājums)

Zem ūdens

Kaija

Pazaudējis savus kuģus, tēvs dūšu tomēr nepazaudēja un vainas nemeklēja.

Varbūt Asara prāmi nogremdēja spirta daudzums, kas atradās uz Strēlnieka? Varbūt Prezidentu tīšām nogremdēja paša radinieks pret labu samaksu. Pēc Prezidenta nogrimšanas radinieks esot uzdzīvojis tikpat zaļi kā toreiz Tallinā, kad no Strēlnieka pazudusi nauda. Toreiz radinieks apmeklējis visdārgākos naktslokālus kopā ar igauņu skaistulēm un gadījuma draugiem, kamēr beidzot tēvam tas bijis jāizpērk no policijas nagiem.

Ļaudis runāja dažādi, bet tēvs ar to ausi neklausījās. Arī manām ausīm baumas paslīdēja garām. Ar baumām kuģi neizcelsi un vekseļus nenomaksāsi.

Klausījos ar abām ausīm, kad padzirdēju, ka pie Melnsila ir nogrimis divmastu burinieks Kaija ar vērtīgu kravu: šaursliežu trulīšu dzelzceļu sliedēm. Turēju īkšķus, lai to darbu tēvs dabūtu, — un dabūja arī. Cerēju, ka arī man iznāks vismaz jaunām biksēm.

Iznāca ne tikai man, bet arī brālim, kas jau bija paspējis nokalpot kara klausību, divreiz apprecēties, vienreiz izšķirties, uzdāvināt tēvam mazdēlu un mazmeitu, izmēģināt roku vīntirdzniecībā un atgriezties pie ūdeņiem.

Tēvam bija liela — mums ar brāli tāda mazāka pieredze lietu izcelšanā. Atlika sarunāt pāris ūdenslīdēju, kas sliedes zem ūdens ieštropētu, lai mēs tās varētu izcelt laivā vai uz kuģa.

Tēvs dabūja vecu, bet stipru glābšanas laivu un sarunāja ar Neptūna kapteini, ka tas izceltās sliedes nogādās Rīgā. Ūdenslīdēja sūknis, tērps un citas ierīces atradās Kaijas īpašnieka laivu būvētavā Ķīpsalā no pirmskara laikiem. Sameklēja arī divus ūdenslīdējus, kas bija mācījušies slavenajā Kronštates ūdenslīdēju skolā un dienējuši cara flotē. Strādājuši zem ūdens Baltajā, Melnajā, Ķīnas un Japānas un nez' kādās vēl jūrās. Īsti jūras vilki, lieliem augumiem un — mutēm.

Pirms došanās jūrā brāli un mani norīkoja ūdenslīdējiem palīgā: aptīrīt, saeļļot, pārbaudīt un Zundē izmēģināt ūdenslīdēju ierīces.

Tikām apmācīti, kā apvilkt tērpu, uzlikt ķiveri un kā jārausta signālvirve, kad ūdenslīdējs ir zem ūdens. Pēc izdzerta pusstopa un iebrišanas Zundes duļķainajā ūdenī, mūsu skolotāji atzina, ka viss ir kārtībā, tikai vēl vajagot dažus latus ceļa naudai un tā...

Tēvs naudu iedeva un piekodināja, ka Neptūns aties no Daugavmalas tieši pusnaktī — lai nenokavējot. Viņi nosolījās ierasties laikā, un tā arī aizgāja.

Sakrāvām mantas uz Neptūna, sagaidījām tēva salīgtos strādniekus, bet ūdenslīdējus nesagaidījām. Kā kārtējais satiksmes tvaikonis Neptūns uz diviem vīriem nevarēja gaidīt, un tā braucām jūrā bez ūdenslīdējiem. Ja visas streņģes trūks, tēvs līdīs pats!

Vilis griež sūkņa ratus, un tērps manāmi piepūšas. Krūtis piebriest, un gaiss sāk sīkt caur krūtīs ierīkoto vārstuli. Uzaicinu kādu drošinieku no publikas „taukeru" pamodināt. Smiedamies ap taukeru saskrien visi bērni, bet tūlīt arī izbailēs atlec atpakaļ. Piedurknes piebriestot strauji atmetas katra uz savu pusi, un kājas izsperas taisnas. Ar lieliem smiekliem bērni cits caur citu sauc, kam esot iesperts, kam iesists, bet taukeram klāt vairs neiet. Arī prātīgie zvejnieki smejas, jo redz, ka pekstiņus vien taisām. Bet reizē ar pekstiņiem esam pārbaudījuši arī tērpu. Kad vīri lielā nopietnībā grib izdibināt, kuŗš tas taukers, tīši sitam sev pie krūtīm un sakām: „Es!" — Tā nu tāda māžošanās — vīri spriež. Kāds no viņiem redzējis īstus taukerus cara flotē. Tie esot vīri kā lāči. Izdzert pusstopu un uzmest sev piecpadsmit pudu enkuru plecos tīrais nieks! Starp mums tādu spēka mitriķu neredzot. Tad jau viņu Dižjānis esot labāks taukers. Viņš tās desmitpudīgās šinas no Kaijas izsviedīšot kā spalvas! Tēvs iesaucas, lai tas Dižjānis parādot, ko varot. Dižjānis parāda arī. Liels, smags, platiem pleciem, viņš lēni aizčāpo līdz mūsu laivai, atspiež muguru pret to un — laiva nāk mums virsū. Lai kāds pamēģinot laivu atgrūst atpakaļ. Tēvs atspiežas ar muguru pret laivu un uzgrūž vēl daudz augstāk.

Zvejnieki atzīst, ka tēvs varot būt gan taukers, ja tik stiprs.

Es palaižu muti: „Veci vīri lielās kā puikas!"

Tēvam tas kā uguns pakulās. Kuŗš te esot tas vecais? Lai tūlīt ejot „uz biksēm" un parādot, ko tie jaunie var! Zinu, ka iet uz biksēm nozīmē vienam otru saķert aiz jostas un sviest zemē. Nedomāju ar tēvu lauzties, bet tēvs domā citādi, un pēc brīža jau guļu smiltīs un skatos, kur palikusi saule, kas tikko pārskrēja pāri debesīm.

Uzlecu tēvam mugurā un abi jādelējam kā kādreiz manā bērnībā. Nevarēdams mani nosviest, tēvs krīt zemē, un tā mēs abi blakus gulot atpūšamies. Tēvs drusku aizelsies: „Nu, vai pietiks?"

„Kam? Tev vai man?"

„Kā nu paliek ar tiem večiem?"

Pieceļos, aptīros un taisnojos, ka večus neesmu pieminējis, bet redzu gan, ka tie var nonākt bērna prātā. Tēvs muti gan attaisa, bet atkal aiztaisa: ko ar tādu iesākt! Pagriezies pret zvejniekiem, runā prātīgu valodu kā vīrs ar vīru. Dzirdēju, ka Kaija pazudusi sniegputenī, cik sliežu bijis uz klāja, cik kravas telpās un cik liela drošības nauda par sliedēm ir iemaksāta valdībai...

Kad valodas pāriet uz saplēstiem tīkliem un reņģu zemajām cenām, vairs neklausos. Paņemu grāmatu un eju kāpās palasīties, gudrodams par dažu nule noklausītu vārdu nozīmi. Valgums, sedums vai sadums būtu tā vieta, kur izvelk laivas, liedags — pārējā pludmale... Vai valka būtu strautiņš un kangari kāpu uzkalniņi? Ka reņģes purgā no tīkliem un ķidā, ka saplēsto tīklu lāpīšanai ir vajadzīga saiva un dēlītis, to esmu jau dzirdējis.

Saule vēl augstu. Uzmeklēju saulainu laukumiņu „kangarā" pie vecas priedes un apsēžos čaukstošā sūnā tā, lai varētu redzēt jūru un saule nespīdētu acīs.

Visapkārt tik kluss. Sadzirdu iečabamies sev blakus sūnas. Paskatos, ieraugu saritinājušos čūsku, kas, galvu pacēlusi, skatās man acīs. Man pietrūkst gudrības, ko darīt. Ja nu čūska ir indīga un man iedzeļ? Ko tad? Ir dzirdēts. Kuŗš kuŗu esam iztraucējuši? Kuŗš te bijām atnācis pirmais? Kam pirmajam jāaiziet? Nedrīkstu kustēties, lai čūsku nesakaitinātu, bet arī tā nekustas. Gaidām, kuŗš kuŗu pārgaidīs. Priecīgi atelpoju, kad čūskai acu divkauja apnīk un tā, sūnām čabot, nozūd starp mētrām.

Saule jau noslīdējusi aiz meža un es nodrebinos. Protams — aiz vēsuma.

Brālis grib zināt, kur tik ilgi esot kavējies. Pastāstu, ka esmu sauļojies kopā ar čūsku, kam viņš gan netic un prašņā tālāk, — vai tā čūska bijusi blonda vai tumšmate?

Skaidroju, ka matus netiku redzējis, bet mugurā bija kaut kas melns ar dzelteniem krustiņiem. Lai domā, ko grib.

Saēdušies apkūpušās reņģes ar pārogļotiem kartupeļiem, sameklējam katrs savu guļas vietu un ejam gulēt reizē ar sauli. Iekārtojos turpat liedagā zem žuburainas priedes, iepriekš pārliecinājies, ka tuvumā nevienas čūskas nav.

(Turpinājums sekos)

Nikolajs Kalniņš

Pankoku kupleja

Vienreiz gadā nāk tās godā!
Mīklu iejauc lielā podā!

Jāraugās, lai labi rūgtu,
Un nevienam nepietrūktu!

Brauc pat ēst no citām draudzēm,
Tāpēc jācep lielām kaudzēm!

Dāmām top it cēla poza,
Kad uz pannām cep un groza.

Drīz vien abas puses brūnas,
Mīkstas, smaržīgas kā šūnas.

Formās apaļās un skaistās
Pankokas kā saules laistās!

Garšo visiem brīnumlabi,
Ēst tās var ar roki abi!

Tur tās dakšās, griež ar nazi —
Vai ir lieli, vai ir mazi.

Un lai pavairotu kāri,
Ievārījums ziests tiek pāri.

Dāmām nauda ripo kasē,
Viesiem kafija kūp tasē!

Tie no prieka jautri čalo,
Kumosus uz leju skalo.

Drīz vien pilnas visiem māgas! —
„Ir gan mūsu dāmas lāgas!" —

Pateikdamies vārdiem saldiem,
Slavē tās pie visiem galdiem!

* * *

Lauma Cenne

Pienenīte

Kā spoža sakta tā mirdz,
kā daļa lielās saules
zemē nokritusi
atpūsties jaunajā zālē.

Gribas pasargāt sauli mazo,
kuŗas viena spoža acs
tik daudz prieka prot izkaisīt,
tik daudz gaismas dot.

Drīz sauli noplūkto
savā karstā rokā turu,
un vēroju lielo māsu
pie debesīm degam baltu...

* * *

G. Rozenburgs

Mana pēdējā vēlme

Nemeklējiet lāpstas,
Bedri nerociet.
Neguldiet mani kapā,
Krusta nelieciet.
Nerunājiet runas,
Lūgsnas neskaitiet —
Darba diena gaŗa
Nu ir beigusies.
Uguns kapu dodiet,
Pelnus sviediet vējos.
Zaļos zāles stiebros
Nākšu atpakaļ,
Puķu liegā smaržā
Ļaujiet sapņus vīt.
Veļu mātes dārzā
Miera klusums mīt.

* * *

A. Melliņš

Lai smejas

Lai smejas —
Manā dārzā zaļo bērzs.

Tam pavasaŗa nav
ne rudens,
un ziema nekaļ važās to,
un nocirst malkai
neviens to nevar.

Manā dārzā zaļo bērzs.

Sarīkojumu Kalendārs

4.—6. maijam Sv. Jāņa baznīcā I. Šteina zīmējumu un grafiku izstāde. (sk. LA slud. nr. 17)

5. maijā pl. 10—15 Latviešu Namā Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā lietotu mantu izpārdošana.

5. maijā pl. 19.30 Church of the Redeemer, Bloor un Avenue Rd. stūrī, Jaunbalss 5. gadskārtējais koncerts.

6. maijā pl. 15 Latviešu Centrā TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums. Visi aicināti.

6. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle koncerts Latviešu Namā.

7. maijā, pl. 19.30, Latviešu Centrā pēdējais pirmdienu vakars; prof. Rolfs Ekmanis — „Iezīmes Latvijas kultūras dzīvē pēdējos gados." Ieeja pret zied. Atspirdzinājumi.

10. maijā pl. 14 Latviešu Namā pensionāru Ģimenes dienas svētbrīdi vadīs māc. A. Čops. L. Pones deklamācijas. Koris.

12. maijā pl. 19 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle koncerts ar sekojošu saviesīgu vakaru Latviešu Namā. Zakuļa deju mūzika.

13. maijā no pl. 11.30—15 Latviešu Centrā Mātes dienas azaids.

13. maijā pl. 15 Latviešu Namā katoļu vienības Mātes dienas sarīkojums.

27. maijā pl. 16.00 DV namā Ziemeļlatvijas armijas 65 gadu atcere.

27. maijā no pl. 13—17 — vanadžu kopas rīkotā latviešu pēcpusdiena, sakarā ar Daudzkultūru festivālu, Daudzkultūru Centrā, 185 Bunting.

27. maijā pl. 17.30 Latviešu Centrā Latvijas aviācijas pulka 65 g. dibināšanas atcere.

3. novembrī komponista Jāņa Kalniņa jubilejas koncerts Toronto. Apvienotie koŗi.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.

27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gadā

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.

9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl.20.00

SV. KATRĪNAS

5. maijā pl. 19 vīru koŗa Viesturs gadskārtējais Koncerts—Balle Folks Art Centre telpās, 185 Bunting Rd., St. Catharines, Ont. (pie Q.E.W.). Diriģente Vizma Maksiņa. Spēlēs Zakuļa kapella.

KIČENERA-VATERLŪ

12. maijā pl. 19 Philip Room, Birgemann Park, Ceriņu balle (sk. slud. Nr. 16).

BĒRZAINE

5. maijā TLMM kluba rīkotās tītaru šaušanas sacensības. Visi aicināti.

16. jūnijā Jāņu ielīgošana Bērzainē.

SIDRABENE

26. maijā pl. 19 sezonas atklāšanas sarīkojums. Priekšnesumi un deja.

SAULAINĒ

5. maijā (sestdien) pl. 15 Saulainē Kurzemes krišanas atceres svētbrīdis pie pieminekļa. Pēc tam groziņu vakars.

23. jūnijā Jāņu sarīkojums.

Latviešu Nacionālā Fonda panākumi

Darbs aug un plešas pāri kontinentiem, tā varēja sacīt Latviešu Nacionālā Fonda padomes sanāksmē pārskatot jau paveikto un apstiprinot gadā paveikto un apstiprinot jauno darba plānu 1984. gadam — kr. 345.000.- apmērā. Tas ir lielākais skaitlis Fonda vēsturē, un tas uzkāpis augstu ne tikai paredzēto ieceŗu plašuma pēc, bet arī visa sadārdzināšanās dēļ. LNF darbs vienmēr atbalsojies arī Maskavā un Rīgā, vēršot apmelojumu zalves pret organizāciju un tās darbu veicējiem, sevišķi Ž. Skudras, L. Niedres apcietināšanas laikā, kad Maskavas melu spiedienā ar valsts ziņu aģentūras TASS starpniecību, tautu apspiedēji Zviedrijas ārlietu departamentā un drošības iestādēs mēģināja panākt Fonda darba likvidēšanu. Tas neizdevās. Pēdējā zalve par LNF darbu un These Names Accuse lasāma rietumos izplatītā melu kopojumā Latvia Today.

Fonda padomes sanāksmi ievadīja padomes locekļa prāvesta L. Čuibes vadītais svētbrīdis. Darba sanāksmi vadīja padomes priekšsēdis A. Ūdris ar prezidija locekļiem Dr. J. Teriņu, H. Valdmani no Norvēģijas un M. Slokenbergu. Rakstveida darbu ziņojumu bija devis padomes loc. Dānijā V. Briedis. Darba plānā ievērojams postenis paredzēts informācijai okupētajai Latvijai, ievedumiem, izvedumiem. Nav līdzējusi Ž. Skudras apcietināšana, LNF arvien iegūst uzņēmumu serijas gan no tēvzemes laukiem, gan Rīgas ar visām ēnas pusēm ļaužu sadzīvē un ainojumos. Politisko informācijas darbu okupētajā Latvijā gaida kā morālu stiprinājumu. Uzmanības centrā arī Stokholmas konference. Publikāciju sektorā tiek sagatavota Pretestības kustība okupētajā Latvijā, izmantojot A. Šildes agrāko devumu par militāro pretestību un jaunākos faktus par pasīvo pretestību, apcietināšanām (G. Rode) un LNF materiālus. Publikācija angļu valodā. Latvijas Republikas Satversme — vācu, angļu, franču u.c. valodās. Gallows over Eurupe — Poems.

Andrejs Eglītis; John Calder (Publishers) LTD London; translated from the Latvian by Robert Fearnley in collaboration with Velta Sniķere; cover design by Juris Soikans; sadarbībā ar LNF.

Skandinavijas sektoram būs īsa Latvijas vēsture zviedru valodā, skaŗot neatkarības un okupācijas laikus; (A. Balodis.) Latviešu valodā — Izdotie leģionāri — kopsavilkums ar ārlietu departamentā iegūtām dokumentu kopijām; (J. Zalcmanis.)

LNF publikācijas arvien pieprasītas un pašas atrod ceļu uz starptautiskām konferencēm, kā, piemēram, tagad Stokholmas drošības un savstarpējās uzticības radīšanas sanāksmē, un cilvēku tiesību konferencē Ženēvā u.c. LNF informācijas materiāli izvietoti Zviedrijas politisko partiju pārstāvjiem, valdības locekļiem un baznīcai, bibliotēkām, Tautas augstskolām. Arī citu zemju lielākajās bibliotēkās. Tos saņēmusi arī Skandināvijas prese un ārzemju ziņu aģentūras. Nav aizmirsti latviešu jaunatnes nacionālie centieni, Minsteres ģimnazija, māksla, kultūra. Dziesmu svētkos Minsterē paredzēts Latviešu Nacionālā Fonda publikāciju stends. Politiskā sektorā cieša sadarbība ar igauņu organizācijām — Igauņu Nacionālā Fonda un Austrumeiropas Sadarbības Komiteju. Papildinātu valdes ziņojumu deva priekšsēdis K. Graufelds, vicepriekšsēde L. Švābe, kasieris R. Jansons, ģenerālsekr. Andrejs Eglītis, A. Balodis. Padomes sanāksmei punktu pielika revīzijas komisijas pozitīvais ziņojums, kuŗu deva V. Kaulēns, E.Strazdiņš un S. Ozoliņš.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Latviešu Nacionālā Fonda sanāksmes vadība. No kr.: Dr. J.Teriņš, A. Ūdris, H. Valdmanis.

Latviešu Nacionālā Fonda padomes sesijā Stokholmā, no kr.: S. Ozoliņš, A. Balodis, A. Krasts un prāvests L. Čuibe.

Karogu augstāk

(Turpinājums no 1. lp.)

Par ko šodien krīt vīri Kurzemē un stingām sejām staigā sievas? Šī kauja ir tā pati, sendienās sāktā, ikvienam kareivim mērķis paliek tas pats, un arī mums tas nemainās. Tik savu neatkarības karogu mēs gribam pacelt pāri latviešu tautai, augstāk tas jāredz, un viņa šalkām jāskrien pāri Eiropas drupām, starp šodienas uzvarētiem un uzvarētājiem, mēs visi celsimies.

Kaut arī mūsu balss būtu kā vālodžu sauciens apkvēpušajās kaujubirstalās — tas nāk no visas tautas dvēseles un nerims nekad, līdz neatkarības zelta lietus nolīs pār mūsu galvām.

Par Kurzemi, par visu Dieva kaŗa pulku mērķi, par savu neatkarīgu Latvijas valsti!

KIČENERA

Kičeneras-Vaterlū Latviešu biedrība un Daugavas vanagi 12. maijā rīko Ceriņu balli Bingemann Park, Philip Room. Programmā Detroitas DV sieviešu ansamblis Dziesma Astras Kalniņas vadībā. Atlikums Patiesības Fondam. Tuvākai informācijai var zvanīt (519) 893-1435.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Dundas un Kingston Rd rajonā
izdodamas 3 istabas ar mazu virtuvīti. Auto novietošana. Klusa māja. Zvanīt pēc pl. 17
247-6509.

RAIBĀ NEDĒĻA

Ķīnas mandarīnu mandarīns Dengs ar augstajiem amerikāņu ciemiņiem.

RONIJS UN NANSIJA MANDARĪNU ZEMĒ

Prezidenta Rēgena diplomātisko misiju Ķīnā Baltais nams droši vien mēģinās iztēlot kā panākumiem bagātu notikumu amerikāņu globālās ārpolitikas ietvaros. Patiesībā lietas neritēja nemaz tik gludi, un var pamatoti jautāt, kas īsteni būs lielākais ieguvējs no šī ārišķīgā amerikāņu un ķīniešu dialoga.

PĀVESTS UZ TĀLAJIEM AUSTRUMIEM

Ja kāds izvedīs pretrunu pilno pasauli tuvāk mieram, tad tas nebūs neviens cits kā pāvests Jānis Pauls. Gandrīz katrā Vatikāna svētceļotāju pieņemšanā pāvests brīdina totalitārās varas nepārvērtēt kristiešu morālo spēku. Tā

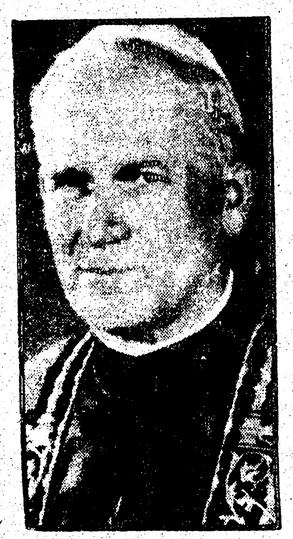

Ceļā uz Koreju pāvests Alaskā tikās ar Rēgenu.

pēdējā runā Sv. Pētera laukumā pāvests norādīja: „Šajā pašā stundā neskaitāmi mūsu brāļi un māsas padoti ciešanām un vajāšanām tikai tādēļ, ka viņi ir pievērsušies Kristum. Viņi ir mūsu modernā laika mocekļi, kas cieš totalitāro sistēmu žņaugos un tomēr nekad neuzdos savu ticību.

2. maijā pāvests devās desmit dienu ilgā ceļojumā uz Tālajiem austrumiem. Šī ceļojuma ietvaros pāvests apstājās Aļaskā, lai Ferbenksā satiktos ar prezidentu Rēgenu. Dienvidkorejā, Jaungvinejā un Zālamanu salās, tāpat kā Taizemē, pāvests nevien stiprinās katoļu baznīcas ciešākas saites, bet arī sagatavos jaunu garīgu renesansi šajā rietumu pasaules daļēji ignorētajā milzu dzīves telpā.

Atzīmēsim, ka Maskavā Konstantīns Čerņenko kā pirmo oficiālo rietumu valstsvīru audiencē pieņēma Italijas ārlietu ministru Andrioti. Savam Romas ciemiņam Čerņenko lika pārvest mājā ziņu, ka Eiropa būšot droša tikai tad, ja amerikāņi izvāks itin visus uzstādītos jaunos aizsardzības ieročus.

Šajā mēnesī Kremlī ieradīsies arī pavisam neparasts ciemiņš — Spānijas karalis Karloss, kuŗu gan nekādā gadījumā nevarētu uzskatīt par Čerņenko apbrīnotāju. Droši vien šī vizīte notiek Spānijas iekšpolitisko apsvērumu dēļ, jo drīzumā karalis Karloss Madridē sagaidīs Kubas prezidentu Fidelu Kastro.

Ilgāku laiku Maskavā nav manīts Polijas komūnistu partijas vadonis ģenerālis Jaruzeļskis. Vēl šajā mēnesī viņam būs izdevība ziņot Čerņenko un viņa sarkanā galma kungiem, kas īsteni noticis Polijā aizvadītajos 18 mēnešos un ko Varšavas režīms domā darīt tālāk konfrontācijā ar aizvien spēcīgāko kardināļa Jozefa Glempa balsi. Kaut arī 1. maija svinību ignorēšanu poļu komūnisti piedēvē Solidāritātes pagrīdes aktīvistiem, patiesībā šī akcija ir jauns taktisks solis katoļu baznīcas stratēģijā, lai apturētu komūnistu režīma iejaukšanos katoļu baznīcas lietās.

Vidējos austrumos pašlaik visi ceļi ved uz Damasku, jo tieši tur izšķirsies Lebanonas politiskā nākotne. Prezidents Gamajels uzticējis jaunās valdības sastādīšanu piedzīvojušam musulmaņu politiķim Karami. Pašā Beirutā uz jauno koalicijas valdību raugās gan ar cerībām, bet ne bez aizspriedumiem. Prezidenta Gamajela lielākam pretiniekam drūzu sektes līderim Džumblatam piedāvāts tik svarīgs postenis kā tūrisma ministrija. Otrs Gamajela kritiķis — šīaitu musulmaņu vadonis Berijs — jau pateicis, ka viņš nekādā gadījumā neieies koalicijas valdībā, kuŗā viņam būtu jātēlo tikai vienības lelles loma.

Rašidam Karami jau grūtības ar ministru izvēli.

LONDONAS UN TRIPOLES KONFRONTĀCIJAS SEKAS

Britu valdības noteiktā laikā Libijas sūtniecības personāls atstāja Londonu, un tajā pašā laikā bez starpgadījumiem Libijas diktātors Kvadafi ļāva Tripoli atstāt — tagad slēgtās — britu sūtniecības personālam. Kad Libijas diplomāti policijas aizsardzībā devās uz lidostu, Londonā paklīda valodas, ka skotlandjards ir atklājis vainīgo slepkavu, kas nogalināja policisti Ivonu Flečeri. Tagad runā, ka britu policisti uzskata par goda lietu sagūstīt, vienalga kur un kad, šo libiešu terro-

Kvadafi ar lielu godu sagaidīja no Londonas izraidītos „diplomātus."

ristu, kas diplomātu neaizkaramības aizsegā atstāja Angliju nesodīts.

Tripolē pats Kvadafi savus Londonas diplomātus sagaidīja kā lielus varoņus, un pēdējie lidlaukā histeriski sauca: „Nost ar Angliju, nost ar skotlandjardu!"

Kā zināms, tad slepkava no Libijas sūtniecības loga Londonā nošāva policisti Flečeri un ievainoja desmit Kvadafi režīma pretiniekus ar AK-47 Pad. savienībā ražoto mašīnpistoli.

KONSTANTĪNS TUREŠOT PULVERI SAUSU

Aizvadītajā nedēļā, uzrunājot kādas dzelzs rūpniecības fabrikas strādniekus, jaunais Pad. savienības prezidents Konstantīns Čerņenko apgalvoja, ka tūkstošiem padomju patriotu izteikuši vēlēšanos brīvprātīgi strādāt ilgākas stundas un piedevām vēlas radīt valsts aizsardzības fondu, lai pasargātu lielo dzimteni no imperiālistu agresijas plāniem. Konstantīns gan norādīja, ka šī uzupurēšanās neesot vajadzīga, jo Pad. savienības saimnieciskā kapacitāte un augsti attīstītā technoloģija nodrošinot iespēju pasargāt valsti no katra pārsteiguma. Pad. savienība uzklausīšot katru godīgu ASV atbruņošanās priekšlikumu, bet starplaikā, norādīja Čerņenko, mums pulveris jātur sauss.

Čerņenko dižošanās ar padomju rūpniecības produkcijas panākumiem ir tā pati vecā mūzika, ko Kremļa valdnieki, ausis nekustinot, mēģina melīgi pasniegt padomju pilsoņiem. Patlaban caurmēra padomju pilsonis strādā nedēļā 41 stundu un par to saņem atlīdzību, kas līdzīga apmēram 52 amerikāņu dolariem. Izslavētā padomju rūpniecības produkcija ir tikai 55 proc. no tā, ko ražo ASV strādnieki. Lauksaimniecības produkcijā krievu kolchoznieki spēj ražot tikai ceturto daļu no tā, ko amerikāņu farmeri.

PAŠI VIJ SEV VALGU

Kremlis acīm redzot vēl nav uzdevis mērķi ar sabiedriskās domas iespaidu sašķelt NATO aliansi, un tā arī izskaidrojama Kremlim paklausīgo dažādu politisko noslieču naīvo miera demonstrantu aktīvitāte visā pasaulē. Arī trimdas latviešu galvaspilsētā Toronto aizvadītajā svētdienā notika liela atbruņošanās un atomieroču aizliegšanas prasītāju demonstrācija. Gaidīto 10.000 vietā pavasaŗa saulītē pa pilsētas ielām, aģitātoru iedotos plakātus nesot, piedalījās tikai 2.000. Te jāatzīmē, ka organizācija Peace Through Strength ātrumā noorganizēja itin iespaidīgu pretdemonstrāciju. Kaut arī latviešu sabiedriskie vadoņi nepaspēja izšķirties — piedalīties vai nepiedalīties, Kanadas latviešu Tedis Zieriņš, Verners Cinis, tāpat kā iepriekšējās daudzās demonstrācijās ar nelielu draugu pulciņu izpelnījās Kanadas preses ievērību. Važās simboliski ieslēgtās Baltijas valstis dzina krievu lācis ar mašīnpilstoli rokā. Mēs varam iedomāties, kas bija iekāpis lāča ādā!

NETICAMS, BET PATIESS STĀSTS

1976. gadā Mičigenas ezerā makšķerēt bija izbraucis Jānis Bembers. Viņš bija priecīgā prātā, jo, pēc 25 gadu ilgas nostrādāšanas lielā transporta firmā, bija saņēmis skaistu zelta pulksteni ar ierakstītu veltījumu. Gadījās, ka makšķerējot dārgais pulkstenis iekrita Bemberam ezerā, un to dabūt laukā nebija nekādu cerību. Tagad amerikāņu lielā ziņu aģentūra United Press International no Sioux Falls Dienviddakotā ziņo, ka 1981. gadā Grand Rapidu makšķernieks Toms Krešņaks izvilcis 42 märc. smagu lasi. Laša vēderā atrasts zelta pulkstenis, un Krešņaks pēc ieraksta 1984. gadā sadzinis arī pulksteņa likumīgo īpašnieku Jāni Bemberu. Vai piezīmēt to, ka pulkstenis pēc uzvilkšanas tikšķējis, ka prieks dzirdēt. Jāņa Bembera radi dzīvo Londonā, Ont.

Baltais zvirbulis pīšņiku demonstrācijā — sarkanais lācis ar mašīnpistoli.

Grupu lidojumi uz
Dziesmu dienām
Minsterē 1984
AR Air Canada jeb Lufthansa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
28. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt **Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.**

Par ekskursiju braucieniem zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	789-5304	368-7451
10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza	1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)	65 Front St. West Arrivals Concourse

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste	$ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata	$ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies.	$11.00
Dzīvā mašīna (no angļu valodas tulk.)	$11.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom.	$10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas	$25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz.	$12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
Latvija Šodien 1983	$12.00
J. Mednis — Lūdziet	$ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00
Rūgtais Apenis Nr. 56	$ 3.50
Teach Yourself Latvian	$ 9.00
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	12.50
A. Melnalksnis — Rotaļas	$ 6.75
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens	$15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C.	$26.25
O. Šmits — Žēlastības brīnumi	$ 4.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	16.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai
no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A.E. LePAGE
(ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Ratas Optical

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2 465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

GRUPU LIDOJUMI UZ

DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ
1984.G.

Pavadonis prof. Dr. Gunars Šubiņš

NR. 1 — 29. JŪL. — 6. AUG. $1190.00 (US $975.00)
NR. 2 — 29. JŪL. — 12. AUG. $1330.00 (US $1090.00)

Ieskaitīts lidojums turp un atpakaļ, viesnīca un brokastis, visi transferi u.c.

* Iespējama atgriešanās arī vēlāk — bez piemaksas
* Pieejamas daudzas Eiropas tūres, Oberammergauas spēles, Euralpases un Studentu pases.

Rezervācijas jau pieņem

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT. M6R 2K9

Tel.: (416) 531-3519

Runājam latviski

Miris Arnolds Pļaviņš

Kupla draugu saime un DV apvienības Ziemeļrietumos vanagi un vanadzes 10. aprīlī Takomas bēru namā atvadījās no mūžībā aizgājušā sabiedriskā darbinieka un apvienības iekšējās informācijas vadītāja Arnolda Pļaviņa. Bēru ceremoniju vadīja Takomas latviešu draudzes un DV apvienības mācītājs Edmunds Mačs.

Arnolds Pļaviņš dzimis 1905. g. 13. maijā Mangaļu pagastā. Uzaudzis Bīriņu pagastā, kur apsaimniekoja labi iekoptu saimniecību. Rosīgi piedalījies pagasta sabiedriskajā dzīvē, bijis pagasta vecākais un aizsargu nodaļas priekšnieks. Piedalījies arī partizānu cīņās. 1949.g. iecelojis ASV, sākumā Minesotā, tad Sietlā, kur ģimene pratusi ērti iekārtoties.

Piecdesmito gadu otrā pusē un sešdesmitos gados Arnolds Pļaviņš rosīgi piedalījies vietējās latviešu draudzēs un biedrības darbā. Septiņdesmitos gados viņš ar visu sirdsdedzi iesaistījās Ziemeļrietumu DV apvienības darbā. Ilgus gadus vadījis iekšējās informācijas nodaļu. Kā laikrakstu un žurnālu līdzstrādnieks daudz raksta ne vien lielajā presē, bet arī vietējā apkārtrakstā, sevišķi par DV darbību. Apbalvots ar DV Zemes valdes Goda rakstu.

Par Arnoldu Pļaviņu sēro dzīvesbiedre Mirdza, dēls Līgonis, kas apsaimnieko tēva īpašumus, un dēls Māris, kas kā bioloģijas inženieris strādā komandējumā Ēģiptē. Viņš bija mērojis tālo ceļu pāri jūrām, lai būtu klāt tēva bērēs. Par viņu skumst arī ASV Ziemeļrietumu vanadzes un vanagi.

L. Šv.

SUMMIT ROOFING
atkal strādā un
par jauniem jumtiem gādā.

Īpašn. JĀNIS UDROVSKIS
ar 17 gadu darba pieredzi.
14 Carluke Cres., Suite 603, Willowdale, Ont. M2L 2H8, tel. 221-8456, vakaros 421-4330.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu.
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Mācītājs Eduards Ķerģis

Kalpošana elkiem

Tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā.
2. Moz. gr. 20,3.

Mēdz sacīt un, liekas, tā ir patiesība, ka katrs cilvēks kaut ko pielūdz — jo tā tas ir viņa dabā. Ja kāds cilvēks nepielūdz īsto Dievu, tad viņš kalpo un pielūdz citus dievus — elkus.

Kas tad īstenībā šie citi dievi — elki ir? Viss tas, ko cilvēks Dieva vietā atzīst par augstāku vērtību, kas saista viņa intereses un jūtas. Zemošanās elku tēlu priekšā, kā tas notiek primitīvu pagānu zemēs, ir kalpošana elkiem, tā sakot, rupjākā elku izpratnē, piemēram, kāda tēla vai personificējuma godāšanā — pielūgšanā. Bet augstāka, smalkāka elku kalpošana notiek kristīgās zemēs, kur īsta dievticība gājusi zudumā. Te tad Dieva vietu var ieņemt idejas un teorijas, nauda un manta, zinātne un māksla vai vēl katram individuāli kas cits. Īsi sakot, viss, kam piekeŗamies ar visu sirdi, kam esam gatavi ziedot visu sevi. Tas tad ir šāda cilvēka elks jeb cits dievs, ko visur tur dzīvā patiesā Dieva vietā.

Un nu uz visiem un visādu elku pielūdzējiem tad zīmējas šī pirmā baušļa pavēle: „Tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā!" Svētie raksti elku dievināšanu bargi nosoda. Apustulis Pāvils saka: „Mani mīļie, bēdziet no elku dievu kalpošanas!" — 1. Kor. v. 10,14. Un evaņģelijā Jēzus saka: „Jūs nevarat kalpot Dievam un mantai (kur še tad domāts citi dievi jeb elki). Mat. ev. 6,24. Apustulis Pāvils par elku kalpotājiem izsakās bargi: ...„Nepieviļaties! elku kalpi neiemantos Dieva valstību" — 1. Kor. v. 6, 9, 10.

Tā nu mūsu pirmais bauslis izsaka un prasa, lai mēs — cilvēki, atzīstam, godājam un pielūdzam tikai patieso Dievu un lai nedomājam kādā veidā atklāti vai slepeni pēc savām iegribām kalpot elkiem. Mēs dzīvē bieži šaubāmies par Dieva apsolījumu vai norādījumu stiprumu un Dieva žēlastības dziļumu. Tad arī meklējam visos dzīves gadījumos īsti Dieva palīdzību, bet vairāk paļaujamies uz sevi un uz savu spēku varenību. Elkiem kalpo visi, kas dzīvo neticībā, mazticībā, māņticībā vai pusticībā. Reformātors Mārtiņš Luters, domādams par Jēzu Kristu, kam vajaga būt galvenam mūsu ticībā, saka, ka elkudievība praktiski ir visa tāda Dieva kalpošana, kur nav Kristus un Viņa gara un kur nav Dieva pielūgšanas Kristus vārdā. Tāpēc sekosim mūsu tekstam: Tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā!

Man nestāstiet par mant' un zeltu, Par pasauls godu cietiet klus'! Lai man kaut ko priekš acīm celtu, Es nīstu pasauls mānekļus! Lai mīlē (mēs varētu tad arī teikt — pielūdz) cits ko gribēdams, Man Jēzus Kristus (mīlējams) pielūdzams.

Vecā dz. gr. 112, 1.

Rūpēs par neredzīgiem invalidiem

Memmingenā 31. martā beidzās neredzīgo kopas pie LSK skaņu lenšu bibliotēkas 13. darbības gads. Pēdējā darbības gada laikā ieskaņoti un dāvināti 101 dažāda satura skaņu ieraksti 344 spoļu un kasešu lentēs. Tā visos 13 darbības gados kopā mūsu skaņu ierakstu bibliotēkā reģistrēti 725 darbi, kuŗi kopā aptver 2769 lentes.

Šeit pārskats par 13. gadā darīto un iesniegto:

No Vācijas: LKIA žurnāls nr. 27 — 4 kasetes dāv. LKIA CV — lasa Roberts Bušs. Stereo mūzika skaistām stundām, baleta festivals, neaizmirstamas klasiskās melodijas.— 10 k. sakārtojis un dāv. Ēriks Bormanis Ķelnē. A. Jansona dziesmu spēle ar A. Brigaderes tekstu Sprīdītis — 2 k., Imanta Lešinska ref. Trimdas latviešu jaunatne un padomju izlūku dienests 2 k. — abus darbus sakārtojis un dāvinājis A. Grinbergs Grēvenē. I. Grebzdes rom. Te nu mēs esam un Sveicināta mana zeme lasa Antons Lapers — 7 spoļu un 7 k. lentes dāv. I. Jakovelis Memmingenā. DV brošūra Lettland und die Letten — 1 l. un 2 k., lasa un dāv. Anija Laube Bad Verishofenā. Māc. H.M. Grīvāna — Pie dzīves vārtiem — 7 k. lasa un dāv. Dace Sondore Minsterē. Vācu radio raidījums par latviešu problēmām 29.9.83. — 1 k. dāv. Jūlijs Kadelis Minsterē. Žurnāla Rosme izvilkumus lasa un dāvina 10 k. R. Zeidemanis Štutgartē. LKIA žurn. nr. 29 — 6 k., dāv. LKIA CV, M. Zīverta luga Āksts — 2 k., Latviešu skautisms trimdā — 3 k., Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsture — 27 k., — lasa un dāv. Roberts Bušs Ešbornā. vācu radio raid. — Pastaiga pa Rīgu un saruna ar Bruno Kalniņu — 1 k., dāv. A. Laube Bad Verishovenā. Austrumeiropa un mēs radio intervija — 1 k., dāv. I. Jakovelis. Berliner Funkausstellung 1983 reportāžas — 3 k., dāv. E. Retigs. O. Perro — Holmas cietoksnis, Ādolfa Šildes Pirmā republika un Pa deportēto pēdām, I. Dankeres Maz tu man solīji, K. Pētersona Turies, Amerika, latvieši nāk, K. Ieviņa Pie teiksmotā ezera un Cīņa ar sievieti, J. Klīdzēja Ievainotā dzīve, Modris un Dzidra Zeberiņi — Ūpji, Leonīds Breišs — Maldugunis, Zenta Mauriņa — Par mīlestību un nāvi, F.E. Silante — Kalpone Silja, J. Boiers — Lofotu zvejnieki un Jāņa Poruka kopotie raksti — visas šīs min. 17 grāmatas 104 lentēs ielasījis DV Memmingenas nod. biedrs Rolands Gerhards Ebenhofenā.

No Anglijas: A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam — 11 k., lasa Londonas apv. vanadze Palkavniece — dāv. DVF. Vivaldi mūzika — 1 k., dāv. P. Krūmiņš. Mikrofons 82, J. Ozoliņa orķestris: Sapņo par mīlu un Gauju un Ziemsvētku dziesmas 83.g. sakārtojis 3 k. Harijs Blezūrs un ELJAs Anglijas daļas jautrais vakars, sakārtojis Rolands Blezūrs — 1 k. — min. 4 k., kopētas 3 l. dāv. H. Blezūrs. E. Virzas 100 g. atcere — 2 k., un latviešu solo dziesmas dzied Pēteris Svilis — 1 k., dāvina LPB Anglijas kopa. Līdsas draudzes vēstis nr. 3 un 4 — 2 k. un dzejas, dziesmas un mīlestības lirika — 1 k., sakārtojis un dāv. V. Pūlis.

No Zviedrijas: U. Ģērmaņa — Tā lieta pati nekritīs, Knuta Hamsuna Bads un Mistērijas un Kuražu Kriša Medības Dakotē. Minētās grāmatas lasa 16 k. Jānis Vikmanis — dāv. Zviedrijas DV saime.

No ASV: Valdemāra Richtera — Zemgalieši vēl turas, lasa Vera Dāboliņa — 7 k., dāv. Čikagas vanadžu saime. Andrejs Johansons — Pakavu dunoņa, Pārlaicīgie ceļinieki, Vēja mezgli, Dūmainie spīdekļi un Latviešu strēlnieki mūzikas gaismā, lasa V.V. Lamberga 7 spoļu un 4 kasešu lentes dāv. DV Bostonas apv. un Jaunais teātris. Veronika Janelsiņa — Divas jakas un Taksido, lasa un dāv. 6 spoļu un 3 kasešu lentēs — Brigita Siliņa. Janina Babre — Svētā Gara baznīca — 7 kas., lasa un dāv. autore. Čikagas latviešu radio raidījumi — 14 k., dāv. Jānis K. Kalniņš. Dzejnieka J. Medeņa 80 g. piemiņas vakars — 1 k., dāv. māc. Vilis Vārsbergs. Alfreda Kalniņa Baņuta — 2 k., dāv. Elza Vītiņa. Irma Dankere — Latvietība — 1 k., dāv. autore.

No Kanādas: Plkv. V. Januma piemiņas pēcpusdiena — 2 k., dāv. DV Hamiltonas nod. Brāļu kapi — vēsturisks apskats — 1 k., dāv. Andrejs Brumelis. Kanadas Latviešu Centrs Toronto dāv. 17 kultūrālu sarīkojumu ieskaņojumus 24 kasetēs. Arturs Ozoliņš ar Toronto simfonisko orķestri, DV sieviešu koris Zīle un archibīskaps Arn. Lūsis — dzejnieks, 2 k., sakārtojis un dāv. Raimonds Šteinbergs. Lūgšana un brīvība ar Leonīdu Breikšu un Toronto Latv. Biedrības 35 g. atceres svinības — 3 k., dāv. mācītājs Arveds Celms. Montekarlo Vienības balss latviešu radio raidījumi — 4 k., dāv. māc. Jānis Šmits.

No Austrālijas: Tenisons Dzimtenes atmiņas, radio raidījumi ar Ed. Šmugāja un Kalniņa piedalīšanos — 4 k., dāv. Edvards Šmugajs. Spēlējam — dainojam — DV Melburnas ansamblis Kursa, 1 k., dāv. diriģents Pomers. E. Aistara Plosti, lasa Liza Blūmenfelde — 5 k., dāv. Džilongas vanadžu saime. E. Šmugaja Skolotājs Antons — 5 k., dāv. DV Austrālijas valde.

Saņemtās lentes pārbauda, sakārto un nodod bibliotēkai.

Parallēli augšminētajiem skaņu ierakstiem visi neredzīgie tautieši var klausīties DVM ieskaņojumus. Min. žurnālus rēgulāri ielasa Londonas nod. vanadze Vera Grunta, kuŗus dāv. DVF. Pēc interesentu izklausīšanās skaņu ieraksts tiek nodots Bērzaines fonotēkai. DV RV kultūras noz. vad. Oskars Baltputnis ar kundzi rēgulāri ik nedēļas ielasa Ziņu Vanagu, kuŗš sastādās no 5 trimdas laikrakstiem. Laikrakstus dāv. un piesūta atsevišķo DV zemju valdes. Līdz šī darbības g. beigām Ziņu Vanags jau ielasīts 477 reizes. Varam būt gandarīti par lielā darba atsaucību, tiklab organizāciju mērogā, kā privātās iniciātīvas rosmē. Izsaku savu vissirsnīgāko paldies DV augstākai vadībai — Jānim Frišvaldam un Austrai Liepiņai, kā arī literāro darbu autoriem, grāmatu ielasītājiem, mūzikas ieskaņotājiem, nozīmīgu sarīkojumu ieskaņotājiem, organizāciju valdēm par atsaucīgu atbalstu, biedrību apvienībām un nodaļām, kā arī visiem ziedotājiem un darba darītājiem.

Iesim atkal soli uz priekšu un turpināsim darīto!

Edgars Retigs,
LSK pārstāvis un DVRV kultūras noz. referents neredzīgo kopas skaņu lenšu bibliotēkas lietā
Gustav-Adolf Str. 23
8940 Memmingen
West Germany

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums. Māc. A. Liepkalns.

20. maijā pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Celms.

27. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, māc. J. Cālītis un teol. stud. Aldis Elberts.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

6. maijā pl. 11 dievkalpojums; 13 dievkalpojums angļu valodā.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums.

20. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvēte, dievgalds, koris.

27. maijā pl. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Ave.

6. maijā pl. 13 dievkalpojums.

13. maijā pl. 13 Ģimenes dienas dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

6. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola, bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 12 draudzes pēcpusdiena.

13. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums; pl. 12 Svētdienas skolas noslēgums.

20. maijā pl. 11 jauniešu iesvēte ar dievgaldu; spred. māc. Vilis Vārsbergs, koris, dziesmu lapiņas.

27. maijā pl. 16 draudzes dievkalpojums; pl. 17 draudzes ārkārtas pilnsapulce.

3. jūnijā pl. 11 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

13. maijā Ģimenes dienā, pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALAS DRAUDZES

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

6. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

13. maijā, Ģimenes dienā, pl. 11 draudzes namā svētbrīdis un reliģisku pārrunu stunda.

19. maijā pl. 19 iesvētes mācību noslēguma dievkalpojums.

20. maijā pl. 13.30 Rosedale baznīcā (iesvētību) dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks St.

6. maijā pl. 14 dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

13. maijā pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums Pēteŗa baznīcā. Piedalās bērni. Dziesmu lapiņas.

20. maijā pl. 14 dievkalpojums ar jauniešu iesvētīšanu Pēteŗa baznīcā. Dievgalds, dziesmu lapiņas.

27. maijā dievkalpojuma nebūs.

3. jūnijā pl. 14 dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

10. jūnijā pl. 14 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu Pēteŗa baznīcā.

17. jūnijā pl. 14 Tautas sēru dienas dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont. M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts. Mūsu sods bija uzlikts Viņam mums par atpestīšanu, ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti (Jes. 53:5).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 441 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā: ● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

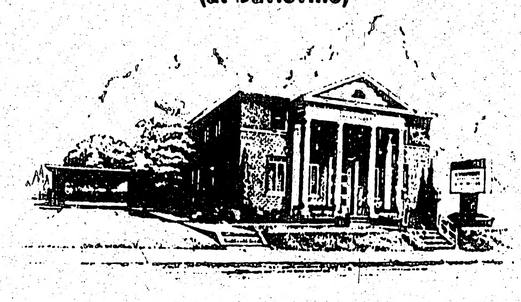

Toronto centrā vislabāk situētais bēru nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēru namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.
487-4523

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Alcan Building Products
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
● LIETUS NOVADA CAURULES
● LOGUS
● DURVIS
● MARĶĪZES (Awnings)
● JUMTA PĀRKARES
Soffit Fascia Rainware
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

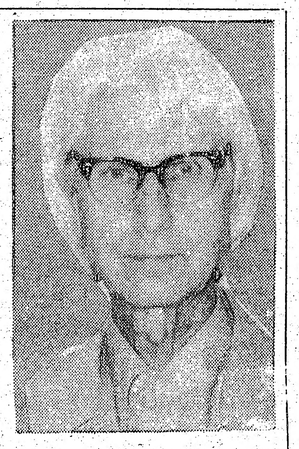

Anšlavs Eglītis

Un kuģis peld tālāk

(AND THE SHIP SAILS ON)

Starptautiskā kinokritika puslīdz vienprātīgi uzlūko italiešu režisoru Federiko Felīnī par pēdējā gadsimta ceturkšņa ievērojamāko Eiropas filmdari un filmu mākslas modernizētāju. Sākdams ar itin reālpsiholoģiskiem italiešu sadzīves tēlojumiem, viņš pakāpeniski pārslēdzas uz rēgainu sirreālistisku fantazēšanu, veidodams ērmotas, allaž satiriski iekrāsotas, īpatnēji dekorātīvas vizijas. Kopš 50. gadiem viņš kā spilgtākais „modernists" noteikti dominēja Eiropas, pa daļai arī pasaules, kinematografijā. Laikā no 1954.—73.g. viņš četras reizes saņēmis Holivudas filmu akadēmijas Oskarus par gada labākajām ārzemju filmām (La Strada, 8 1/2, Julietta of Spirits, Amarcord). Vēlākajos gados radās kritizētāji, kas uzlūkoja viņa lielās filmas — Satīrikons, Kasanova, Felīnī Roma, par pārāk patvarīgi personīgām, bet Sieviešu pilsētu par piedauzīgu u.t.t.

Tomēr Felīnī filmas arvien bija gaidītas ar lielu interesi — kā notikums. Arī aplūkamā filma, pēc skaita astoņpadsmitā (ja neskaita pāris īsfilmu), ko viņš darinājis, sasniegdams 64 gadu vecumu, radījusi filmu pasaulē ievērojamu saviļņojumu.

Ja parastākie pārmetumi Felīnī bija, ka viņš pārāk uzbāzīgi saista izrādes ar savu biografiju, personiskajiem aizspriedumiem, privātiem jokiem un brīžiem aizklīst jau pārāk nesakarīgās ērmībās, tad šoreiz viņš nodevies vērienīgai sociālai, politiskai un psiholoģiskai satirai.

Norišu laiks ir politiska augstsprieguma piesātinātais Pirmā pasaules kaŗa sākuma brīdis, kad Sarajevo pilsētā kāds vietējais terrorists nogalināja Austrijas erchercogu Franci Ferdinandu. Šinī eksplozīvajā laikā grupa Eiropas mūzikas un mākslas slavenību noīrējuši lielu pasažieŗu tvaikoni bēŗu braucienam — izkaisīt jūrā pie Erimo salas pasaulslavenākās koloratūrdziedājas pelnus... Kuģī pulcējas lepna augstākā sabiedrība — slaveni dziedātāji, viņu antreprenieŗi, „mūzikologi", arī kāds liel- vai erchercogs ar pavadoņiem, slavenās dziedones draugi, mīļākie un apsēstie cienītāji.

Intervijā Felīnī izteicies, ka pūlējies sameklēt un parādīt sejas un ļaudis, kādi vairs neeksistē. Tas viņam arī lielā mērā izdevies. Viņš sapulcinājis kuplu skaitu dažādu tautību aktieŗu, izveidodams fantastisku ērmotu tipu galeriju ar uzsvērtu pagājušā laikmeta iekrāsojumu stājā, valodā, pat katrā tērpa sīkumā. Redzam laikmetam raksturīgas „kaislību plosītās" „liktenīgās" sievietes, pārspīlēti elegantos frakotos „lielās" pasaules cilvēkus, kas atgādina Oskara Vailda varoņus, pārliecīgi apgarotus mūziķus.

Krāsaini tēli ir jauneklīgais, bet slimīgi resnais erchercogs, viņa kalsenā, aklā un pravietīgā māsa, kas slepeni organizē brāļa gāšanu no troņa un viņa dažādie ērmīgie galminieki. Interesanta ir savstarpēji greizsirdīgo dziedoņu kolekcija, kuŗā netrūkst arī šaļāpiniska krievu basa, kas ar savu dārdošo balsi spēj novest katalepsiskā sastingumā — tramīgu vistu.

Piedevām pa ceļam kuģis uzņem avarējušu Sibirijas bēgļu pulciņu — lai blazētajiem māksliniekiem un aristokratiem iznāktu saskarties arī ar „visvienkāršāko tautu". Šī saskare beidzas ar virpulīgām kopējām dzīrēm un dejošanu. Izrādes absurdismu pasvītrā varens degunradzis, kas gul kuģa bezdibenīgajā vēderā uz burkānu kaudzes, bet par postu kopējiem atsakās ēst, jo skumst pēc savas otrās puses, kas palikusi zooloģiskajā dārzā.

Filma viscaur darināta studijā, stilizējot jūras ainas ar mirdzošiem celofāna palagiem un asprātīgi izgaismotām dekorācijām. Kuģis notēlots neiespējami liels. Katlu telpa, kurinātava plešas plaša un augsta kā katedrāle. Uz augstām kāpnēm stāvēdami, tur sacenšas slaveni belkanto dziedoņi un dziedones, pūlēdamies pārkliegt kuģa mašīnu dunoņu.

Felīnī bez žēlastības izsmej dziedoņu manierību un pārspīlējumus. Citā ainā, rīkodamies ar lielu aplombu, nosirmojuši, novājējuši mūziķi nospēlē Šūberta Mūzikālos momentus, smilkstinot dažādi piepildītas šampanieša glāzes. Visās norisēs Felīnī prot atrast absurdas puantes, lielus un mazus pārsteigumus, jo nekas nenorit tā, kā skatītājs „normāli" sagaida, piem. ostā kuģim tuvojas varena bēŗu procesija ar daudz pavadoņiem, bet no greznā katafalka nocelļ tikai niecīgu pelnu kārbiņu, kas iet no rokas rokā, kamēr to pēdīgi uznes uz kuģa.

Izrāde sākas ar asi melnbaltiem, raustīgiem uzņēmumiem, it kā no kinotechnikas sākumiem, kas pamazām kļūst arvien precīzāki, pieņem arvien patīkamāku sēpijas toni un pēdīgi arī krāsas.

Bērinieku kuģi jūrā aptur varens bruņu kuģis un pieprasa izdot serbu bēgļus sodīšanai. Šeit ieskanas arī mūsdienu pārvietoto personu problēmas, kad pēc bēdzēju kailajām dzīvībām kāro sociālistu despoti. Pēc ilgākas tielēšanās bēgļus izdod. Bet kāpdams uz bruņu kuģa, serbu terrorists iemet pulveŗtelpā bumbu un, simbolizēdams Austro-Ungārijas imperijas bojāeju, draudīgais, varenajam cietoksnim līdzīgais drednauts uzsprāgst gaisā, pagūdams tomēr vēl sašaut bērinieku tvaikoni.

Bērinieki grimst. Felīnī izsmej daudzas Titānika grimšanas filmas. Līdz ceļiem ūdenī, kalsens diriģents, kas atgādina ekstātisku nosirmojušu eņģeli, diriģē slīcējus, kas dzied koŗa fragmentus no Verdi operām. Apsēstākais no dziedones mīlētājiem, sēdēdams līdz jostai ūdenī, vēl noskatās filmā slavenās dziedones atvadu koncertu.— Beigās gan žēlīgi pasludināts, ka „gandrīz visi" slīcēji izglābjas, arī degunradzis, kas izrādās slaucama mātīte un dod „garšīgu, barojošu" pienu.— Tā šinī filmā Felīnī atkal reizi izērmojas, izpriecājas ap saviem fantastiskajiem tēliem pēc sirds patikas, pa ceļam zobodamies par politiku, galma intrigām, uzpūsto protokolu, par mūziķu iedomību, mīlētāju apsēstību, žurnālistu spriedelēšanu un vispār — par pasaules ģeķību.

Nikolajs Seglenieks

Latvijas tēla kalējam 95 gadi

Otrā februāŗa dienā Latvijas Brīvības pieminekļa Latvijas tēla veidotājam Ragnaram Mīrsmedim piepildījās 95 gadi. Šo dienu Stokholmā atzīmēja arī latvieši, kas sveica jubilāru. Viņš ir mūsu Brīvības pieminekļa līdzradītājs, zviedru mākslinieks, vaŗkalis, kas veidojis skulptūras Stokholmas pilsētas namam; bez tam savos 70 darba gados veidojis darbus, kas grezno daudzas pilsētas un privātas celtnes, baznīcas un telpu iekšienes. Viņa darbi atrodami visā Zviedrijā.

1922. gadā Latvijas valdība nolēma celt pieminekli brīvības cīņās kritušajiem kaŗavīriem. 1924. gadā izsludinātajā sacensībā bija iesniegti 30 projekti, divus godalgoja, bet neviens nebija reālizējams. Nodibināja Brīvības pieminekļa komiteju, kas uzsāka vākt ziedojumus, lai rastu līdzekļus piemineklim, un izsludināja jaunu sacensību. 1930. gadā komiteja pieņēma ar dažiem labojumiem K. Zāles projektu un paredzēja izdevumos vienu miljonu latu. Ziedojumos savāktā summa ienāca ar uzviju. Tūlīt uzsāka sagatavošanas darbus, un pieminekļa celšana ieilga četrus gadus. Celšanas darbos iesaistīja daudz darba roku — amatniekus, architektus un māksliniekus. Tā Brīvības pieminekļis ir radīts no visas latviešu tautas saziedotiem santimiem un latiem.

Brīvības pieminekļa pilnīgs augstums ir 41 m. Tas sastāv no trim kubikveida pamata ķermeņiem, uz tiem paceļas 19 m augsts obelisks ar deviņus metrus augstu Latvijas tēlu, kas paceltās rokās tur trīs zelta zvaigznes. Brīvajā Latvijā šīs trīs zelta zvaigznes, vakara tumsā no iekšpuses apgaismotas, mirdzēja pāri Rīgai.

Latvijas tēls sagādāja grūtības, jo mums nebija pienācīgi zinīgu pratēju šāda liela apjoma darbam, tāpēc radīja komisiju, kas savāca informāciju par vaŗa darbu speciālistiem Eiropā. Pēc tam komisija apbrauca dažas zemes informātīvā nolūkā, un tikai Stokholmā atrada lielajam darbam kvalificētu mākslinieku, vaŗkali — Ragnaru Mīrsmedeni.

Komisija apskatīja Ragnara darbus gan fotografijās, gan Stokholmā uz vietas — dažus privātnamus, baznīcas un valsts celtnes. Tā Stokholmā uz galvenās Kungsgatan abpus ielai augsto torņu jumtu figūras. Viena no pilsētas skaistākām celtnēm ir no 1911. —1923. gadam celtais pilsētas nams Mēlara krastā. Katrs pilsētā iebraucis tūrists to apskata un apbrīno ēkas skaistumu un vaŗkaļu greznojumus. Zinātājiem nebija izbrīna, ka Latvijas brīvības tēla radīšanu uzticēja Ragnaram.

Šodien Ragnars stāsta: „Es esmu darinājis skulptūras, reljefus, fasādes, bet formāta ziņā Brīvības pieminekļa Latvijas tēls ir mans vislielākais darbs.

Atceros, ka man bija divi palīgi no Latvijas. Ja atceros pareizi, tad viens bija mākslas akadēmijas mācībspēks, otrs— akadēmijas audzēknis. Viens no abiem runāja zviedriski, tā ņēs varējām saprasties un labi sadarboties.

Latvijas tēls bija dalīts piecās daļās, lai deviņi metri augsto statuju vieglāk pārvestu no Stokholmas uz Rīgu. Katra daļa bija iesaiņota lielā koka kastē.

Rīgā biju trīs reizes — 1935. gada februārī, septembrī un novembrī. Pirmā reizē no Stokholmas uz Rīgu braucu vilcienā. Bija auksta ziema, un no Stokholmas vispirms ar vilcienu braucu uz Berlīni, Berlīnē pārsēdos gan pareizā vilcienā, bet nepareizā vagonā. Kad gala stacijā izkāpu no vagona, tad izbrīnījos, ka neviens mani nesagaidīja. Tā nebija Rīga, bet Lietuvas galvaspilsēta Kauņa.Rīgā ierados ar nokavēšanos, bet tur bija liela delegācija ar priecīgām sejām.

Septembrī uz Rīgu braucu ar kuģi, un man līdz bija lielās kastes. Sagadījās tā, ka pirms manas izbraukšanas Stokholmas operā viesojās Rīgas Nacionālās operas balets, un uz kuģa līdzbraucējos bija baletnieki, kas atgriezās uz Rīgu. No Stokholmas izbraucot Baltijas jūra bija nemierīga, un jo tālāk iebraucām jūrā, jo lielāki sacēlās viļņi. Visi pasažieŗi mocījās ar jūras slimību. Arī es cietu, bet vairāk jutos satraukts par to, kas notika šūpojošā kuģa kravas telpā ar manu darbu. Laimīgi iebraucām Rīgas jūras līcī un sasniedzām Rīgas krastmalu.

Mani sagaidīja ar vēlēšanos redzēt Latvijas tēlu. Brīvības pieminekļa būves iežogojumā uz zemes samontējām statuju, lai to varētu skatīt tuvumā pirms pacelšanas obeliska galotnē, pāri pilsētas namu jumtiem. Šo vēlēšanos bija izteikuši vairāki Latvijas valstsvīri. Bija ieradies valsts prezidents Alberts Kviesis, ministru prezidents Kārlis Ulmanis un vēl daudzi citi. Tie apskatīja, apglāstīja manu roku darbu un izteica prieku par labo darinājumu.

Trešā reizē Rīgā ierados kopā ar savu sievu, lai 18. novembrī būtu klāt Brīvības pieminekļa svinīgajā atklāšanā. Tā bija skaista ceremonija. Pēc tam Rīgas pilī bija pusdienas, un tur man pasniedza Triju zvaigžņu ordeni.

Vēl varu pastāstīt kādu interesantu notikumu. Pirms astoņiem vai deviņiem gadiem mana meita bija Rīgā kā tūriste. Viņa piedalījās visos izbraukumos. Pilsētas apskatē apstājās pie Brīvības pieminekļa. Mana meita jautāja tūristu pavadonei, kas darinājis Latvijas tēlu. Pavadone to nezināja. Tad mana meita pateikusi, ka darinātājs bija viņas tēvs. Pavadone pārsteigta izsaukusies: „Jūsu tēvs? Vai viņš bija latvietis?" Pēc tam manai meitai bija jāizstāsta statujas radības un par maniem darbiem Zviedrijā."

Ragnara stāstījums bija dzīvs, tekošs, it kā viss būtu tikko piedzīvots. Nobeidzot viņš sveicina visus latviešus plašajā pasaulē un nožēlo likteni, kas mums bijis tik nelabvēlīgs.

Lūdzu kārtojiet

LATVIJA AMERIKĀ 1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas DV apvienībā līdz aprīlim iestājušies 24 jaunieši. No sava vidus tie izraudzīja vadību, kas pakļauta Jaunatnes sekcijas vadītājam apvienības valdē. Par jauniešu priekšnieku ievēlēts Roberts Latvis Grava, priekšnieka vietniece Dauma Kursa Grava, Sekretārs Richards Skulte un kasieris Ēriks Zāmurs. Jaunieši piedalās DV darbā, rīko savas sanāksmes un izmanto DV nama telpas.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze rīko izlozi bērnu nometnes uzlabošanai. Loze maksā dolaru gabalā un izloze 19. maijā draudzes namā Bruklinā. Galvenie laimesti 200 un 50 dolaru iekšējā aizņēmuma zīmes (Savings Bonds), veikalu iepirkumu zīmes, televīzijas un fotoaparāts, gleznas, kristals un citi laimesti. Izlozes atlikumu paredzēts izlietot ezera mājas jumta labošanai, mītņu remontiem, lauku pavarda un skrejceļa ierīkošanai, ezera tīrīšanai un laivu piestātnes uzlabošanai.

● Inženieris Otomārs Mednis 21. aprīlī DV namā runāja par saviem iespaidiem Izraēlā. Viņš ir kādreizējā Elizabetes draudzes priekšnieka nelaika Alfreda Medņa dēls, kas divas reizes apmeklējis Jeruzalemi. Savu referātu viņš papildināja ar slīdītēm. No apmēram 135 uzņēmumiem referents rādīja tikai trešo daļu, bet tie bija iespaidīgi un neredzēti skati. Tur bija tuksnesis, beduīni, alas, Ģetzemanes dārzs. Jordanas un citas upes, vieta, kur Jēzus pēdējo reizi ēdis, un citi skati. Referents bija veikls stāstītājs, tikai Lieldienu priekšvakarā apmeklētāju pulciņš bija krietni sarucis. Sarīkojumu rīkoja Korporāciju Kopa, to ievadīja J. Skrundēna uzruna.

● Trīs Lieldienu rīta dievkalpojumus Ņujorkas draudzē apmeklēja pāri par 1000 baznīcēnu. Jonkeros bija ieradušies pāri par 400, kaut agrākos gados šis skaits bijis lielāks. Dievkalpojumu kuplināja Ņujorkas latviešu koris dir. A. Jansona vadībā. Māc. R. Zariņa vadīto dievkalpojumu Betlemes baznīcā Bruklinā kuplināja Betlemes draudzes solistu kvartets ar instrumentālistu, bet māc. L. Zuševicas vadītajā dievkalpojumā Salas baznīcā piedalījās Ņujorkas draudzes Longailendas koris dir. R. Baloža vadībā. Abās pēdējās vietās apmeklētāju skaits nedaudz mazāks kā Jonkeros. Bruklinā un Jonkeros novadu dāmu komitejas pēc dievkalpojuma pacienāja ar brokastīm.

● Dr. Lolita Velmere referātā ,,Izglītība un akadēmiskā dzīve Latvijā šodien'' 14. aprīlī DV namā runāja par medicīnas akadēmijas lekcijām. Tās notiek pārmaiņus krievu un latviešu valodā, bet nekādus skaitļus par dalībnieku vai lekciju skaitu viņa nevarēja minēt, jo, atstājot Latviju, viņa neesot gatavojusies referēt par šo jautājumu. Bērni jau no diviem gadiem apmeklē bērnu dārzu. Ja tuvumā nav latviešu bērnu dārza, tie jānodod krievu skolā, kur iemācās un pierod pie krievu valodas. Krievi Latvijā jūtas vareni. Tie ir apmierināti ar komūnismu, jo citu neko nav redzējuši. Skolās pastiprināti māca militāro apmācību. Velmere ASV ieceļoja pirms apmēram četriem gadiem, pārzina krievu un angļu valodu, latviski runā labi. Viņas stāstījums bija atjautīgs, bet dažreiz klausītājs nevarēja izprast, vai atbilde ir apstiprinoša vai noraidīga. Apmeklētāju nepilni 30.

● Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē pēc dievkalpojuma Zaļā ceturtdienā, 19. aprīlī, Minsteres ģimnazijas direktrise Ilga Grava stāstīja par šo latviešu mācību iestādi. Skolā 62 skolnieki, no tiem 45 dzīvo internātā, pārējie ārpus skolas. Tur mācās bērni ne vien no Vācijas, bet arī no Anglijas, ASV, Kanadas, Francijas, Zviedrijas un okupētās Latvijas. Bērniem ir dažādas latviešu valodas izrunas īpatnības, ko ietekmējušas dažādas zemes. Skola šo izrunu mēģina izlīdzināt. Nākamo gadu skola pārcelsies uz jauncelamo latviešu centru, kur jaunajā internātā būs 60 vietu. Līdzekļus piešķir vācu valdība, bet to atbalsta arī latviešu sabiedrība brīvajā pasaulē. Vairums skolnieku ģimnazijā Minsterē mācās tikai vienu gadu, kaut būtu vēlams ilgāks laiks. Studijas varētu turpināt Vācijā. Viņa ieteica krusttēvu programmu, kur Eiropas latviešu jaunieši nodzīvotu kādu laiku latviešu ģimenēs Amerikā.

● Ņujorkas DV namā Bronksā 12. maijā paredzēts sarīkojums, 15. maija notikumu 50 gadu atcerei. P. Upītis no Konektikatas runās, aktieris Jānis Neimanis lasīs Kārļa Ulmaņa rakstus par tautas vienību, iecerēti arī citi priekšnesumi.

HORSHEDS, N.Y.

Literāts Plencinieks, īstā vārdā Konstantins Strods, pēc smagas operācijas veselojas mājās Horsheds pilsētā, Ņujorkas pavalstī. Divu gadu vecā vaina bija pasliktinājusies, bija vajadzīga operācija, kaut vēlāk ārsti konstatēja, ka vajadzīgas divas operācijas vienā reizē. Rakstnieks devās uz Gutrija kliniku Seires pilsētā, Pensilvēnijā. Tur viņu izmeklēja vairāki ārsti, daži no viņiem ievērojami ārzemju chirurgi. Abas operācijas izdarīja 8. martā, un tās ilga gandrīz trīs stundas. Kopš 20. marta Plencinieks veselojas mājās, un viņa veselības stāvoklis krietni uzlabojies. Šinī slimnīcā kādreiz ārstējusies nacionālās Ķīnas valdības galvas Čangkaišeka dzīvesbiedre.

Vk.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu pensionāru biedrības gada sapulci 26. martā Latviešu Namā atklāja priekšnieks J. Sulainis. Par rosmēm liecina rēgulārās pulcēšanās, sagādājot pensionāru dzīvē vienu otru gaišāku brīdi. Saimnieču lielais darbs ildzis turpat desmit gadu, vienmēr sagādājot garšīgas maltītes. Tas devis galvenos ienākumus biedrības kasei, un gadu gaitā uzkrājies neliels pamatkapitāls, kaut pusdienas izsniedz par ļoti pieticīgu samaksu. Pag. gadā nopelnīts 349.26 dol. Par izdarīto revīziju informēja Dr. R. Markus. Biedrības priekšnieka amatu uzticēja līdzšinējam — J. Sulainim, bet valdē izraudzīja A. Tālbergu, H. Vungi, J. Šoku, J. Āboliņu, P. Ēriņu un L. Lapiņu, kandidāti — Hugo Ķerpe un Hedviga Jaunā. Revīzijas komisijā — P. Mozuli, R. Markusu un Helenu Ķerpi. Apstiprināja darbības plānu un budžeta projektu tekošam darbības gadam. Tā kā šis ir biedrībai jubilejas gads, jo aprit 10 gadi kopš dibināšanas, tad bija daži ierosinājumi atbalstīt Brīvības Fondu, Nacionālo Fondu, Patiesības Fondu, Minsteres latviešu ģimnaziju u.c. Kopējo sadalāmo summu noteica uz 1.500 dol. Šo devumu izceļ apstāklis, ka tas nāk tieši no pensionāru puses, pie kam ziedojumus biedrība, kaut mazākos apmēros, piešķīrusi arī iepriekšējos gados. Pensionāru biedrība savus desmitos gada svētkus atzīmēs rudenī kopā ar gadskārtējo sarīkojumu.

V. Z.

BAFALO

● Luterāņu draudzes pilnsapulce pēc kārtējā dievkalpojuma notika 18. martā. Par pagājušā gada darbību draudzē ziņoja draudzes priekšnieks Jānis Reinis. Revīzijas komisijas ziņojumu lasīja tās priekšnieks Alberts Strazdiņš, par kases stāvokli ziņoja Bruno Malējs. Sapulce pieņem budžeta projektu 1984. gadam. Dāmu komitejas priekšniece Milda Kaimiņa visiem pateicās par sadarbību draudzē. 1984. gadam visi draudzes darbinieki paliek tie paši, izņemot Ainas Vējiņas ievēlēšanu par dāmu komitejas priekšnieces palīdzi.

E. A.

MINEAPOLE

● Februāŗa sākumā St. Paulas latviešu katoļi pulcējās aizgavēņa sanāksmē pie A. Varonkas. Dāmu komitejas priekšniece A. Bestere ziņoja par pagājušā gada darbību un kases stāvokli. St. Paulas latviešu katoļu dievkalpojumā 15. aprīlī Sv. Agneses baznīcā Sv. misi celebrēja pr. A. Galdikovskis no Klīvlandes. Dienu iepriekš kopā ar draudzi viņš iesvētīja proronotāra prelāta V. Streleviča kapa akmeni un tikko Dieva mierā aizgājušās E. Rupaines kapu, kā arī apmeklēja V. Celitāna kapu. Pēc dievkalpojuma visa draudze tikās Z. Stupānes mājā. Draudzes priekšnieks V. Kancāns apsveica pr. A. Goldikovski viņa 45 gadu priesterības jubilejā, pasniedzot ziedus no draudzes. Viņš draudzi informēja par ALKA 30 gadu darbības atceres jubileju 26. un 27. maijā Grand Rapidos, Mičigenā. Programmā atklāšana, referāti, jubilejas sanāksme, koncerts ar Indianas latviešu katoļu biedrības sieviešu ansambļa piedalīšanos diriģenta M. Granta vadībā, balle, dievkalpojums, kopēja bīskapa J. Rancāna kapa apmeklēšana un rakstnieku cēliens.

Draudze pārrunāja, ka nepieciešams rehabilitēt bīskapu K. Duļbinski jau tagad, jo tas skaŗ minimālās cilvēka tiesības, nemaz nerunājot par garīgiem jautājumiem. Aktuāls ir arī pasaules latviešu katoļu centrālo apvienību valžu sadarbības centrs, kas jāatrisina vēl šogad. Šāds sadarbības centrs koordinētu un saskaņotu visu mūsu laju kopējo darbību brīvajā pasaulē lielākā mērā nekā tas ir bijis līdz šim. Tas radītu vēl lielāku sadarbību ar garīgo vadību un garīdzniecību. Lai uzturētu visu latviešu katoļu bīskapu piemiņu un viņu darbus, nepieciešams viens kopējs visu latviešu katoļu bīskapu fonds.

Februāŗa sanāksmē ALKA valdes priekšsēdis Dr. J. Dimants, jr., izrādīja NBC-TV video lenti no Romas, kur bija uzņemta intervija ar kardināli J. Vaivodu, ar tulkiem A. Lambergu no Bostonas un Dr. J. Dimantu, jr.

Nākošā ALKA valdes sēde notiks piektdien, 4. maijā, pl. 19 St. James hotelī, Red Wing, Minesotā.

J. E.

DAUGAVAS VANAGU TEĀTRIS KANADĀ DOSIES UZ ASV

DV TK ar lugu Spāniešu muša, kuŗa guvusi labus panākumus Kanadā (izrādes notikušas Toronto, Montrealā, Hamiltonā, Otavā un Sadberijā), dosies viesizrādēs uz ASV maijā un jūnijā.

Izrādes notiks Vašingtonā un Priedainē (19. un 20. maijā), kā arī Čikagā un Kalamazū (2. un 3. jūnijā). Pēc šiem braucieniem lugu pēc 12 izrādēm paredzēts noņemt no repertuāra.

DV TK ar dziesmu spēli Mucenieks un muceniece kuplinās Jāņu sarīkojumu 23. jūnijā Gaŗezerā, Mičigenā.

DV TK ir ieguvusi pirmtiesības izrādīt jauno Gunāra Griezes lugu Atraitņa nedienas. Šī luga nesen uzrakstīta īslugu sacensībai, bet tagad autora pārstrādāta gaŗākā — 3 cēlienu versijā. Lugu iestudēs Gunāra Vērenieka režijā, un ar to DV TK piedalīsies Ontario Daudzkultūru Teātŗu apvienības 13. festivalā šī gada rudenī.

Pirmais lugas lasīšanas mēģinājums notiks 12. maijā. Pēc tam sastādīs lugas ansambli. Mēģinājumi, paredzams, sāksies septembrī.

J. F.

Režisore Māra Antēna mūžības ceļā

Čikagā pēc pārciestās un labi izdevušās operācijas pēkšņi 31. martā ar sirdstrieku mirusi režisore un aktrise, sabiedriska darbiniece un Čikagas DV apvienības aktīva vanadze Māra Antēna. Aizgājēja jau jaunībā pievērsusies teātrim un daiļrunāšanas mākslai, mācoties pie ievērojamiem teātŗa māksliniekiem. Latvijas atbrīvošanas cīņu laikā viņa piedalījusies Latvijas Sieviešu Palīdzības Korpusā. Apbalvota ar Latvijas Republikas Atbrīvošanas Cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu. Nelaikes vīrs pulkvedis Antēns piedalījies Kalpaka bataljona cīnītāju rindās. Dēls Visvaldis Otrā pasaules kaŗā pazudis bez vēsts. Bēgļu gaitas vadījusi Vācijā Augsburgas nometnē. ASV ieceļojusi 1950.g. Piedalījusies Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dibināšanā Čikagā, vadījusi režijas un pati spēlējusi līdz. Aizgājēja ilgus gadus veltījusi teātrim un kalpojusi latviešu sabiedrībai.

Maz būs tādu Čikagas latviešu, kas nebūs dzirdējuši Māru dzejas skandējot vai teātri spēlējot. Kaut sasniegusi cienījamu vecumu, viņa vēl arvien aktīvi piedalījās latviešu sabiedrībā. Pēdējā viņas uzstāšanās bija pulkv. Kalpaka bataljona 65 g. atceres sarīkojumā Čikagā, skandējot E. Virzas Pulkveža atgriešanās. Tas arī bija viņas dzīves piepildījums, jo drīz pēc tam bija jāiet slimnīcā, kam sekoja nenovēršamais.

M. Antēna par nopelniem DV organizācijas darbā apbalvota ar DV Centrālās valdes atzinības rakstu. Sēru aizlūgums notika 3. aprīlī pārpildītajā Matz'a bēŗu namā. Aizlūgumu vadīja māc. A. Liepkalns, cilcinot nelaikes lielo uzupurēšanos savas tautas un tēvu zemes labā. Dziedāja Ciānas draudzes koris dir. R. Kalnmala vadībā. Ērģeles spēlēja V. Treimanis. 4. aprīlī māc. A. Liepkalns viņu izvadīja kremēšanai, piedaloties kuplam bērinieku pulkam.

A. Z.

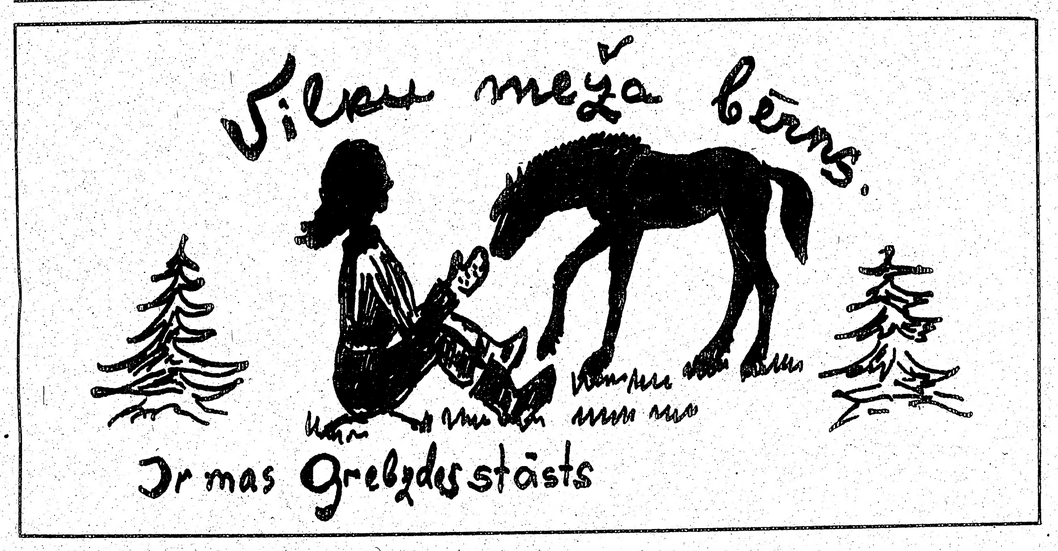

(Turpinājums)

Viņi izkāpj no auto. Salts vējš pēkšņi iesitas Litai sejā un — gribētos sacīt — ,,Sven, brauksim atpakaļ!''

Bet — to jau nevar! Lieli cilvēki tā nedara... Tā nedara. — Viņi stāv līdzās uz perona ļaužu pulciņā.

Pēc minūtēm desmit nāk vilciens. Izlokās no baltā plašuma kā dzīvnieks, kas skrien pretim saulei —.

Ļaužu pulciņš sakustas. Atvadās.

Svens noliecas un noskūpsta Litu uz pieres.

,,Es gaidīšu. Katru rītu —''.

Lita nespēj atbildēt. It kā šajā brīdī izšķirtos visa viņas tālākā dzīve. Viņa paķer somu ar visu Svena sarkano cimdu.

Vagona siltums mīksti apņem viņu —. Jau rit, jau rit uz saltajām sliedēm lokanais dzīvnieks, kas nes projām no Vilku meža... no visa, kas mīļš.

Vietas pie logiem ir visas aizņemtas. Lita novelk kažociņu un nosēžas līdzās vecai sievai, kuŗa snauž viegli krākdama, vienaldzīga par visu, kas ap viņu.

Svena cimds pieglaužas Litas vaigam. Smaržo siens un sakaltušas puķes un kumeļu spalvas, cimdam pielipušas.

* * *

Visu ceļu Lita balsta vecās sievas galvu. Tā krīt un atkal krīt uz viņas pleca. Neērti ir to atstumt. Kas zina, kādā sūrā dzīvē šī sieva bradājusi. Viņas asie, baltie mati glaužas pie Litas vaiga. Veca, veca — savu dzīves ceļu nostaigājusi —. Tepat jau kapa bedres malā! Un Lita uztrūkstas no vieglā snauda. Visā ķermenī viņa asi izjūt savu jaunību —. ,,Kāda brīnišķīga diena!'' teica Svens. Tagad viņa visu noliks pie malas! Tagad baudīs šo dienu! Patiesi, ir laiks saņemties. Nesērot.

Māte sagaida lielās stacijas gaišajā ejā, ļaužu burzmā izceldamās tik svaiga un skaista! Patiesi, viņa ir skaista! Tēvs, vai tu nekad to neredzēji? Un to smaidu? Viņas silti apskauj viena otru. Svešas, patīkamas smaržas apņem Litu.

,,Man tagad pusdienas laiks darbā, tā atbraucu, lai tevi tūlīt pamīļotu —,'' māte saka. Viņai ir skaists kažoks, nezi no kādu zvēriņu ādām sašūts. Maza cepurīte pakauša galā. Mati mirdz saulē, kad viņas iziet dienas spožumā.

,,Tu nu, Litiņ, gan esi izaugusi pagājušā vasarā —,'' māte sakārto siltu segu abām uz kājām, kad iesēžas mašīnā pie stūres. ,,Es tevi tikko varēju pazīt!''

,,Nujā, — laiks ir pagājis. Taču laikam es vēl augu. Visādi — miesā un prātā —'' Lita saka un nezina, būt vēsa un asa, vai mīļa un silta. Nekāda naida sirdī nav. Tāda dīvaina sajūta. It kā viņa būtu atvērusi vecu grāmatu un ir jāšķiŗ lapas un jāsameklē tas skaistākais stāsts —.

Te nu tas ir, un viņš saucas — ,,Mana māte.''

Pilsētas ielās sniegs jau pārvērties pelēkā dubļu putrā. Tā nožēlojami pelēka šķiet pati izgreznotā pilsēta.

Šis ir jau ceturtais dzīvoklis desmit gados, kuŗā māte dzīvo. Lita parasti atbrauca divas reizes gadā, un aizvien bija kāda pārmaiņa dzīvokļa iekārtā. Vai labāka? Sliktāka? Katrā ziņā — citāda.

Šis, kuŗā māte viņu tagad ieved, ir desmitajā stāvā ar skaistu skatu uz ezeru. Visas mēbeles dzīvoklī ir jaunas. No ķeburainā veclaiku stila māte ir pārgājusi uz vieglajām Āzijas mēbelēm, un Litai tā patīk. Izskatās gaiši un saulaini un it kā bezrūpīgi —.

,,Bezrūpīgas mēbeles! Ha, hā!'' Lita iesmejas. Tas taču Svena iemīļotais izteiciens. ,,Lūk, cik Melnis šorīt izskatās bezrūpīgs! Un — Hāga ir bieži bezrūpīga un tā tālāk —. Svenam nāk tie jocīgie izteicieni.

,,Tu nomazgājies un tad mēs izbrauksim paēst pusdienas,'' saka māte. ,,Jeb — tepat lejā restorānā?''

Istabiņa, kuŗā Lita nu dzīvos, arī ir gaišās krāsās, sākot ar logu priekškariem, beidzot ar paklāju — kas ir balts! Tādu nepraktiskumu Lita var apzīmēt par galīgu bezrūpību. Acīm redzot mātei naudas ir pietiekami šķērdēties ar galējībām. Balts paklājs! Tomēr — skaisti!

Viņai ir pašai sava mazgāšanās istaba, un ir patīkami palīst zem siltās ūdensstraumes, un rodas tāda viegla sajūta. Tā, kā kad nu būtu nomazgāta vakardiena!

Vēlāk viņas abas sēž šī paša nama apakšstāva restorānā ar sarkanu sveci uz galda un ķīnietis — puika viņas aptekā, saliecies divos līkumos.

,,Tevi tās Rūtas ir krietni nokausējušas,'' māte pasmejas — ,,kauli vien ir. Tev vairāk jāēd. Vai tad Paurenīte tik sliktu ēdienu ceļ galdā? Vai jūs visi tik izdiluši —?'' Nav nekāda ļaunuma šajos mātes vārdos. Tāda maza, sīciņa zobgalība. Un Lita nolemj, ka šos sīkos dūrienus šoreiz neņems vērā. Iepriekšējās ciemošanās reizēs viņa šad tad apraudājās. Viss sāpēja, ko māte sacīja par Rūtām.

,,Esam labi paēduši —. Varbūt pietrūkst vecāsmātes gardo našķu pirms gulēt iešanas. Viņai aizvien bija kāds cepums, ko mums ienest guļamistabā —.''

,,Jā, vecāmāte jau vienmēr bija laba saimniece...'' māte vienaldzīgi nosaka. — ,,Es turpretim nekad —''

Ēdiens ir garšīgs. Māte arī izdzeŗ glāzi baltā vīna. Lita savējo neaizkaŗ. Viņai nepatīk noreibšana, cik nu vispār vīns kādreiz Rūtās ir dzerts.

,,Kā tad Andim ar kumeļiem? Vai ir jau kāda slavenība izaugusi?'' māte vaicā, un viņas gaišās acis silti raugās Litai sejā.

(Turpinājums sekos)

Zuika

Vēstule draugiem tur un šeit

PĀRDOMAS UN PIEZĪMES AUTRĀLIJAS CEĻOJUMĀ

(Turpinājums)

Tiem, kam rocībā bijusi lielāka likteņa labvēlība un laime, būs arī vieglāk pašķirt ceļu šiem pašaizliedzīgajiem darba veicējiem mūsu kultūras vērtību kopšanā un parādīšanā citiem. Gādāsim, lai šādas un citos kultūras novados līdzīgas vienības pastāvētu!

Ap svētku galotni

Austrālijas latviešu gadskārtējo 5—6 dienu gaŗo kultūrdienu norisē 30. decembris ar kopkoŗa koncertu centrā arvien veidojies par svētku galotni. Cik augsti šī galotne spējusi izaugt un pacelties pāri visam, lēšams daudzu un dažādu, paredzamu un neparedzamu, apstākļu ietvarā. Ja atklāšanas sarīkojumā Sv. Andreja dievnamā varēja būt ap 800 apmeklētāju, tad par nākošajiem sarīkojumiem rīcības komitejas priekšsēdis Žanis Mediķis jau zināja pateikt pavisam noteikti, pat tik sīki, cik pilnas, puscenas un brīvkartes pārdotas vai iedotas: divi teātŗa izrādēs kopā 563, iepazīšanās ballē — 361, mūzikālajā vakarā — 646, tautasdeju uzvedumā — 1172. Žani Mediķi varēja satikt visur: mazrunīgu, domu pilnu, steidzīgu, nevienu nekomandēja, nerāja, bet, ja kur roka pieliekama, man likās, ka pat slotu būtu pamanījis viņa rokā.

30. decembŗa rītā, agrāk nekā visos citos rītos, bija DV salidojums, Lielā junda. Tad koŗiem ģenerālmēģinājums koncerta vietā, Kanberas teātŗa zālē, agrā pēcpusdienā rakstnieku cēliens, bet vakarā kopkoŗa koncerts, un pēc tam vēl Apkūlības. Bez kopmēģinājuma intereses pēc mēs ar Austru būtu ļoti labprāt iegriezušies arī šajos citos sarīkojumos, bet kā to visu paspēt, kad druscin jāķeŗ atpūta, jāievelk arī elpa, jo enerģija šķiesta līdz visiem jaunajiem.

Kopkoŗa koncertam nu sagatavotas 15 jaukta un 6 vīru koŗa dziesmas, beigās piedevām paredzot arī Jāņa Medina Tev mūžam dzīvot, Latvija! Dace Bobeta zīmējusi jauku vāku paša rīcības komitejas priekšsēža sakārtotajam svētku nošu krājumam. Uz brūnā vāka, kas ar mazu atšķirību tajā krāsā kā vasaras svelmē un sausumā izdegušie Austrālijas lauki, bez cita nepieciešamā arī ļoti zīmīgs teiciens vistreknākajā iespiedumā: ,,Aiz kalniņa dūmi kūpa!'' Šie vārdi ir daļa no Ērikas Freimanes sabalsotās tautasdziesmas teksta. Mūsu pusē dziesmu svētkiem un dziesmu dienām mēdzam izvēlēties kādu mudi, moto un tad to rakstām uz svētku vadoņiem, nošu krājumiem, sarīkojumu programmu lapiņām un visur citur, kam sakars ar svētkiem. Šeit, 32. kultūrdienās, tāds ir tikai uz izdeguma krāsas nošu krājuma vāka, ko sapratu ne tikai par svētku mudi, bet vēl vairāk, par pareģojumu un brīdinājumu, jo, kā visiem tagad labi zināms, pēc dažiem mēnešiem Austrālijas zemē vēlās ne tikai milzu dūmu mākoņi, bet arī neapturamas uguns mēles. Ko tamlīdzīgu neviens austrālietis vēl nebija pieredzējis. Arī latvieši neizspruka sveikā no šīm nelaimēm — dūmu un uguns posts draudēja ne aiz viena vien kalniņa...

Žēl, ka kopkoŗa koncertā, kas nu notika Austrālijas galvaspilsētā, kur tik daudz valdību un valdīšanu, neesot bijis redzams neviens valdības vīrs, ko apgalvoja pat Austrālijas Latvietis, un tam nevarēja neticēt! Vai drīkstētu ļaut vaļu arī fantazijai? Esmu pārliecināts, ka, piemēram, ja augstajiem ciemiņiem iedāvinātu pa šim jauki sagatavotajam nošu krājumam, viņi būtu atnākuši un katrā ziņā interesētos arī par trekno uzrakstu uz vāka, ko tas vēstī. Dabūjuši zināt saturu, viņi varētu pat satraukties, ka jau ,,aiz kalniņa dūmi kūp''. Uz to nu latvieši savas kultūras demonstrējumos tik nopietni vērsa uzmanību. Blakus sēdētāji gan viesiem steigtos paskaidrot un norādīt, ka šajā mūsu gadījumā tā pavisam nevainīga lieta: sesks un krupītis, kā dziesmā teikts, darbojas tikai ap alus darīšanu. Bet Austrālijas notikumos tāda parādība, kad aiz kalniem jau dūmi kūp, vairs nav nekāda joka lieta, tas saistās ar briesmām, kas tuvojas. Visa zeme jau kultūrdienu laikā sakarsusi un sausa kā pulveŗa muca, un tie ,,seski'', kas niekojas ar zēvelēm galīgi izkaltušajā zālē, cieši jāuzmana un jāķeŗ cieti bez žēlastības. Laikam jau gluži nedomājot, šis nu ir izrādījies pirmais nopietnais brīdinājums karstās Austrālijas vasaras nelaimē un ,,paslēpts'' galvenā koncerta programmā...

Savā domu reibīgumā iekarsis, es aprāvos, jo citā agrākā vēstulē draugiem koristus tiku uzteicis par labu iemācīšanos, par nākšanu uz kopmēģinājumiem bez nošu grāmatām. Šoreiz varbūt esmu pārsteidzies, jo vēlākajā uguns nelaimes lietā nošu grāmatām ar brīdinātāju uzrakstu bija īstā reize — mani kāds vēl bikstīja nepārtraukt šo šķietami savādo izdomāšanos. Tiešām, ja nu koncertā visi vairāk nekā 200 dziedātāji turētu notis priekšā kā vairogus, kā tas esot vērots pēdējos dziesmu svētkos Milvokos, un Kanberas teātŗa zālē pirmajā rindā netrūktu augsto viesu, kas tas būtu bijis par varenu brīdinājumu no koŗa puses! Augsto viesu skati atdurtos pret daudzo nošu krājumu uzrakstu Aiz kalniņa dūmi kūpa, ik dziesmā klausoties. Viņi varbūt nemaz līdz koncerta beigām neizturētu un steigtos organizēt glābšanas komandas. Īsto pacēlumu visam tam tomēr dotu dziesmas dziedājums, kas bija programmas priekšpēdējais numurs. Vai tad vēl būtu zālē palicis kāds augstais viesis? Šoreiz nebija! Un, kas zina, dūmu un uguns posts pēc šāda demonstrātīva brīdinājuma Austrālijā nebūtu nemaz sācies, vainīgie laikus būtu noķerti! Un vēl: bez atzinības un pateicības no Austrālijas valdības puses tas droši vien nebūtu palicis, jo nelaime laikus novērsta. Tad gan mūs visi priecātos! —

(Turpinājums sekos)

Par ko runāja LELBAs konferencē Linkolnā

Ļoti rosīgu darba programmu nākošai vasarai izstrādājusi LELBAs evaņģelizācijas nozare. No 24. jūnija līdz 1. jūlijam notiks Draudžu dienas Gaŗezerā ar mudi: ,,Redzi, viss bija ļoti labs.'' Bez rēgulārām norisēm Draudžu dienās paredzēts īpašs kurss jauniešiem un arī bērnu nodarbības. Parallēli kārtējai programmai plānotas arī dāmu komiteju locekļu un draudžu darbinieku un priekšnieku apspriedes.

No 12. līdz 24. augustam notiks Teoloģiskie kursi Sidrabenē. Tā kā šis ir trešais kursu gads, šogad būs arī absolventi. Tiem kursantiem, kas vēlēsies aktīvāk iesaistīties praktiskā draudžu darbā, paredzēti pārbaudījumi, pēc kuŗu izturēšanas tiem būs tiesības kandidēt uz evaņģelista amatu.

Skolu nozare (vad. Maija Grendze) rosīgi strādā, tulkojot pamatskolu ticības mācību programmas. Katrai klasei paredzētas trīs darba burtnīcas. Turpmāk jādomā, kā sakopot un saskaņot vidusskolu ticības mācības programmu, uzrakstīt vadlīnijas skolotājiem, kas māca iesvētes stundās, kā arī sagatavot lūgšanas un dziesmas visjaunāko vecāku vajadzībām.

Pārvalde nolēma sasaukt ceturto LELBAs sinodi no 1984.g. 11. līdz 14. oktobrim Toronto, Sv. Andreja un Sv. Jāņa baznīcas telpās. Sinodei paredzēta šāda darba kārtība: ceturtdien, 11. okt., pl. 9.30 pārvaldes sēde, pl. 14.00 atklāšanas dievkalpojums, pl. 15.00 darba sēde; piektdien, 12. okt., pl. 9.00 darba sēde; sestdien, 13. okt., pārvaldes vēlēšanas un darba sēde; svētdien, 14. okt., pl. 10.00 dievkalpojums un jaunās pārvaldes amatā ievešana.

Visu LELBAs nozaŗu ziņojumi iesniedzami rakstveidā līdz 1. sept., lai tos pirms sinodes varētu pavairot un izsūtīt dalībniekiem.

Draudzēm jāsedz delegātu un mācītāju ceļa izdevumi. Ceļa izdevumus atmaksās no sinodes ceļa fondā iekrātiem līdzekļiem, ņemot vērā draudžu maksājumus LELBAs pēdējo trīs gadu laikā.

Visos apgabalos rosīgi darbojas dāmu komitejas (noz. vad. prāv. J. Turks). Divos apgabalos — Kanadā un Austrumu apgabalā šogad jau notikušas apgabalu konferences.

Par Ārmisijas nozares darbu referēja noz. vad. pal. Vija Klīve. Sakarā ar darba komandējumu, noz. vad. prof. V. Klīve 24. martā apmeklējis Indiju, kur saticies ar mūsu misijas darbiniekiem, pārrunājot darba problēmas. Nozare apvaicāsies draudzēm un dāmu komitejām, lai vāktu īpašus līdzekļus jumta atjaunošanai. Informācija par ārmisijas darbu sniegta priekšlasījumos draudzēs un rakstos periodikā.

Archīva nozares vad. māc. E. Ķiploks norādīja, ka LELBAs archīva galvenais uzdevums ir meklēt liecības par mūsu baznīcas darbu šeit un dzimtenē no visvecākiem laikiem līdz tagadnei. Savāktas fotografijas un ziņas no visām baznīcām, izņemot vienu.

Sastādīta arī mācītāju un draudžu darbinieku kartoteka. Revīzijas komisija (priekšs. P. Bukans) pārbaudījusi 1983. gada kases grāmatas un dokumentus LELBAs pārvaldei, grāmatu apgādam, archīvam, ārmisijas nozarei, informācijas nozarei un Bitītei. Visās nozarēs kases grāmatas saskan ar attaisnojošiem dokumentiem.

Kasieris A. Trautmanis sniedza 1983. gada ienākumu un izdevumu pārskatu. Draudžu maksājumi rēgulāri pieaug. Ja tas turpināsies 1985. gada budžetā draudžu nodevas nebūs jāpalielina.

Pārvalde nolēma, ka draudzē, kur nav rēgulāra mācītāja, vizitējošiem mācītājiem jāmaksā atalgojums 100 dol. dienā, bez tam par katru ceļā pavadītu dienu vēl 50 dol. un tiešie ceļa izdevumi.

Ļoti rosīgi darbojies LELBAs apgāds (vad. māc. H. Jesifers), kas izdod Ceļa Biedru un reliģiskas grāmatas. Pēdējos gados apgāds darbojies bez zaudējumiem, un vairākas grāmatas iznākušas otrā izdevumā. Nesen mūžībā aizsauktā ilggadējā Ceļa Biedra redaktora māc. J. Strautnieka vietā Ceļa Biedru šogad rediģē māc. E. Ķiploks un māc. H. Jesifers. Ar 1985.g. 1. janvāri rediģēšanas pienākumus uzņēmies prāv. A. Voitkus.

Tā kā nākošā gadā paiet 300 gadi no latviešu bībeles pirmā izdevuma, pārvalde nolēma rīkot atceres sarīkojumus ar aktu un izstādi. Sagatavos un izdos arī atceres grāmatu.

Visiem nozaŗu ziņojumiem sekoja debates, lai rastu vislabākās iespējas, kā vairot draudžu vienību un vienprātībā veidot nākotnes darbu.

Sēdi beidzot, pārv. priekšnieka garīgais vietnieks prāv. R. Āboliņš sirsnīgi pateicās Linkolnas draudzes mācītājam H. Jesiferam, draudzes priekšn. A. Ronim, dāmu komitejai, kā arī visām draudzes darbiniecēm un darbiniekiem par transportu, uzņemšanu un sirsnīgo viesmīlību.

E. R.

Tālos jaunos dziesmu draugus klausoties

(Turpinājums no 3. lp.)

koncerts, dziedot arī atsevišķi vīru un sieviešu balsīm, bija teicami sagatavots!

Vēl īpaši gribētos atzīmēt Daces Šmites koŗa vadīšanas prasmi. Ir jāpriecājas, ka Dace zina, apzinās un veido dziesmas celtni arī sīkdaļās, ko nevar nepamanīt. Var pamanīt brīžus, kad korim vēl vairāk vajadzētu atraisīties diriģentes iecerēm. Dacei ir ko vēlēties, teikt, prasīt, un tā ir labākā liecība augšanai. Jo simpatiska ir pati diriģēšana, kas nav tikai taktēšana. Taktsfigūras respektēšana paveŗ daudzus vārtus dziesmas interpretācijā un pasarga no vaļībām. Dace zina, ko daru un kas darāms. Lai labas veiksmes dziesmu druvas kopšanā ikvienai Jaunbalss jaunajai balsij un to spodrinātājai!

Roberts Zuika

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Pārdodu
MERCURY 9.8 H.P., STARCRAFT 14 PĒDU LAIVU AR TREILERI,
lietotus tikai vienu vasaru.
Tel. (416) 746-5030.

SIDRABENES BĒRNU NOMETNE
meklē:
administrātoru (vīrieti vai sievieti),
nometnes komandantu vai komandanti,
medicīnas māsu (vai vīrieti).
Pieteikties pie Intas Kalniņas — 11 Strandhill Rd., Scarboro, Ont. MIJ 3A8, tel. (416) 438-3906 (vakaros)
vai arī
Sv. Andreja draudzes birojā, tel. (416) 924-1563.
Nometne darbosies no 1. jūlija līdz 11. augustam. Turpat pieteicami bērni nometnei.

Laipni lūdzu Jūs apmeklēt manu tautasdziesmu illustrāciju un gleznu skati
4. maijā, no plkst. 18—21 un no 5.—13. maijam, no plkst. 12—21
933 Dufferin St., Toronto, Ont. M6H 4B2, tālr. 531-4330
arch. **ITA OZOLS**

Skate
F. Vilmanis un A. Vilmanis
PŪRA LĀDES,
vāzes un citi rotāti koka izstrādājumi.
4. maijā, no plkst. 18—21 un no 5.—13. maijam, no plkst. 12—21.
933 Dufferin St., Toronto, Ont. M6H 4B2, tālr. 531-4330

Mūžībā aizgājusi

Marija Sniķers
dzimusi Blūmbergs

dzimusi 1903. gada 19. augustā Rīgā,
mirusi 1984. gada 15. aprīlī Misisagā.

Reiz likās, tās ir ilgas,
Kas sirdī kvēlo tā;
Nu zinu īsto vārdu —
Tā baltā mūžība.
(J. Jaunsudrabiņš)

Viņu mīlestībā paturēs
vīrs, dēls, vedekla un radi Amerikā un Latvijā

Milda Sproģis

dzimusi 1905. gada 25. novembrī Ikšķilē,
mirusi 1984. gada 28. martā Toronto

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Hermīne Pāvuls

dzimusi 1908. gada 28. jūlijā Bauskā,
mirusi 1984. gada 10. aprīlī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Saimniecība

Vērša gaļas vīstokļi
(4 pers.)

4 šķēles plāni sagrieztas vērša gaļas, 3 sīpoli, 6 unces vērša nieru, sasmalcinātas, 1 1/4 ēdamk. smalku pētersīļu, 2 ēdamk. margarīna, sāls un pipari, 6 lieli burkāni, 4 ēdamk. tauku, 1/4 tases miltu, 1 1/4 tases vērša buljona (no kubiņa).

Gaļas šķēles pārgriež uz pusēm. Sasmalcina 1 sīpolu, tāpat nieres. Sajauc sīpolu, nieres, pētersīļus un margarīnu līdz ar sāli un pipariem, sadala starp gaļas šķēlēm, stingri satin un nostiprina ar kociņu vai striķīti. Burkānus nokasa un sagriež atlikušos sīpolus. Saliek sacepumu traukā. Gaļas vīstokļus apviļā miltos, kam pielikta sāls un pipari. Apcep karstos taukos, kamēr *brūngani*. Sacepumu traukā uzliek uz saknēm. Pannā pielej taukiem buljonu, un šķidrumu pārlej pār gaļas vīstokļiem. Traukā ar vāku cep 2 stundas 300°—350°F. Pirms likšanas galdā pārkaisa ar smalkiem pētersīļiem.

Kafijas kūka

2 tases (vai mazāk) brūnā cukura, cieši sastampāta, 2 tases miltu, 1/2 tases sviesta vai margarīna, 1 tējk. soda, 1/2 tējk. sāls, 1 tase paniņu vai skāba krējuma, 1/2 tases riekstu (pēc vēlēšanās)

Ar rokām sastrādā cukuru, miltus un sviestu, kamēr veidojas smalkas drumstalas. Apm. 1/2 tasīti noliek sānis. Pārējai daļai pieliek soda, sāli un paniņas, labi sakuļot. Iepilda 9x9 pannā un virsū uzkaisa drumstalas. Cep 375°F apm. 30 min., vai kamēr iedurtais kociņš ir sauss.— Riekstus var arī pievienot mīklai.

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Par brīvu! Viens pāris

Wrangler®

džinu (muita jāmaksā sūtītājam), ja jūs sūtāt samaksātas muitas saini, smagāku par 6 kg ar gaisa pastu. Šis piedāvājums spēkā **līdz 1984.g. 30.apr.**

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2M8,
tel. (416) 532-3042.

Hamilton office: 747 Barton St.E., tel. 544-3603.
Mēs pieņemam jaunu mantu sūtījumus, nodotus mūsu birojā.

Gaisa pasta likmes:

līdz 6 kg $50
" 7 kg $58
" 8 kg $65
līdz 9 kg $69
" 10 kg $72

Pa jūras ceļu

5 kg $19
10 kg $34.

Visi saiņi apdrošināti.

Wrangler Standart dāvanu sainis:

4 pāri džīnu — 2 dāmu, 2 kungu. Pa gaisa pastu — 3 kg. Muita, iesaiņojums un transports iesk. Cena $225, US $180.

Sūtait M.O. un norādījumus mūsu Toronto birojam.

GARANTĒTA PIEGĀDE.

NERAŽA

Ir pienācis laiks, kad ziemas makšķeres jānovieto vasaras guļai, jo ledus saulē izčākstējis un palicis nedrošs. Varam atskatīties un izvērtēt pagājušās ziemas rezultātus, un tos varētu izteikt ar vienu vārdu — neraža. Pagājušā ziema sākās ar negantu salu un bagātīgiem sniega nokrišņiem. Ledus vēl nebija pietiekami biezs, kad uzkrita bieza sniega kārta, tā padarot ledus segu vietām nedrošu. Kad ir biezs sniegs uz ledus, pa spraugām un makšķernieku izcirstiem caurumiem izplūst ūdens uz ledus un padara iešanu un braukšanu ar motorslēpēm grūtu, vietām pat neiespējamu. Salu — 25°C — vai 30°C var izturēt tīri brangi, bet tiklīdz sāk pūst vējš, tad nav prieka atrasties uz ezera. Pēc februāŗa atkušņa sniega apstākļi uzlabojās, bet vienmēr bija auksts un vējains, tā iecerētie braucieni bija jāatliek.

Simko ezera lepnums — ezera foreles, nesastrādājās, tikai pārs brangi ķērieni pašā ziemas sākumā, kad foreles parasti atrodas tuvu krastam. Citiem ar motorslēpēm bijuši tīri brangi ķērieni. Baltās zivis, kuŗas atkal parādījušās ezerā, ķērušās tīri labi, ja vien iespējams sasniegt vietas, kur tās atrodas — tas ir 2—3 km ezerā.

Personiski izvilku 4 baltās zivis, bet pēc tam neraža.

Simko ezers ir izslavēts ar lieliem un garšīgiem asaŗiem. Asaŗus ķert brauc no lieliem tālumiem, var sastapt makšķerniekus no ASV, nobraucot 700—800 jūdzes. Amerikāņi slavē Simko asaŗus kā labākos visā kontinentā.

Šogad asaŗu zvejniekiem bija pārsteigums — asaŗi neķērās. Kaut kur ir pazuduši. Viens otrs noķēris paprāvu skaitu Gilfordā, Roches punktā, Virdžinijā un pie Čūsku salas. Pirms 10—15 gadiem neviens nebūtu ticējis, ka asaŗus varētu izzvejot no ezera, bet tagad tas ir noticis. Cerēsim, ka nākamgad būs labāk.

Vienīgā pozitīvā parādība, ka siļķes atgriežas. 1977.g. izvilku 757 siļķes, 1983.g. tikai 1, šogad 102. Cerēsim, ka nākošgad būs labāk, bet šogad — neraža.

Jānis Bērziņš

PĀRDODAMS
Vidzemes vidienas tautas tērps.
Zvanīt Erikai 221-0829
(vakaros pēc pl. 18)

Lietotu mantu izpārdošanu
rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja
sestdien, 5. maijā, no pl. 10—15 Latviešu Namā.

RM
NSM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** $40.00
☐ **6 mēnešiem** $21.00
☐ **3 mēnešiem** $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Turpinot atbalstīt latviešu kultūrālos pasākumus
(Milvoku dziesmu svētku sarīkošanai $3000.-)

G.T. INTERNATIONAL

ceļojumu aģentūra devusi iespēju atskaņot Alfrēda Kalniņa operu **BAŅUTA**
PASAULES BRĪVO LATVIEŠU DZIESMU DIENĀS MINSTERĒ
Kārtojam Baņutas dziedātāju un 2x2 grupu lidojumus uz Minsteri par **vislētākām cenām,** un piedāvājam arī Jums iespēju ceļot uz Eiropu ar dziedātājiem un viņu draugiem.
Mūsu grupu lidojumi un čārteri atiet no:
Ņujorkas, Bostonas, Čikagas, Klīvlandes, Detroitas, Mineapoles, Toronto un Montrealas.
PIEPRASAIT INFORMĀCIJU UN SALĪDZINAIT CENAS!

G.T. International galvenais birojs
6240 S. Kedzie Ave.
Chicago, Il. 60629
(312) 471-1702

G.T. International Austrumkrasta birojs
73 Glenwood Ave.,
Leonia, NJ 07605
(201) 944-1273

Polītiķi, kaķi un peles

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Prezidenta Rēgena skaļi izreklamētā politiskā ekskursija uz Ķīnu jau pieder vēsturei.

Vai Rēgenu patiesi aizkustināja spožā sagaidīšanas ceremonija ar lielgabalu salūtu, ķīniešu zaldātu goda sardze, ielās sadzītie bērniņi, kas sauca: „Esiet sveicināti, dārgie ciemiņi!"

Varbūt ka Rēgens arī noticēja prezidenta Lī lielajā tautas pils banketā teiktiem vārdiem:

„Domstarpības mūsu starpā ir gauži mazas, jo sadarbības lauks ir neizmērojams. Abi valstsvīri tukšoja sīvā ķīniešu šņabja glāzītes: „Uz mūžīgu ķīniešu un amerikāņu draudzību!"

Dīvainā kārtā pie lielā zvana nekāra Vašingtonas un Pekingas smagāko pretrunu objektu — Taivanas jautājumu.

Nav brīnums, ka ķīnieši cenzēja Rēgena televīzijā pārraidīto runu. Kas gan varēja būt tas naīvais Rēgena padomdevējs, kas prezidenta runā ietilpināja amerikāņu politiskās iekārtas slavēšanu, brīvības cildināšanu un Dieva piesaukšanu? Ķīna, neņemot vērā savus tagadējos pragmatiskos sarkanos mandarīnus, ir komūnistu partijas diktatūras zeme. Tāpat ķīnieši no Rēgena runas izņēma viņa aso kritiku iepretim Pad. savienībai. Nav jāaizmirst, ka pēc divām nedēļām tie paši ķīnieši, kas uzņēma Rēgenu pēc ilgāka pārtraukuma, pirmo reizi aicinājuši uz sarunām Pekingā ļoti prominentu Kremļa delegāciju.

Kaut arī amerikāņiem nepatika ķīniešu izrīcība, cenzējot Rēgena runu, asprātīgie ķīniešu komūnisti Rēgena ciemošanās pēdējā dienā deva amerikāņu ciemiņam iespēju televīzijā pateikt itin visu, kas viņam uz sirds, bez jebkādas cenzūras. To arī prezidents darīja un jutās itin priecīgs, jo Nansija viņam aizrādīja, ka ķīniešu universitātē teiktā runa patiesi nav bijusi cenzēta, un to, vārdu pa vārdam, varējuši dzirdēt visi Rēgena pavadoņi. Aiz šīs šķietamās demokratiskās brīvības slēpjas neliels āķītis: Rēgena teikto runu ķīnieši pārraidīja angļu valodā un nemaz nemēģināja pārtulkot ķīniešu valodā.

Ronalds ar Nansiju apskatīja arī slaveno Ķīnas mūri un pēc tam, kad bija noklausījušies dažas dzīves gudrības no faktiskā Ķīnas valdnieka Denga mutes, varēja teikt, ka ceļojums bijis interesants un varbūt pat auglīgs. Paies vēl labs laiks, kamēr amerikāņu diplomātijas dūži pilnībā atšifrēs to, ko Rēgens panācis vai nav panācis.

Pasludinot jaunas sadarbības un draudzības ēras sākšanos, Rēgens droši vien bija piemirsis slavenā komūnisma mērķu izvērtētāja rakstnieka Solžeņicina brīdinājumu: „Amerikāņi piedzīvos rūgtu atmošanos pēc illūzoriskās draudzības meklēšanas Ķīnā."

Droši vien pretkomūnists Rēgens nav mainījis savus uzskatus par komūnistu metodēm. Varbūt ka Pekingā viņš mēģināja uzspodrināt savu ne visai gludo amerikāņu ārpolitikas īstenošanos Centrālamerikā un Vidējos austrumos.

Ķīniešu mentālitāti ir daudz vieglāk atminēt, ja ievēro Denga gudrību: „Mums vienalga, vai kaķis ir melns vai balts. Svarīgākais ir, ka tas mums palīdz izķert peles."

Denga peles nav nekas cits kā atpalikušās komūnistiskās Ķīnas rūpniecības, lauksaimniecības un armijas modernizēšana.

Nekur nav teikts, vai Dengs peļu ķeršanai izmantos Vašingtonas vai Kremļa kaķi. Ne velti šo mandarīnu mandarīnu dēvē par pragmātiskāko pasaules politiķi.

Ja Vašingtona domā izspēlēt Pekingas karti pret Maskavu, tad, kā Solžeņīcins to pravietiski apgalvojis, rūgtā atmošanās nāks par vēlu.

Varbūt tiesa ir arī bijušajam Rēgena ārlietu ministram ģenerālim Heigam, kas nupat publicētā manuskriptā apgalvo, ka prezidentu Rēgenu samulsina viņa tuvāko padomdevēju impulsīvie un bieži vien pretišķību pilnie ieteikumi. Ārpolitikas kļūmes var izrādīties par bīstamu piedauzības akmeni Rēgena izredzēm palikt Baltajā namā nākamos četrus gadus.

Nebūsim pārāk kritiski iepretim mūsu draugam — tagadējam prezidentam. Varbūt ka arī viņš savu mērķu dēļ vadās no Denga deklarētās kaķu doktrīnas. Nav jāaizmirst, ka trešā daļa no sarkanarmijas divīzijām vel joprojām stāv pie Ķīnas robežām.

* * *

Noslēgumā šoreiz veltīsim dažas rindas pašu politiskām aktīvitātēm.

Mūsu tribūni pamatoti aicinājuši ieslēgties vietējo zemju politisko partiju lokā, lai tādējādi mūsu balss būtu skaļāka un to uzklausītu. Kanadā šajā ziņā īsā laikā atzīmēti jau labi panākumi. Konservātīvo partijas lielsanāksmē Toronto Royal York lielākajā svinību telpā pagājušā nedēļā ar partijas līderi Malrūniju un citiem šīs partijas iespaidīgiem politiķiem tikās turpat 100 galvu liela latviešu konservātīvo kluba delegācija. Nav svarīgi, ko savā runā teica Malrūnijs un citi runātāji. Latvieši acīm redzot bija priecīgi būt klāt tik nozīmīgā prominentu politiķu banketā.

Ronija un Denga tikšanās.

Līdz pat šai dienai vēl nav radīta vērā ņemama latviešu liberāļu partijas atbalstītāju vienība. Runā, ka G. Sukse organizēšot „Latvieši par Džonu Terneru." Terners droši vien būs pēc liberāļu partijas kongresa jaunais Kanadas ministru prezidents, un tikai nākošās fededrālā parlamenta vēlēšanās izšķirsies, vai kanadieši uzticēs tālāko valsts vadību Malrūnijam vai Terneram.

Politiskās partijas mūs nemīl blondo matu vai zilo acu dēļ. Mūsu politiskais atbalsts izteicās balsīs. Daudzreiz arī neliels skaits var būt izšķirīgs. Tā tas bija, nominējot pazīstamo žurnālistu Pēteri Vortingtonu, kur izšķirīga bija latvietes Balodes aktīvitāte.

Vēl pirms dažām nedēļām konservātīvie bija par 20 proc. popularitātes ziņā priekšā liberāļiem. Tagad publicētā Galupa sabiedriskās domas pētīšanas institūta informācija sagādājusi pārsteigumu. Mēneša laikā liberāļu partija ar 46 proc. atbalstu aizsteigusies priekšā konservātīviem, kas dabūjuši tikai 40 proc. atbalstu. Sociālisti palika pie saviem 13 proc.

Vai atgādināt to, ka šo pašu rindu autors brīdināja nelikt visas olas vienā grozā? Mūsu mērķiem mūsu iespaids ir nepieciešams kā valdības, tā arī opozicijas partijā.

Arī mums nav svarīgi, kādā krāsā ir kaķis, ja tikai viņš ķer peles, kuŗas stāv ceļā mūsu nacionālpolitisko mērķu īstenošanai. **Aleksandrs Ķegumnieks.**

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu vanadžu koris Senatne un Hamiltonas vanadžu koris Saskaņa 14. aprīlī rīkoja kopē u dziesmu vakaru Sv. Katrīnās. Koŗus pārmaiņus diriģēja Alma Skudra-Kārkliņa (Sv. K trīnas) un Skaidrīte Darkēvica (Hamiltona), Māras Alksnes klavieŗu pavadījumā. Senatne puškoja koristes un diriģentes ziedu korsāžām. Ātri pagāja laiks, klausoties plašo programmu. Ļoti saskaņotā izpildījumā koŗi iesāka koncertu ar J. Mediņa — Ziedi, mana linu druva...un nobeidza ar straujo J. Graubiņa — Trīcēja kalni. Vēl dzirdējām J. Cīruļa, J. Vītola, V. Ozoliņa, T. Ķeniņa, J. Kalniņa, L. Garūtas, J. Kalnieša, T. Kalniņa dziesmas. Diriģente A. Skudra-Kārkliņa diriģēja pašas harmonizētās dziesmas: Daugaviņa, melnacīte un Noriet saule. Vairākas dziesmas pēc klausītāju vēlēšanās bija jāatkārto. Koncertam beidzoties, diriģentes, koŗa vadītājas (Ārija Freimane un Nora Pulciņa) un klavieŗu pavadītāja M. Alksne saņēma ziedus. Pēc tam sekoja saviesīga dzīve un dejas I. Ķipja mūzikas skaņu pavadījumā. Z.

No Venecuēlas saņemta ziņa, ka tur pagājušā nedēļā miris pazīstamais latviešu filantrops

Vilis Vītols

Nelaikus savā laikā sekmēja arī Toronto Latviešu Centra celšanu.

Tikšanās ar Eduardu Freimani Toronto

LPB Kanadas kopas rīkotā tikšanās ar rakstnieku Eduardu Freimani no Edmontonas Latviešu Namā bija pulcinājusi 60 apmeklētāju. Pēc kopas valdes priekšn. R. Norīša ievadvārdiem par Ed. Freimaņa dzīves gājumu īsumā pastāstīja Biruta Senkēviča. Ed. Freimanis dzimis 1921. gada 22. martā un bijis trešais dēls Kurzemes lauksaimnieka ģimenē Kuldīgas apriņķī, kur ar 1936. gadu mācījies Kuldīgas ģimnazijā. Jau ģimnazijas laikā sācis rakstīt dzejoļus. Pēc otrreizējās Latvijas okupācijas māte un brālis izsūtīti uz Sibiriju, bet Eduards vācu laikā nokļuvis Vācijā un pēc kaŗa, 1946. gadā, iestājies Baltijas universitātē. Kanadā beidzis universitāti Albertas provincē un strādājis par skolotāju, līdztekus pievērsdamies čaklai literārai darbībai, sarakstīdams vairākus romānus un dzejoļus, kas publicēti grāmatās un latviešu periodikā. Daudz manuskriptu glabājas vēl pie autora neiespiesti rokrakstā.

Plašāk pie Eduarda Freimaņa dzīves gājuma un literārā devuma pakavējās Jānis Briedis, nolasīdams filoloģes Magdalenas Rozentāles referātu, ko viņa lasījusi literārā pēcpusdienā Mineapolē. Eduarda Freimaņa dzeju lasīja Biruta Senkēviča, Lolita Gulbe un Inta Purva, bet izvilkumu no romāna Divas pasaules — Ruta Atvasara. Pats autors nolasīja pēdējo nodaļu no sava vēl nepublicētā romāna Māte. Šo sarīkojuma daļu vadīja R. Norītis.

Otrā daļā, kuŗu vadīja Guna Ikona, bija rīkots panelis ar pieciem panelistiem — A. Kundratu, G. Ikonu, R. Atvasaru, I. Gubiņu un K. Sidaru, raksturojot Eduardu Freimani kā rakstnieku, dzejnieku un cilvēku un viņu iztaujājot. Daži jautājumi bija arī no publikas.

Par savu daiļrades procesu paskaidroja Eduards Freimanis, ka viņš rakstot spontāni, nedomādams par lasītāju, savus manuskriptus gan pārrakstot, bet nekad nelabojot. Par savu labāko grāmatu viņš atzina romānu Divas pasaules.

Sarīkojumā bija izstādītas arī Eduarda Freimaņa iznākušās astoņas grāmatas laikā no 1958. līdz 1981. gadam, kādas ir: Zemdegas (dzeja, 1958) Daigās rotaļas (stāsti, 1962), Dumpju dūdas (dzeja, 1963), Apsēstie (romāns, 1968), Ielas dārznieks (dzeja, 1974), Divas pasaules (romāns, 1976), Ticība (romāns, 1978) un Piedzīvojums Padomju savienībā (romāns, 1981). Manuskriptos vēl ir 13 sagatavotu un neizdotu grāmatu.

No izdotajām grāmatām vairākas varēja iegādāties arī sarīkojuma laikā grāmatu galdā ar autora ierakstu. Sarīkojumā bija ieradusies arī reta viešņa — Marta Valdmane no Hamiltonas, kas bijusi Eduarda Freimaņa skolas biedre Latvijā, mācījusies ar viņu kopā Kuldīgas ģimnazijā.

Turpat Latviešu Namā tūliņ notika akadēmiskās organizācijas Rāmave saiets, kuŗā Ed. Freimaņa aizbildne Guna Ikona aplika viņam krāsu lenti ar Rāmaves saimnieka Dr. Kārļa Zvejnieka sūtīto vapenīti, nolasot viņa apsveikumu.

Starpbrīžos apmeklētāji pakavējās pie Preses kopas dāmu iekārtotā kafijas galda.

V. S.